

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΓΕΩΡΓΙΑΣ
MBA FOOD & AGRIBUSINESS**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Χρηματοοικονομική Ανάλυση του κλάδου των Σουπερμάρκετ
στην Ελλάδα προ και μετά οικονομικής κρίσεως (2005-2020)
και ο ρόλος της πανδημίας του Covid-19

Κωνσταντίνος Φ. Κατραντζής

Επιβλέπων καθηγητής:

Γιώργος Γεωργακόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ

ΑΘΗΝΑ, 2021

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Χρηματοοικονομική Ανάλυση του κλάδου των Σουπερμάρκετ
στην Ελλάδα προ και μετά οικονομικής κρίσεως (2005-2020)
και ο ρόλος της πανδημίας Covid-19

Financial Analysis of the Supermarket Sector in Greece
before and after the financial crisis (2005-2020)
and the role of the Covid-19 pandemic

Κωνσταντίνος Φ. Κατραντζής

Εξεταστική Επιτροπή:

Γιώργος Γεωργακόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ

Αντώνης Ρεζίτης, Καθηγητής ΓΠΑ

Κωνσταντίνος Τσιμπούκας, Καθηγητής ΓΠΑ

Χρηματοοικονομική Ανάλυση του κλάδου των Σουπερμάρκετ στην Ελλάδα προ και μετά οικονομικής κρίσεως (2005-2020) και ο ρόλος της πανδημίας του Covid-19

ΔΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων Και Γεωργίας

Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία μελετά την χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου των σουπερμάρκετ στην Ελλάδα για την χρονική περίοδο 2005 - 2020. Κατά την περίοδο αυτή, η χώρα ήρθε αντιμέτωπη με ακραίες οικονομικές και κοινωνικές διακυμάνσεις, με αποκορύφωμα την Κρίση του 2008 και τη κρίση της πανδημίας του Covid-19. Αφού αρχικά παρουσιαστούν οι εξελίξεις στην οικονομία και στο λιανεμπόριο τροφίμων, πραγματοποιείται η χρηματοοικονομική ανάλυση μέσω των αριθμοδεικτών των μεγαλύτερων εταιρειών του κλάδου, η οποία χωρίζεται σε 4 περιόδους: πριν την οικονομική κρίση (2005-2008), κατά την διάρκεια της (2009-2012), μετά την οικονομική κρίση (2013-2018) και κατά την διάρκεια της πανδημίας (2019-2020). Ο κλάδος δείχνει μεγάλη ανθεκτικότητα και σταθερότητα, με τη πλειοψηφία των επιχειρήσεων να αυξάνουν τους κύκλους εργασιών τους και να βελτιώνουν την κερδοφορία, την αποδοτικότητα και τη ρευστότητά τους. Οι κρίσεις επηρεάζουν επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ήδη αναδείξει προβλήματα στη λειτουργία τους οδηγώντας τους ταχύτερα προς την πτώχευση, καθώς αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στον ισχυρό ανταγωνισμό. Ωστόσο, αυτές αποτελούν την εξαίρεση και ο κλάδος παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια μελέτης ένας από τους πλέον σημαντικούς της οικονομίας της χώρας.

Επιστημονική περιοχή: *Οικονομικά – Χρηματοοικονομικά*

Λέξεις κλειδιά: *Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Σουπερμάρκετ, Ελλάδα, Αριθμοδείκτες, Οικονομική Κρίση, Covid-19*

Financial Analysis of the Supermarket Sector in Greece before and after the financial crisis (2005-2020) and the role of the Covid-19 pandemic

MBA Food & Agribusiness

Department of Agricultural Economy and Development

Department of Food Science and Human Nutrition

ABSTRACT

The present Master Thesis studies the financial analysis of the supermarket sector in Greece for the period 2005 - 2020. During this period, the country experienced extreme economic and social fluctuations, culminating in the Crisis of 2008 and the crisis of the Covid-19 pandemic. After presenting the progress of the economy and the food trade, the financial analysis is carried out through the indicators of the largest companies of the sector, divided into 4 periods: before the financial crisis (2005-2008), during the financial crisis (2009-2012), after the economic crisis (2013-2018) and during the pandemic (2019-2020). The industry shows great resilience and stability, with the majority of companies increasing their turnover and improving their profitability, efficiency and liquidity. Crises affect companies that have already run into problems in their operation, leading them to bankruptcy faster, as they are unable to cope with strong competition. However, these cases seem to be the exception and the industry remains one of the most important in the country's economy throughout the study period.

Scientific area: *Economy - Financial*

Keywords: *Financial Analysis, Supermarket, Greece, Financial Ratios, Economic Crises, Covid-19*

ΔΗΛΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος φοιτητής Κωνσταντίνος Κατραντζής, δηλώνω ρητά ότι η παρούσα Μεταπτυχιακή Εργασία με τίτλο «Χρηματοοικονομική Ανάλυση του κλάδου των Σουπερμάρκετ στην Ελλάδα προ και μετά οικονομικής κρίσεως (2005-2020) και ο ρόλος της πανδημίας του Covid-19», καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία και πηγαίοι κώδικες που αναπτύχθηκαν ή τροποποιήθηκαν στα πλαίσια αυτής της εργασίας και αναφέρονται ρητώς μέσα στο κείμενο που συνοδεύουν, και η οποία έχει εκπονηθεί στο ΔΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας- MBA Food & Agribusiness του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την επίβλεψη του κ. Γιώργου Γεωργακόπουλου, αποτελεί αποκλειστικά δικό μου, μη υποβοηθούμενο πόνημα, δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής. Τα σημεία όπου έχουν χρησιμοποιηθεί ιδέες, κείμενο, αρχεία ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η μεταπτυχιακή εργασία αυτή υποβάλλεται σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην «Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας» του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Δεν έχει υποβληθεί ποτέ πριν για οιοδήποτε λόγο ή για εξέταση σε οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας ή του εξωτερικού. Η εργασία αποτελεί προϊόν συνεργασίας του/της φοιτητή/τριας και του επιβλέποντος/ουσας της εκπόνησής της. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα έχουν και τα πνευματικά δικαιώματα στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εργασίας σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Με την άδειά μου, η παρούσα εργασία ελέγχθηκε από την Εξεταστική Επιτροπή μέσα από λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής που διαθέτει το ΓΠΑ και διασταυρώθηκε η εγκυρότητα και η πρωτοτυπία της.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΡΑΝΤΖΗΣ

30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
2.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ	3
2.1.	Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΦΕΣΗ 1929-1939.....	3
2.2.	Η ΠΕΤΡΕΛΑΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 1970.....	4
2.3.	Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 1997	6
3.	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ (2005-2020)	8
3.1.	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 2008	8
3.2.	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID-19.....	11
4.	ΤΟ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	16
4.1.	ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	16
4.2.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	17
5.	Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	22
5.1.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	22
5.2.	ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	23
5.3.	ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ.....	25
5.4.	ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ.....	27
6.	ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	32
6.1.	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	33
6.2.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΑΣΕΩΝ	33
6.3.	ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	34
6.4.	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΕΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	35
6.4.1	Αριθμοδείκτες Ρευστότητας.....	37

6.4.2	Αριθμοδείκτες Κερδοφορίας.....	38
6.4.3	Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας.....	39
6.4.4	Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας.....	40
6.4.5	Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και Ικανότητας Αποπληρωμής Χρεών.....	41
7.	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΩΝ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ	43
7.1.	Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2005 – 2008)	44
7.1.1	Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2005-2008...	44
7.1.2	Κερδοφορία.....	45
7.1.3	Αποδοτικότητα.....	46
7.1.4	Ρευστότητα.....	48
7.1.5	Δραστηριότητα.....	50
7.1.6	Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και Ικανότητας Αποπληρωμής Χρεών	52
7.2	Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2009 – 2012).....	53
7.2.1	Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2009-2012...	53
7.2.2	Κερδοφορία.....	53
7.2.3	Αποδοτικότητα.....	55
7.2.4	Ρευστότητα.....	57
7.2.5	Δραστηριότητα.....	58
7.2.6	Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών.....	60
7.3	Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2013-2018)	61
7.3.1	Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2013-2018...	61
7.3.2	Κερδοφορία.....	62
7.3.3	Αποδοτικότητα.....	64
7.3.4	Ρευστότητα.....	66
7.3.5	Δραστηριότητα.....	67
7.3.6	Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών.....	69

7.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID – 19 (2019-2020)	71
7.4.1 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων 2019-2020.....	71
7.4.2 Κερδοφορία.....	72
7.4.3 Αποδοτικότητα.....	74
7.4.4 Ρευστότητα.....	76
7.4.5 Δραστηριότητα.....	77
7.4.6 Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών.....	79
7.5 ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ (2005 - 2020).....	80
8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	84
9 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	87
10 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	88

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

- ΕΕ : Ευρωπαϊκή Ένωση
- ΔΑΡ: Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας
- ΔΓΡ: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας
- ΔΟΕ : Δείκτης Οικονομικού Κλίματος
- Ε.Α. : Επιτροπή Ανταγωνισμού
- ΕΛΣΤΑΤ : Ελληνική Στατιστική Αρχή
- ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
- ΙΟΒΕ : Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών
- ΟΝΕ : Οικονομική και Νομισματική Ένωση
- ΤτΕ : Τράπεζα της Ελλάδος

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή μελετά την χρηματοοικονομική εξέλιξη του κλάδου των Σουπερμάρκετ στην Ελλάδα για το διάστημα από το 2005 μέχρι και το 2020. Στο εν λόγω διάστημα η χώρα αντιμετώπισε μεγάλες οικονομικές αλλά και κοινωνικές διακυμάνσεις με αποκορύφωμα την χρηματοοικονομική Κρίση του 2008 και την πανδημία Covid-19. Επομένως, η συγκεκριμένη δεκαπενταετία επιλέχθηκε ως περίοδος μελέτης, καθώς θα μπορέσει να βοηθήσει στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τον αντίκτυπο που είχε στον κλάδο πρωτίστως η οικονομική κρίση και δευτερευόντως η πανδημία, λόγω της μικρής έως τώρα διάρκειάς της.

Σκοπός της μελέτης είναι η όσο το δυνατόν καλύτερη ανάλυση των επιδόσεων των εταιρειών του κλάδου έτσι ώστε να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα όσον αφορά τα αδύνατα και τα δυνατά στοιχεία του. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίηση του σκοπού είναι η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέσω της οριζόντιας και κάθετης ανάλυσης, της ανάλυσης τάσεων και επί των πλείστων μέσω της ανάλυσης των αριθμοδεικτών. Για πιο ακριβή και σαφή ανάλυση του κλάδου, η εξεταζόμενη περίοδος χωρίστηκε σε 4 επιμέρους περιόδους: η περίοδος πριν την κρίση που αφορά τα έτη 2005 – 2008, η περίοδος κατά την κρίση για τα έτη 2009 – 2012, η περίοδος μετά την κρίση για τα έτη 2013 – 2018 και η περίοδος της κρίσης της πανδημίας για τα έτη 2019 – 2020. Σε κάθε μία από τις προαναφερόμενες περιόδους, εξετάστηκαν και συγκρίθηκαν τα στοιχεία που προέκυψαν από τις οικονομικές καταστάσεις των μεγαλύτερων εταιρειών του κλάδου την εκάστοτε περίοδο. Τα στοιχεία αυτά συλλέχθηκαν κατά κύριο λόγο από την κλαδική μελέτη της ICAP για τα σουπερμάρκετ το 2008 και από τις επίσημες ιστοσελίδες των εταιρειών όπου και τα δημοσιεύουν.

Αρχικά, αφότου γίνει μια αναφορά σε κάποιες από τις πιο σημαντικές οικονομικές κρίσεις στην ιστορία στο κεφάλαιο 2, παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 3 οι εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας για όλη τη περίοδο αναφοράς μέσω κάποιων βασικών μακροοικονομικών δεικτών. Ύστερα, το κεφάλαιο 4 επικεντρώνεται στην εξέλιξη του λιανεμπορίου τροφίμων και στη συνεισφορά του στην εθνική οικονομία ενώ στο κεφάλαιο 5 γίνεται πιο ειδική αναφορά στον κλάδο των σουπερμάρκετ στην Ελλάδα, με ανάλυση του μεγέθους και των μεριδίων της αγοράς και την παρουσίαση των

κυριότερων αλυσίδων. Στο 6^ο κεφάλαιο δίνεται το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο για τις μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης σύμφωνα με την βιβλιογραφία και στο 7^ο κεφάλαιο εφαρμόζονται κατά περίοδο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών. Ταυτόχρονα με την εφαρμογή τους πραγματοποιείται και η ανάλογη ανάλυση των διακυμάνσεων που παρατηρούνται. Τέλος, στο 8^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα της προηγηθείσας ανάλυσης και στο 9^ο παρουσιάζονται οι προοπτικές του κλάδου.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Στο αρχικό αυτό κεφάλαιο γίνεται ιστορική αναδρομή και αναφορά σε κάποιες από τις πιο σημαντικές και επιδραστικές οικονομικές κρίσεις του παρελθόντος. Οι κρίσεις οι οποίες θα αναλυθούν είναι η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929-1939, γνωστή και ως «Η Μεγάλη Ύφεση», η Πετρελαϊκή Κρίση του 1970 και η Ασιατική Κρίση του 1997.

2.1. Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΦΕΣΗ 1929-1939

Η Μεγάλη Ύφεση (The Great Depression) πρόκειται για μια οικονομική κρίση παγκόσμιας κλίμακας που ξεκίνησε το 1929 και κράτησε μια δεκαετία μέχρι και το 1939. Ήταν η μακροβιότερη και η πιο έντονη ύφεση που βίωσε ο βιομηχανοποιημένος Δυτικός κόσμος μέχρι τότε και παρά το γεγονός ότι ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) είχε ως αποτέλεσμα δραστικές μειώσεις της παραγωγής, σοβαρή ανεργία και οξύ αποπληθωρισμό σχεδόν σε κάθε χώρα του πλανήτη (Romer, 2003). Ο σημαντικός αντίκτυπος που είχε η συγκεκριμένη οικονομική κρίση φαίνεται στο γεγονός πως έφερε θεμελιώδεις αλλαγές σε οικονομικά ινστιτούτα, στη μακροοικονομική πολιτική και στο σύνολο της επιστήμης της οικονομίας.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920 οι ΗΠΑ αποτελούσαν την κινητήρια δύναμη για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και τη σταθεροποίηση της παγκόσμιας οικονομίας. Έχοντας ανακάμψει γρήγορα μετά τον πόλεμο οι ΗΠΑ γνώρισαν μεγάλη καταναλωτική έκρηξη η οποία στηριζόταν κυρίως στην αυτοκινητοβιομηχανία και στον τομέα των κατασκευών. Όπως αναφέρουν και οι Crafts και Fearon το 2010, τα υψηλά επίπεδα επενδύσεων, τα σημαντικά πλεονεκτήματα παραγωγής, οι σταθερές τιμές, οι υψηλοί μισθοί και τα υψηλά κέρδη των εταιρειών συνδύαστηκαν για να δημιουργήσουν τις ιδανικές συνθήκες για μια άνθηση του χρηματιστηρίου. Φτάνοντας στο έτος 1929, μετά από σχεδόν μια δεκαετία πολλών δανεισμών προς τους επενδυτές του χρηματιστηρίου, η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ αποφάσισε την εφαρμογή μιας πιο αυστηρής νομισματικής

πολιτικής. Προχώρησε στην αύξηση των επιτοκίων δανεισμού με σκοπό την πιο ελεγχόμενη διαδικασία αγοροπωλησίας μετοχών από τους επενδυτές. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δημιούργησε έντονη αναταραχή στο χρηματιστήριο φέρνοντας μεγάλη πτώση στις τιμές των πολυάριθμων μετοχών που είχαν αγοραστεί τα προηγούμενα χρόνια και σήμανε την έναρξη της Μεγάλης Ύφεσης. Η επιρροή των ΗΠΑ στην παγκόσμια οικονομία ήταν πολύ μεγάλη καθώς αποτελούσε τον ηγέτη στις εξαγωγές παγκοσμίως, βρισκόταν στη δεύτερη θέση πίσω από τη Βρετανία στις εισαγωγές και ήταν ο κορυφαίος διεθνής δανειστής (Crafts & Fearon, 2010). Τα παραπάνω καθιστούν διακριτή την ευκολία μετάδοσης της κρίσης από τις ΗΠΑ στον υπόλοιπο κόσμο.

2.2. Η ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 1970

Η οικονομική κρίση που αναφέρθηκε προηγουμένως σχετιζόταν με το τέλος του πρώτου παγκόσμιου πολέμου, ενώ η πετρελαϊκή κρίση του 1970 που αναπτύσσεται στην εν λόγω υποενοότητα έλαβε χώρα τρεις δεκαετίες μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η αφετηρία για την έλευση της συγκεκριμένης κρίσης ήταν η μεγάλη κλίμακας αύξηση κατανάλωσης πετρελαίου που ήταν αποτέλεσμα της κατά τουλάχιστον τρεις φορές μεγαλύτερης κατανάλωσης ενέργειας μεταξύ 1949 και 1972. Η ταχεία οικονομική ανάπτυξη μετά το τέλος του παγκοσμίου πολέμου και η πολύ χαμηλή τιμή του πετρελαίου ειδικότερα την δεκαετία του 1950 ήταν οι κύριοι παράγοντες για την αυξημένη κατανάλωση. Τα παραπάνω δημιούργησαν ένα ανισόρροπο περιβάλλον προσφοράς και ζήτησης για το συγκεκριμένο αγαθό. Ωστόσο ένας ακόμα παράγοντας κομβικής σημασίας για την έλευση της κρίσης όπως θα αναλύσουμε παρακάτω, ήταν η δύναμη που είχαν αποκτήσει οι χώρες εξαγωγής πετρελαίου. Πιο συγκεκριμένα, μεγάλες ποσότητες πετρελαίου διακινούνταν προς τον υπόλοιπο κόσμο κυρίως από την Βενεζουέλα και από χώρες της Μέσης Ανατολής (Salameh, M.G 2004).

Όπως περιγράφουν οι Ramady και Madhi το 2015, μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρξαν πολλές ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ των Αράβων και των Ισραηλινών αλλά μέχρι το 1973 οι Άραβες δεν κατάφεραν να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά το πιο θανατηφόρο όπλο: το «όπλο του πετρελαίου». Κατά τη διάρκεια της κρίσης του Σουέζ το 1956 και του Πολέμου των Έξι Ημερών του 1967 τα

αραβικά κράτη επέβαλαν εμπάργκο πετρελαίου προς τις Δυτικές δυνάμεις. Ωστόσο, το άφθονο απόθεμα πετρελαίου των ΗΠΑ σε συνδυασμό με τα αποδιοργανωμένα αραβικά κράτη δεν έφεραν τα αναμενόμενα επιτυχή αποτελέσματα από τα εμπάργκο. Το γεγονός αυτό οδήγησε τους Άραβες να ενώσουν τις δυνάμεις τους και με άλλα πετρελαιοπαραγωγά έθνη όπως η Βενεζουέλα, δημιουργώντας έτσι τον Οργανισμό Αραβικών Πετρελαίων Εξαγωγών Χωρών (γνωστός ως ΟΑΡΕΚ, αναγραμματισμός ΟΑΠΕΚ). Η μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη που απέκτησαν οι χώρες αυτές λόγω της ίδρυσης του συγκεκριμένου οργανισμού σε συνδυασμό με την μείωση των αποθεμάτων πετρελαίου των ΗΠΑ δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για μια τεράστια αλλαγή στην αγορά πετρελαίου. Η αλλαγή αυτή ήρθε με την έναρξη του Πολέμου του Γιομ Κιπούρ (Arihan, 2021).

Ο Πόλεμος του Γιομ Κιπούρ ξεκίνησε στις 6 Οκτωβρίου του 1973 με αιφνιδιαστική επίθεση των Αράβων προς το Ισραήλ το οποίο άργησε να αντιδράσει. Μετά από λίγο ωστόσο, οι Ισραηλινοί κινητοποιήθηκαν και άρχισαν να παίρνουν το πάνω χέρι του πολέμου. Σε αυτό το κρίσιμο σημείο ήταν που ο ΟΑΠΕΚ χρησιμοποίησε αποτελεσματικά το «όπλο του πετρελαίου». Η μεγάλη εξάρτηση των ΗΠΑ από το πετρέλαιο κυρίως της Σαουδικής Αραβίας αλλά και γενικότερα του ΟΑΠΕΚ (70% των εισαγωγών πετρελαίου των ΗΠΑ ήταν από τον ΟΑΠΕΚ) έδωσε σημαντικό οικονομικό και πολιτικό πλεονέκτημα σε αυτές τις χώρες παραγωγούς (Caldwell, 1977).

Στις 17 Οκτωβρίου του 1973 ο ΟΑΠΕΚ ανακοίνωσε 5% μείωση στη προσφορά πετρελαίου και περαιτέρω 5% μείωση κάθε μήνα έως ότου ολοκληρωθεί η ισραηλινή αποχώρηση από όλα τα αραβικά εδάφη που κατελήφθησαν το 1967 και αποκατασταθούν τα νόμιμα δικαιώματα του παλαιστινιακού λαού (Garavini, 2011 και Mitchell, 2010). Τρεις μέρες αργότερα ακολούθησε ανακοίνωση από τη Σαουδική Αραβία για ολικό εμπάργκο πετρελαίου προς χώρες που υποστηρίζουν το Ισραήλ, δηλαδή τις ΗΠΑ και την Ολλανδία.

Λόγω του εμπάργκο ο ενεργειακός τομέας των ΗΠΑ υπέστη σοβαρό πλήγμα. Τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο του 1974 ο ενεργειακός εφοδιασμός των ΗΠΑ (συμπεριλαμβανομένου φυσικού αερίου, άνθρακα και πετρελαίου) μειώθηκε κατά 2,4%. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τεράστιες ουρές στα βενζινάδικα, άδειους αυτοκινητόδρομους και ληστείες πετρελαίου από παρκαρισμένα αμάξια (Davies, 2014). Η επιρροή στη Δυτική Ευρώπη και την Ιαπωνία ήταν ακόμα χειρότερη. Σύμφωνα με τον Rustow, πριν από το εμπάργκο οι χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

εισήγαγαν το 98,7% του πετρελαίου τους ενώ το ποσοστό για την Ιαπωνία έφτανε στο 99,7. Ακόμα πιο σημαντικό ωστόσο, ήταν ότι το 66% του εισαγόμενου πετρελαίου της Ευρώπης ερχόταν από τις χώρες της Αραβίας και το αντίστοιχο ποσοστό της Ιαπωνίας ήταν το 42% (Rustow, 1974).

2.3. Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 1997

Το 1997, μετά από χρόνια σταθερής ανάπτυξης, κάποιες από τις πιο επιτυχημένες οικονομίες του κόσμου στη νοτιοανατολική Ασία ήρθαν αντιμέτωπες με μια πολύ σοβαρή οικονομική κρίση στην οποία τα χρηματιστήρια και τα νομίσματά τους κατακύλησαν. Τα γεγονότα αυτά ακολούθησε οικονομική ύφεση κατά την οποία το ΑΕΠ γνώρισε σημαντική πτώση (Allen & Gale, 1999). Η ασιατική κρίση ξεκίνησε στην Ταϊλάνδη τον Ιούλιο του 1997 και μετά επηρέασε και άλλες χώρες όπως η Ινδονησία, η Νότια Κορέα, το Χονγκ Κονγκ, το Λάος, η Μαλαισία και οι Φιλιππίνες. Η κρίσης επηρέασε επίσης και άλλες χώρες (όπως η Κίνα, η Σιγκαπούρη, το Βιετνάμ κ.α.) σε μικρότερη ωστόσο κλίμακα (Kaya, 2016).

Η αφετηρία για την κρίση ήταν η μείωση των εξαγωγών της Ταϊλάνδης που έκανε τους επενδυτές (εγχώριους και ξένους) να χάσουν την εμπιστοσύνη τους ότι η κυβέρνηση θα μπορούσε να διατηρήσει τη σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του Μπατ της Ταϊλάνδης και του δολαρίου των ΗΠΑ. Η αποτυχία των προσπαθειών της κυβέρνησης για τη διατήρηση της ισοτιμίας την οδήγησε στην αναζήτηση επείγουσας βοήθειας από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Κατά συνέπεια, ο συνδυασμός της υποτίμησης του νομίσματος και των υψηλότερων εγχώριων επιτοκίων (ως μέρος του πακέτου βοήθειας από το ΔΝΤ) άσκησε τεράστια πίεση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. Πολλές εταιρείες δεν ήταν πλέον σε θέση να αποπληρώσουν τα δάνεια τους. Όλα τα παραπάνω οδήγησαν στην κατάρρευση του τοπικού χρηματιστηρίου καθώς οι επενδυτές απέσυραν τα κεφάλαιά τους (Noble & Ravenhill, 2000). Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η κρίση εξαπλώθηκε γρήγορα από την Ταϊλάνδη στην Ινδονησία, τις Φιλιππίνες, τη Μαλαισία και την Κορέα οι οποίες γνώρισαν τον αντίστοιχο βαθμό υποτίμησης του νομίσματός τους, αποτυχίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος και κατάρρευση της χρηματιστηριακής τους αγοράς.

Στην προσπάθεια προσδιορισμού των αιτιών που οδήγησαν στην κρίση, χρειάζεται κανείς να εστιάσει στους παράγοντες που άλλαξαν τα προηγούμενα χρόνια και έκαναν ορισμένες οικονομίες της Ανατολικής Ασίας πιο ευάλωτες στη χρηματοπιστωτική κρίση. Η πιο θεμελιώδης αλλαγή στην πλειονότητα των οικονομιών της Ανατολικής Ασίας τη δεκαετία του 1990 ήταν η δραματική αύξηση των εισροών διεθνών κεφαλαίων. Οι καθαρές ροές ιδιωτικών κεφαλαίων προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομίες τριπλασιάστηκαν μεταξύ 1987-89 και 1995-97, φτάνοντας συνολικά σε περισσότερα από 150 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως την τελευταία περίοδο (Eichengreen, 1999). Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 οι επίσημες ροές κεφαλαίων προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομίες υπερέβαιναν τις ροές ιδιωτικών κεφαλαίων, ενώ μια δεκαετία αργότερα οι ιδιωτικές ροές ήταν επτά φορές μεγαλύτερες από τον όγκο των επίσημων ροών. Μόνο στην Ασία το 1996, το τελευταίο έτος πριν από την κρίση, οι συνολικές καθαρές ροές κεφαλαίων ανήλθαν σε 110 δισεκατομμύρια δολάρια σε σύγκριση με τον ετήσιο μέσο όρο της περιόδου 1983-89 που ήταν κάτω από 17 δισεκατομμύρια δολάρια. (Noble & Ravenhill, 2000).

Όπως αναφέρουν οι Chatterjee et al., το 2003, η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει να συμφωνεί στους τρεις παρακάτω παράγοντες ως κύριους υπαίτιους για την ασιατική κρίση του 1997.

1. Ο υπερβολικός βραχυπρόθεσμος δανεισμός ξένων κεφαλαίων και ο μακροπρόθεσμος δανεισμός τους προς την εγχώρια οικονομία, είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία αποπληρωμής των πρώτων.
2. Ασθενής χρηματοοικονομική δομή που κατέστη διακριτή από την κακή διαχείριση κινδύνου από τις τράπεζες και από την χαλαρή εποπτεία των αρχών.
3. Ο ηθικός κίνδυνος¹ και η κυβερνητική παρέμβαση στον δανεισμό.

¹Ο ηθικός κίνδυνος αναφέρεται στην κατάσταση κατά την οποία το ένα από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη μιας συμφωνίας δεν εισέρχεται στη συμφωνία υπό την αρχή της καλής πίστης ή παρέχει ψευδείς πληροφορίες σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις ή την πιστωτική του ικανότητα. (Πηγή: <https://www.investopedia.com/terms/m/moralhazard.asp>)

3. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ (2005-2020)

Η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 2008 θεωρείται η πιο δύσκολη δοκιμασία που καλέστηκε να αντιμετωπίσει η παγκόσμια οικονομία και ο καπιταλισμός μαζί με την αντίστοιχη του έτους 1929. Εκδηλώθηκε στα μέσα του 2007 ως πιστωτική κρίση, λόγω αδυναμίας αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου που είχε παραχωρήσει το αμερικανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα (Δουράκης, 2010). Στη συγκεκριμένη ενότητα πραγματοποιείται βιβλιογραφική ανασκόπηση πάνω στην γενικότερη εικόνα της οικονομίας της Ελλάδας κατά την περίοδο μελέτης (2005-2020). Γίνεται διαχωρισμός σε δύο υποενότητες όπου στην πρώτη αναλύεται η κατάσταση της οικονομίας τα χρόνια πριν την έλευση της Κρίσης του 2008 και πως αυτή επηρεάστηκε τα επόμενα χρόνια, ενώ στη δεύτερη γίνεται λόγος στις επιπτώσεις της πανδημίας την τελευταία διετία (2019 – 2020).

3.1. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 2008

Η έλευση του 21^{ου} αιώνα σηματοδότησε μια νέα αφετηρία για την οικονομία της χώρας. Η ένταξη στην ΟΝΕ (Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης) τον Ιανουάριο του 2001 έφερε αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον και δημιούργησε νέες προσδοκίες.

Την επταετία από το 2001 μέχρι το 2007 η ελληνική οικονομία γνώρισε ταχεία ανάπτυξη. Η ανάπτυξη αυτή στηρίχθηκε κυρίως στην αυξημένη εγχώρια ζήτηση η οποία ήταν απόρροια της αύξησης εισοδημάτων και συνάμα της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ωστόσο, παρατηρώντας την πρώτη στήλη του πίνακα 2.1 με τις ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές του ΑΕΠ της Ελλάδας τα συγκεκριμένα έτη, γίνεται άμεσα αντιληπτός ο αντίκτυπος της έλευσης της οικονομικής κρίσεως. Την περίοδο 2001 - 2007 ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ κυμάνθηκε στο 4,2% ενώ προσθέτοντας σε αυτό το διάστημα μόνο το έτος 2008, το οποίο εμφάνισε μείωση του

ΑΕΠ κατά -0,2%, πέφτει ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης για την οκταετία στο 3,6%.

Πίνακας 3.1 Ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές βασικών μακροοικονομικών μεγεθών, 2001-2008

Έτος	ΑΕΠ	Ιδιωτική κατανάλωση	Δημόσια κατανάλωση	Ακαθάριστες επενδύσεις κεφαλαίου	Μέσες αποδοχές στο σύνολο της οικονομίας (σε ονομαστι- κούς όρους)	Πληθωρισμός	Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)
2001	4,2	5,0	0,7	4,8	4,7	3,4	10,8
2002	3,4	4,7	7,2	9,5	6,6	3,6	10,3
2003	5,9	3,3	-0,9	11,8	5,6	3,5	9,7
2004	4,4	3,8	3,5	0,4	7,2	2,9	10,5
2005	2,3	4,5	1,1	-6,3	4,4	3,5	9,9
2006	5,5	4,4	3,1	14,9	5,7	3,2	8,9
2007	3,5	3,6	7,1	22,8	5,2	2,9	7,3
2008	-0,2	4,3	-2,6	-14,3	6,2	4,2	7,6
Μέσος ετήσιος ρυθμός:							
2001-2007	4,2	4,2	3,1	7,9	5,6	3,3	9,8
2001-2008	3,6	4,2	2,4	4,8	5,7	3,4	9,5

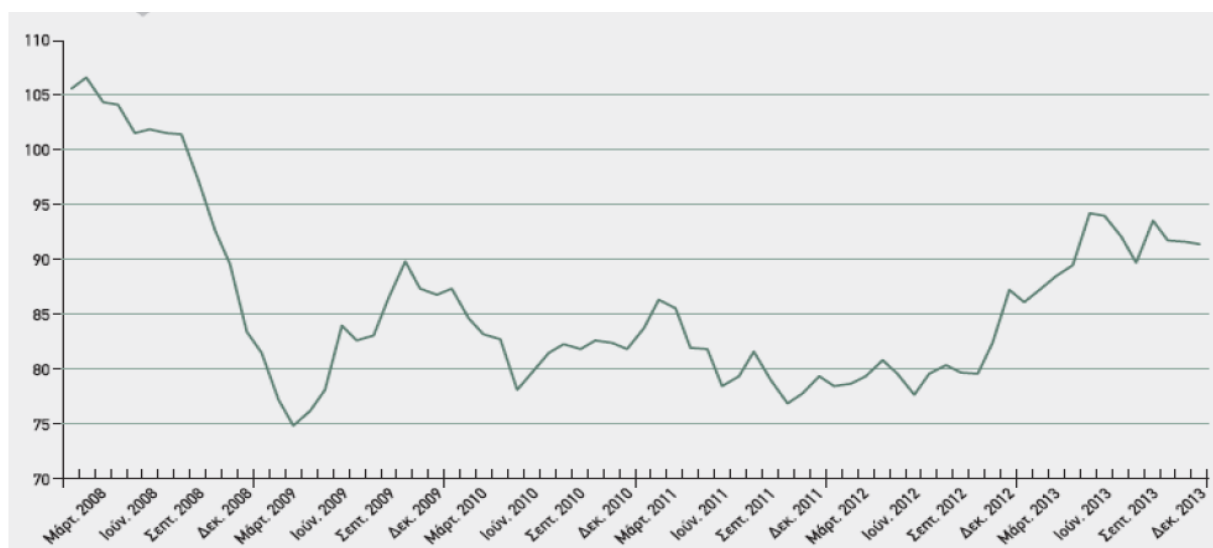
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2014,

Εξίσου σημαντικό είναι να αναφερθεί η πορεία του πληθωρισμού κατά την περίοδο αυτή. Παρά το γεγονός πως κυμάνθηκε σε χαμηλά για τα ελληνικά δεδομένα επίπεδα, με τον μέσο ετήσιο όρο να διαμορφώνεται στο 3,3% (βλ. Πίνακα 2.1), παρέμεινε σταθερά υψηλότερος από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ σχεδόν κατά 1,5% (ΤτΕ, 2014). Επιπλέον, η μεγάλη αύξηση της εγχώριας ζήτησης είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εισαγωγών καθώς η εγχώρια παραγωγή δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί. Ταυτόχρονα με την αύξηση των εισαγωγών υπήρξε μείωση στον όγκο των εξαγωγών. Όπως αναφέρει η European Commission το 2013, οι συνολικές εξαγωγές της Ελλάδας εκφραζόμενες ως ποσοστό του ΑΕΠ για το έτος 2007, κυμάνθηκαν σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο άλλων χωρών της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα, το 23,8% του ΑΕΠ αφορούσε της εξαγωγές της Ελλάδας, σε σύγκριση με 26,9% για την Ισπανία, 32,2% για την Πορτογαλία και 28,9% για την Ιταλία. Τα παραπάνω είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή πτώση της αγοραστικής δύναμης και ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας καθώς επίσης και την έλλειψη εμπιστοσύνης προς το πρόσωπό της. Παρά το γεγονός πως η ένταξη της Ελλάδας στο ενιαίο νόμισμα δημιούργησε

ευνοϊκές συνθήκες για την μείωση του δημοσιονομικού χρέους, κάτι τέτοιο δεν συνέβη στην πράξη. Η έλλειψη μιας μακρόπνοης οικονομικής πολιτικής σε συνδυασμό με την αλλαγή της καταναλωτικής συμπεριφοράς, λόγω της αύξησης των εισοδημάτων και της ευχερέστερης πρόσβασης στον δανεισμό, οδήγησαν στη διόγκωση του δημοσίου χρέους το 2007 στα 112,9 δισεκατομμύρια ευρώ (ΤτΕ, 2014). Ως εκ τούτου στο τέλος της οκταετίας 2001-2007 η ελληνική οικονομία ήταν πλήρως ευάλωτη σε οποιαδήποτε δυσμενή εξέλιξη του οικονομικού περιβάλλοντος.

Με την μετάδοση της κρίσης από τις Η.Π.Α στην Ευρώπη το 2008, το κλίμα της συγκρατημένης αισιοδοξίας και προσδοκιών συνέχισε να υφίσταται στην Ελλάδα καθώς επικρατούσε η πεποίθηση πως η παγκόσμια κρίση δεν θα επηρεάσει ιδιαίτερα τη χώρα μας. Η συγκεκριμένη πεποίθηση είχε βρει στήριγμα στο γεγονός πως το 2008 η Ελλάδα σημείωσε ανάπτυξη 1,3% , ενώ η ανάπτυξη στην ευρωζώνη ήταν μόλις 0,4%. Ωστόσο η πραγματική εικόνα φάνηκε λίγο αργότερα καθώς από το δεύτερο μισό του 2009 και μετά η υπερχρέωση του ελληνικού δημοσίου ήρθε στο προσκήνιο και η Ελλάδα αξιολογήθηκε ως η χώρα με τη μικρότερη πιθανότητα ελέγχου του διογκούμενου χρέους της (Βαρουφάκης *et al.*, 2011).

Τα επόμενα έτη μέχρι και το 2012 χαρακτηρίστηκαν από αβεβαιότητα και αστάθεια η οποία απεικονίστηκε εν τέλει σε οικονομική ύφεση (Διάγραμμα 2.1). Στο τέλος του 2012 αρχίζει να φαίνεται σταθεροποίηση της οικονομίας, ενώ το έτος 2013 σημειώνεται πλεόνασμα για πρώτη φορά μετά την έλευση της κρίσης.

Διάγραμμα 3.1 Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα, 2008-2013

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, 2014

Ωστόσο, η πολιτική αστάθεια το 2015, το δημοψήφισμα και τα capital controls δημιούργησαν κλίμα έντονης πιθανότητα εξόδου της χώρας από το ευρώ, γεγονός που επανάφερε την αβεβαιότητα και έπληξε την οικονομική σταθεροποίηση (ΤτΕ, 2016). Το τρίτο εξάμηνο του 2016 υπήρξε αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,8% που οφειλόταν επί των πλείστων στην αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, της φορολόγησης εισοδήματος και στις περικοπές των συντάξεων (IOBE, 2017). Από τότε η οικονομία ανακάμπτει μέσω της ενίσχυσης της ιδιωτικής κατανάλωσης, της απασχόλησης και της εξαγωγικής δυναμικής της (ΤτΕ, 2017). Αξίζει επίσης να αναφερθεί πως κύριο ρόλο στην υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας έπαιξαν οι κλάδοι του τουρισμού, του λιανικού εμπορίου και της μεταποίησης (ΤτΕ, 2018).

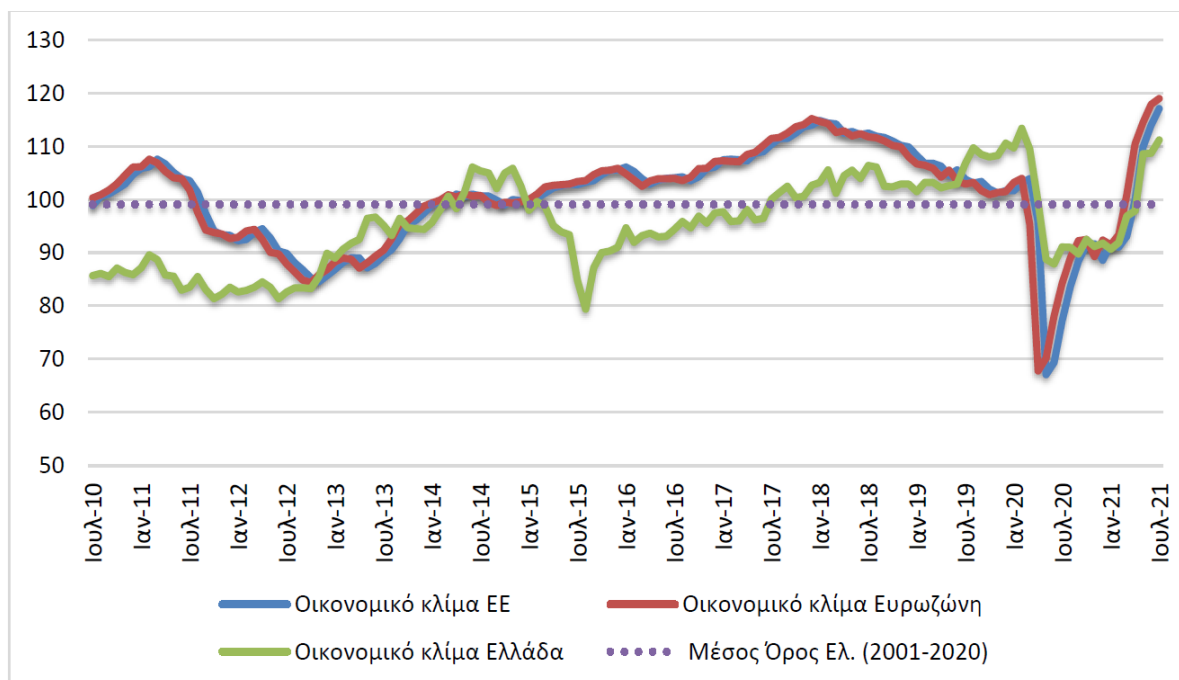
Συνοπτικά, η ελληνική οικονομία μετά από μια επταετία υψηλών προσδοκιών και ταχείας ανάπτυξης (2001 – 2008), γνώρισε μεγάλη αβεβαιότητα, αστάθεια και τεράστια ύφεση της οικονομίας. Αυτό συνέβη καθώς δεν ήταν έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε δυσμενή εξέλιξη και ειδικά μια του μεγέθους της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008. Ακολούθησαν πολλές διακυμάνσεις για τα επόμενα έτη μέχρι και το 2015, ενώ μετά το 2016 η οικονομία έδειξε να σταθεροποιείται μέχρι και το 2019 όπου εμφανίστηκε η πανδημία του Covid-19 και άλλαξε τα δεδομένα.

3.2. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID-19

Στα τέλη του έτους 2019 ξεκίνησε να γίνεται λόγος για ένα νέο είδους ιού που εμφανίστηκε στην Κίνα, ο οποίος χαρακτηριζόταν από υψηλή μεταδοτικότητα. Μέσα σε λίγους μήνες το φαινόμενο αυτό πήρε παγκόσμιες διαστάσεις και η ανθρωπότητα βρέθηκε υπό το καθεστώς της πανδημίας του κορονοϊού, ο οποίος αργότερα ονομάστηκε επίσημα Covid-19. Η υγειονομική κρίση που δημιουργήθηκε λόγω της πανδημίας, η οποία συνεχίζει να υφίσταται μέχρι και σήμερα, έχει πολλές αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία τόσο κάθε χώρας ξεχωριστά όσο και στο σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας.

Το γεγονός αυτό οφείλεται στα εκάστοτε μέτρα που αναγκάστηκαν να πάρουν οι κυβερνήσεις για να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού. Τα περιοριστικά μέτρα κατά

της πανδημίας σχετίζονται επί των πλείστων με αναγκαστικό κλείσιμο επιχειρήσεων στις οποίες συνωστίζεται πολύς κόσμος (π.χ. ο κλάδος της εστίασης, του λιανικού εμπορίου κ.α.) ή ακόμα και γενική απαγόρευση κυκλοφορίας. Όπως γίνεται λοιπόν αντιληπτό, για το διάστημα των τελευταίων 21 μηνών πολλοί κλάδοι της οικονομίας υπολειπόμενοι. Στη συγκεκριμένη υποενότητα εξετάζουμε τις επιπτώσεις που είχε η πανδημία του Covid-19 στην ελληνική οικονομία.

Διάγραμμα 3.2 Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 και Ελλάδα (1990-2018=100, εποχικά εξομαλυσμένα στοιχεία)
 Πηγή: IOBE, 2021

Όπως προαναφέρθηκε στην προηγούμενη υποενότητα, η ελληνική οικονομία άρχισε να ανακάμπτει με σταθερούς ρυθμούς από το 2016 και έπειτα. Αυτό είναι εμφανές και στο Διάγραμμα 2.2 όπου απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος (ΔΟΕ)² της Ελλάδας, της Ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) από τον Ιούλιο του 2010 μέχρι και τον Ιούλιο του 2021 (IOBE, 2021).

² Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης. Τιμές άνω των 100 υποδηλώνουν οικονομικό κλίμα άνω του μέσου όρου και αντίστροφα. (Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm)

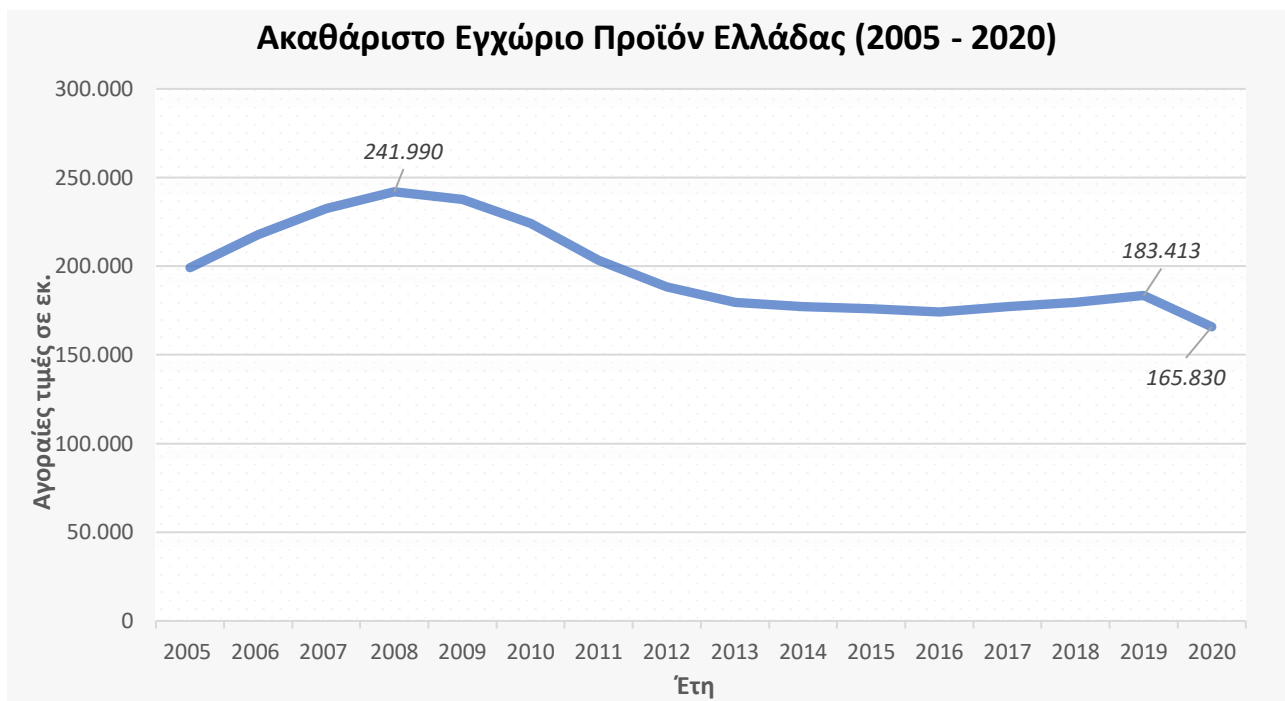
Μετά από την μεγάλη πτώση που γνώρισε το 2015, ο ΔΟΕ της Ελλάδας (πράσινη γραμμή) είχε ανοδική πορεία μέχρι και τον Φεβρουάριο του 2020 και την έλευση της πανδημίας στη χώρα. Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο του 2020 ο ΔΟΕ της Ελλάδας ανέβηκε στις 113,2 μονάδες, γεγονός που αποτελεί την καλύτερη επίδοση των τελευταίων 19 ετών, δηλαδή περίπου από την περίοδο που η Ελλάδα μπήκε στο ευρώ (IOBE,2020). Από εκείνο το σημείο και μετά παρατηρείται κατακόρυφη πτώση του δείκτη, ωστόσο αυτό δεν αποτελεί χαρακτηριστικό μόνο της Ελλάδας αλλά και της ευρωζώνης και της ΕΕ.

Όπως αναφέρει σε έρευνά της η Grant Thornton το 2020, οι επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν το 69% του συνολικού κύκλου εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων, επηρεάστηκαν άμεσα από την πανδημία του Covid-19 λόγω περιορισμού ή ακόμα και διακοπής των λειτουργιών τους. Σημαντικό συμπέρασμα της ίδιας έρευνας τονίζει πως στο σύνολο, οι επιχειρήσεις που παράγουν κύκλο εργασιών κοντά στα 33 δισεκατομμύρια (δηλαδή το 11% του συνολικού κύκλου εργασιών) και απασχολούν περίπου 1,1 εκατομμύρια στελέχη (το 25% του συνόλου) έχουν σταματήσει ολοκληρωτικά τη λειτουργία τους λόγω της πανδημίας.

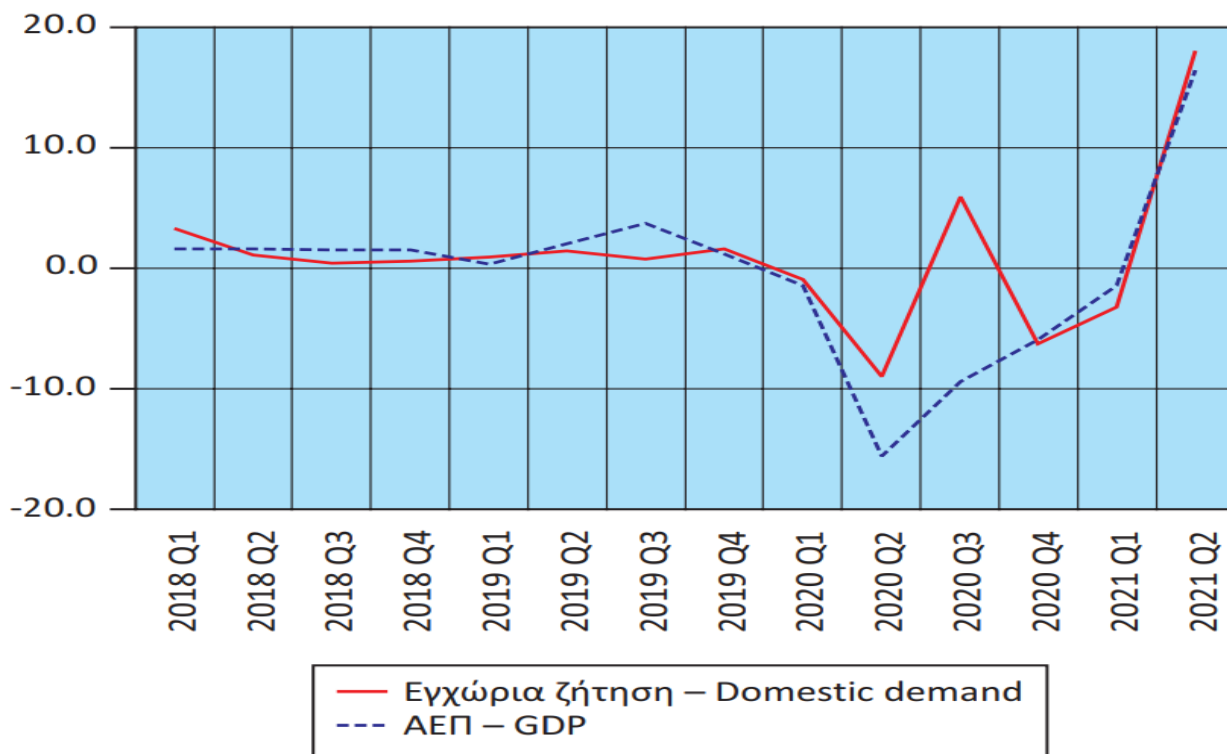
Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζεται η εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) σε αγοραίες τιμές κατά την περίοδο μελέτης με στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) το 2020. Εκτός από την μεγαλύτερη τιμή που εμφανίζεται πριν την έλευση της οικονομικής κρίσης στα 241,990 εκατομμύρια, είναι έντονα διακριτή η επίδραση της πανδημίας στο ΑΕΠ της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, μετά το 2015 το ΑΕΠ εμφανίζει μια μικρή αλλά σταθερά ανοδική πορεία η οποία κορυφώνεται το 2019 φτάνοντας στα 183,413 εκατομμύρια. Το έτος 2020 που σηματοδεύτηκε ολοκληρωτικά από την πανδημία του κορονοϊού εμφανίζει έντονη πτώση του ΑΕΠ της τάξεως του 9,6%, πέφτοντας στα 165,830 εκατομμύρια.

Ωστόσο ακόμα πιο πρόσφατα στοιχεία δείχνουν πως η ελληνική οικονομία έχει ανταπεξέλθει στην κρίση της πανδημίας και εμφανίζονται σημάδια βελτίωσης. Εκτιμήσεις όπως αυτή της Deutsche Welle³ προβλέπουν ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας με ρυθμό 4,3% για το έτος 2021 εικόνα που αποτυπώνεται και στο Διάγραμμα 2.4 (ΕΛΣΤΑΤ, 2021Α).

³ Άρθρο από την Deutsche Welle 2021 : Αισιοδοξία για την οικονομία σε Ελλάδα και ΕΕ

Διάγραμμα 3.3 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν Ελλάδας (2005 – 2020) με έτος βάσης το 2015
 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2020 ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3.4 Ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ και της εγχώριας ζήτησης της Ελλάδας (2018 – 2021) ανά τρίμηνο με έτος βάσης το 2015
 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021Α

Στο εν λόγω διάγραμμα, αρχικά παρατηρείται η απότομη πτώση του ΑΕΠ (μπλε διακεκομμένη γραμμή) το πρώτο τρίμηνο του 2020, όπως προαναφέρθηκε. Στα τρίμηνα που ακολουθούν ωστόσο διακρίνεται η σταθερή αύξηση του ΑΕΠ, η οποία αποκορυφώνεται στο δεύτερο τρίμηνο του 2021 με αύξηση της τάξεως του 16,2% σε σχέση με το προηγούμενο (ΕΛΣΤΑΤ, 2021Α) .

4. ΤΟ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται λόγος στο ευρύτερο πλαίσιο του λιανεμπορίου τροφίμων στην Ελλάδα και στην συνεισφορά του στην οικονομία της χώρας με στοιχεία από το 2005 μέχρι και το 2020. Αφού αρχικά δοθεί ένας γενικός ορισμός του, αναλύονται οικονομικοί δείκτες (όπως ο κύκλος εργασιών και ο όγκος παραγωγής) μέσα από τους οποίους διακρίνεται η θέση του κλάδου τόσο αυτόνομα όσο και συγκριτικά με άλλους κλάδους. Μέσω αυτής της ανάλυσης γίνεται εν τέλει πιο εύκολα αντιληπτή και η θέση που κατέχει ο κλάδος των σουπερμάρκετ στο σύνολο του λιανεμπορίου τροφίμων.

4.1. ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ο κλάδος του λιανεμπορίου τροφίμων μπορεί να διαχωριστεί σε τρία επίπεδα με βάση τα μεγέθη του έτσι ώστε να είναι πιο σαφής η ανάλυση του καθενός εξ αυτών. Παρακάτω παρουσιάζονται τα επίπεδα αυτά όπως δίνονται από το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ, 2011).

α. Οργανωμένο Λιανεμπόριο – Σουπερμάρκετ

Το Σουπερμάρκετ είναι μια συγκεκριμένη κατηγορία καταστημάτων τροφίμων και ορίζεται ως μία μορφή καταστήματος λιανεμπορίου το οποίο:

- Λειτουργεί με την λογική της αυτοεξυπηρέτησης
- Παρέχει μεγάλη ποικιλία προϊόντων τροφίμων και οικιακής χρήσης
- Έχει επιφάνεια πώλησης τουλάχιστον 200 τ.μ.
- Έχει τουλάχιστον 2 ταμειακές μηχανές.

β. Καταστήματα Τροφίμων

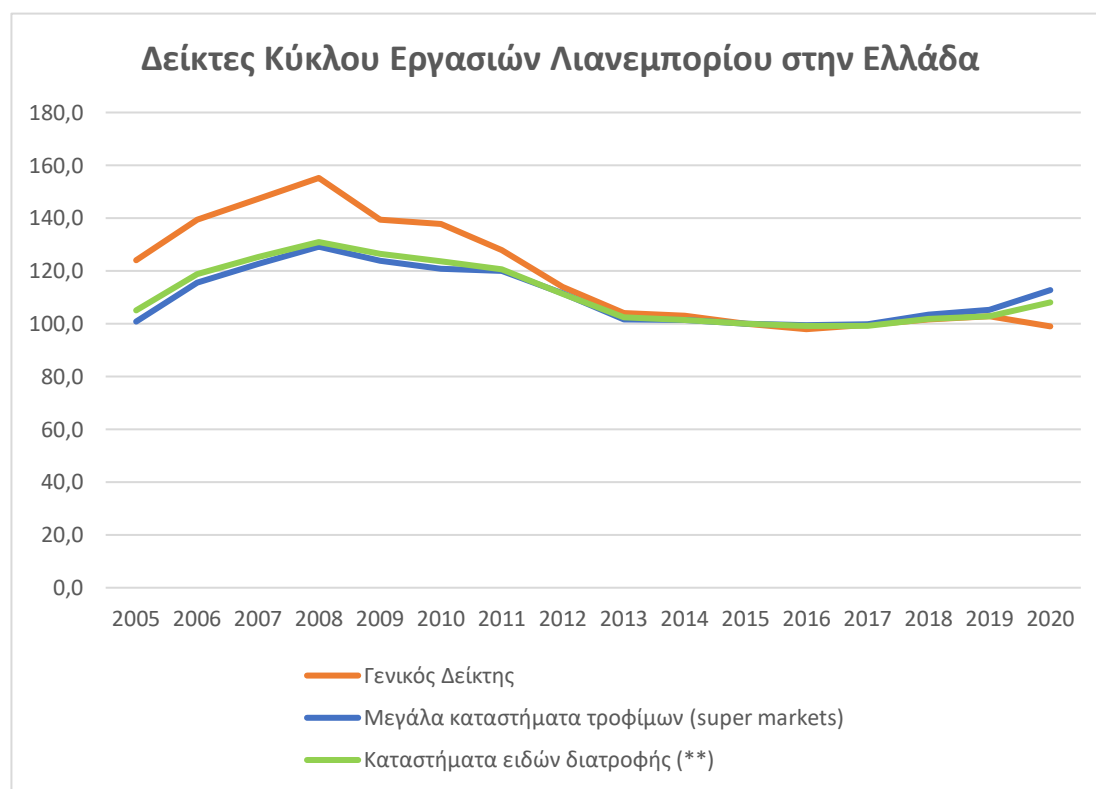
Σύμφωνα με το ΙΕΛΚΑ, ως κατάστημα τροφίμων ορίζεται ένα κατάστημα το οποίο πραγματοποιεί λιανικές πωλήσεις τροφίμων σε χώρο που δεν ταυτίζεται με αυτόν της παραγωγής τους. Επομένως στη κατηγορία αυτή εκτός των σουπερμάρκετ περιλαμβάνονται επιπλέον τα παντοπωλεία και τα μίνι-μάρκετ.

γ. Λιανεμπόριο Τροφίμων και Ποτών

Η τρίτη και τελευταία κατηγοριοποίηση ορίζεται ως το σύνολο των συναλλαγών λιανικών πωλήσεων τροφίμων και ποτών σε τελικούς καταναλωτές. Είναι η ευρύτερη έννοια καταγραφής του λιανεμπορίου τροφίμων και περιλαμβάνει σουπερμάρκετ, παντοπωλεία, περίπτερα, μίνι-μάρκετ, κάβες, αρτοποιεία, κρεοπωλεία, οπωροπωλεία, ιχθυοπωλεία καθώς και λαϊκές αγορές και απευθείας πωλήσεις από παραγωγούς σε καταναλωτές.

4.2. ΔΕΙΚΤΕΣ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Η έμμεση επιρροή του λιανικού εμπορίου στους παραγωγικούς κλάδους και το γεγονός ότι απασχολεί σημαντικό αριθμό εργαζομένων το καθιστούν ως ένα κλάδο με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, συνεχείς επενδύσεις, ανταγωνιστικότητα και ως εκ τούτου με μεγάλη συνεισφορά στην εθνική οικονομία (ΙΕΛΚΑ, 2011).

Διάγραμμα 4.1 Δείκτης Κύκλου Εργασιών Λιανεμπορίου – γενικός δείκτης, δείκτης μεγάλων καταστημάτων τροφίμων και δείκτης καταστημάτων ειδών διατροφής – (2005 – 2020) με έτος βάσης το 2015
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021B ίδια επεξεργασία

Στο διάγραμμα 3.1 απεικονίζεται η εξέλιξη του γενικού δείκτη κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο κατά την περίοδο αναφοράς, καθώς επίσης και αυτοί των μεγάλων καταστημάτων τροφίμων (σουπερμάρκετ) και των καταστημάτων ειδών διατροφής. Να αναφερθεί πως οι δύο τελευταίες κατηγορίες αντιστοιχούν στα δύο πρώτα επίπεδα διαχωρισμού που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη υποενότητα, δηλαδή το οργανωμένο λιανεμπόριο και τα καταστήματα τροφίμων. Ένα πρώτο συμπέρασμα από το διάγραμμα 3.1 είναι το μεγάλο ποσοστό που κατέχουν τα σουπερμάρκετ στο λιανεμπόριο τροφίμων καθώς οι κύκλοι εργασιών των δύο κατηγοριών (μπλε και πράσινη γραμμή) είναι σχεδόν ταυτόσημοι. Αντίστοιχα παρατηρείται ότι το λιανεμπόριο τροφίμων αποτελεί μεγάλο ποσοστό του συνολικού δείκτη λιανεμπορίου, αναδεικνύοντας έτσι τη μεγάλη συνεισφορά του στην εθνική οικονομία. Από το 2005 μέχρι το 2008 παρατηρείται και στο λιανεμπόριο η ταχεία ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας που αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Τα διάστημα μεταξύ των ετών 2008 – 2014 απεικονίζεται η μεγάλη ύφεση του δείκτη κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο λόγω των επιπτώσεων της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσεως. Τα επόμενα έτη μέχρι και το 2019 εμφανίζουν μια σχετική σταθεροποίηση του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο ενώ με την έλευση της πανδημίας μπορεί να γίνει η πιο αξιοσημείωτη παρατήρηση του διαγράμματος. Παρατηρείται πως στο σύνολό του, το λιανικό εμπόριο επηρεάστηκε από την πανδημία του Covid-19 όπως και όλοι οι κλάδοι της οικονομίας, καθώς ο γενικός δείκτης του κύκλου εργασιών εμφανίζει πτωτική πορεία το 2020. Ωστόσο οι άλλοι δύο δείκτες που αφορούν το λιανεμπόριο τροφίμων φαίνεται να ακολουθούν ακόμα πιο ανοδική πορεία, από την ήδη υπάρχουσα, το 2020. Η αιτιολόγηση του συγκεκριμένου γεγονότος έγκειται σε δύο καθοριστικούς παράγοντες συνδυαστικά. Ο πρώτος είναι ότι τα τρόφιμα αποτελούν είδος πρώτης ανάγκης για τον άνθρωπο και ο δεύτερος αφορά τα περιοριστικά μέτρα κατά της πανδημίας που προαναφέρθηκαν. Η διακοπή πληθώρας επιχειρήσεων για μεγάλο χρονικό διάστημα λόγω της πανδημίας δεν ήταν εφικτό να ισχύσει και στο λιανεμπόριο τροφίμων καθώς ο κόσμος έπρεπε να προμηθεύεται τρόφιμα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την μείωση εξόδων των καταναλωτών λόγω περιοριστικών μέτρων οδήγησε τον κλάδο να γνωρίσει ακόμα μεγαλύτερα έσοδα από αυτά πριν την πανδημία. Ενδιαφέρον αποτελεί επίσης η σταθερότητα που εμφανίζει η οικονομία του λιανικού εμπορίου τροφίμων, σε ακραίες δυσμενείς εξελίξεις στο μακροοικονομικό της περιβάλλον. Στο διάγραμμα 3.2 απεικονίζεται η εξέλιξη του όγκου πωλήσεων κάθε

κλάδου του λιανεμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τον Ιανουάριο του 2020 μέχρι τον Ιούλιο του 2021 (Eurostat, 2021).

Διάγραμμα 4.2 Όγκοι Παραγωγής Λιανικού Εμπορίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ιανουάριος 2020 – Ιούλιος 2021)
 Πηγή: Eurostat, 2021

Διακρίνεται πως μόνο οι δύο γραμμές που συμβολίζουν το λιανεμπόριο τροφίμων (πορτοκαλί – *Food, drinks, tobacco* και κίτρινη – *Supermarkets*) έχουν σταθερή πορεία κατά την περίοδο της πανδημίας του κορονοϊού. Αντιθέτως, οι υπόλοιποι κλάδοι εμφανίζουν μεγάλες διακυμάνσεις και σημαντικές μεταπτώσεις γεγονός που αναδεικνύει την αβεβαιότητα της οικονομίας τους σε σχέση με τον κλάδο των τροφίμων.

Ένας ακόμα σημαντικός δείκτης που αναδεικνύει τη συμβολή του λιανεμπορίου τροφίμων στην εθνική οικονομία είναι αυτός των απασχολουμένων ατόμων. Στον πίνακα 3.1 απεικονίζεται η εξέλιξη του συγκριτικά με τον γενικό δείκτη του λιανικού εμπορίου κατά την περίοδο αναφοράς. Φαίνεται πως ο δείκτης στον κλάδο ειδών διατροφής ακολουθεί μια αυξητική πορεία με μικρές διακυμάνσεις, ενώ το 2016 ξεπερνάει τον μέσο όρο του γενικού δείκτη και παραμένει σταθερά πιο ψηλά από αυτόν μέχρι και σήμερα. Αυτό σημαίνει πως οι απασχολούμενοι στο λιανεμπόριο τροφίμων αυξάνονται σημαντικά περισσότερο συγκριτικά με τους υπόλοιπους κλάδους του λιανικού εμπορίου (ΕΛΣΤΑΤ, 2021Γ).

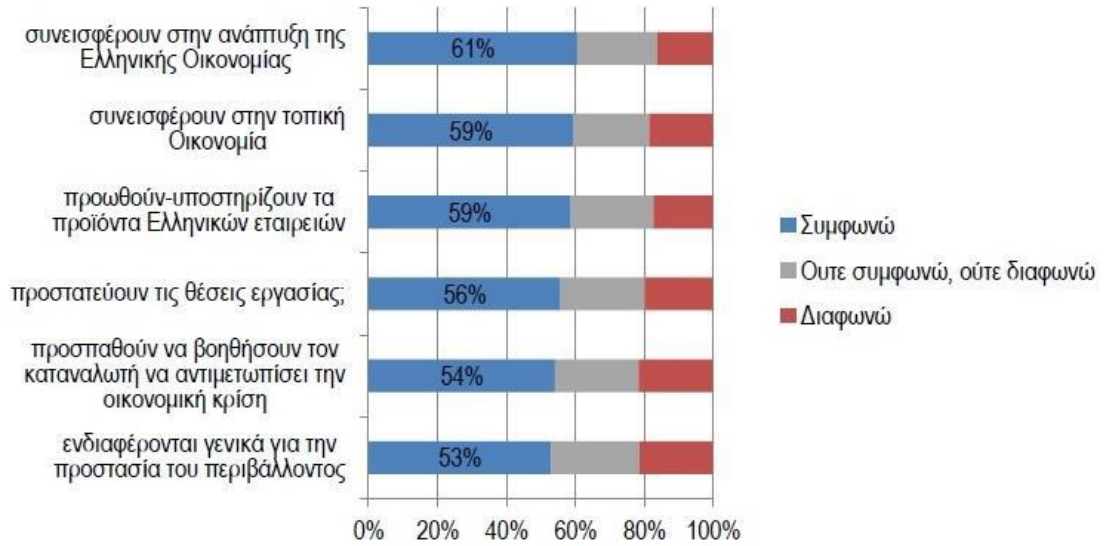
Πίνακας 4.1 Εξέλιξη του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο κατά τα έτη 2005-2017 (έτος βάσης 2015). Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021Γ ίδια επεξεργασία

Εξέλιξη του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο κατά τα έτη 2005 - 2020				
(Έτος βάσης : 2015 = 100,0)				
Έτος	Γενικός Δείκτης (Μ.Ο έτους)	Ποσοστιαία Μεταβολή	Δείκτης στον κλάδο ειδών διατροφής (Μ.Ο έτους)	Ποσοστιαία Μεταβολή
2005	104,3		89,5	
2006	106,1	1,7%	92,1	2,9%
2007	106,9	0,7%	93,4	1,5%
2008	108,7	1,7%	95,6	2,3%
2009	109,2	0,5%	97,9	2,4%
2010	105,5	-3,3%	95,7	-2,3%
2011	101,4	-3,9%	96,4	0,7%
2012	98,6	-2,8%	96,2	-0,2%
2013	98,1	-0,4%	97,4	1,3%
2014	98,0	-0,1%	97,2	-0,3%
2015	100,0	2,0%	100,0	2,9%
2016	100,7	0,8%	103,0	3,0%
2017	103,1	2,3%	106,0	2,9%
2018	104,0	0,9%	107,4	1,3%
2019	104,8	0,8%	108,3	0,9%
2020	105,3	0,5%	111,6	3,1%

Το ίδιο τονίζεται και σε έρευνα από το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών το 2018 σε ανάλυση της απασχόλησης στο λιανεμπόριο τροφίμων. Πιο συγκεκριμένα, προέκυψε ότι την περίοδο από το 2010 μέχρι το 2017 η απασχόληση στο λιανεμπόριο τροφίμων αυξήθηκε κατά 10,8% ενώ στο σύνολο του λιανικού εμπορίου παρουσίασε μείωση κατά 2,3% και στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας κατά 14,4% (ΙΕΛΚΑ, 2018).

Κλείνοντας το κεφάλαιο, εκτός της οικονομικής κρίνεται σημαντικό να αναφερθεί και η κοινωνική συμβολή του κλάδου. Έρευνα από το ΙΕΛΚΑ το 2017 (Διάγραμμα 3.3) έδειξε πως τουλάχιστον πάνω από το 50% των ερωτηθέντων (σε δείγμα 2.000 ατόμων) πιστεύουν πως ο κλάδος των σουπερμάρκετ έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη της ελληνικής και της τοπικής οικονομίας καθώς επίσης στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και της ανεργίας.

Θεωρείτε πως τα Σουπερμάρκετ σε σχέση με άλλους κλάδους της οικονομίας:

Διάγραμμα 4.3 Απόψεις πολιτών της Ελλάδας για τη συνεισφορά του κλάδου των Σουπερμάρκετ στην Ελλάδα
 Πηγή: ΙΕΛΚΑ, 2017

5. Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το κεφάλαιο αυτό εστιάζεται στην αγορά των σουπερμάρκετ στην Ελλάδα. Αρχικά δίνεται μια περιγραφή των βασικών κατηγοριών επιχειρήσεων που λειτουργούν στον κλάδο και των χαρακτηριστικών τους. Έπειτα γίνεται ανάλυση της εξέλιξης του μεγέθους της αγοράς ανά τα χρόνια καθώς επίσης και των μεριδίων των επιχειρήσεων της αγοράς. Κλείνοντας παρουσιάζονται οι κυριότερες αλυσίδες του κλάδου με αναφορά ιστορικών στοιχείων τους και περιγραφή των χαρακτηριστικών τους.

5.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στην πρώτη υποενότητα του συγκεκριμένου κεφαλαίου κρίνεται απαραίτητο να αναφερθούν οι βασικές κατηγορίες επιχειρήσεων σουπερμάρκετ στην Ελλάδα τόσο βάσει του μεγέθους τους όσο και των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχουν.

Όπως αναφέρει η Στόχασις το 2011, βάσει του μεγέθους και του αριθμού καταστημάτων οι επιχειρήσεις του κλάδου διακρίνονται στις εξής κατηγορίες.

1. Μεγάλες αλυσίδες οι οποίες αναφέρονται στα δίκτυα καταστημάτων που βρίσκονται σε όλη την Ελλάδα, «δραστηριοποιούνται σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο και χαρακτηρίζονται από παρόμοια αρχιτεκτονική, διαμόρφωση χώρου και διαθέτουν προς τους καταναλωτές κοινές γραμμές προϊόντων σε ενιαία τιμολογιακή πολιτική».
2. Μικρότερες αλυσίδες με δίκτυα καταστημάτων με τοπική εμβέλεια, συνήθως σε ένα νομό ή περιφέρεια και
3. Μεμονωμένα καταστήματα που δραστηριοποιούνται σε μια πόλη.

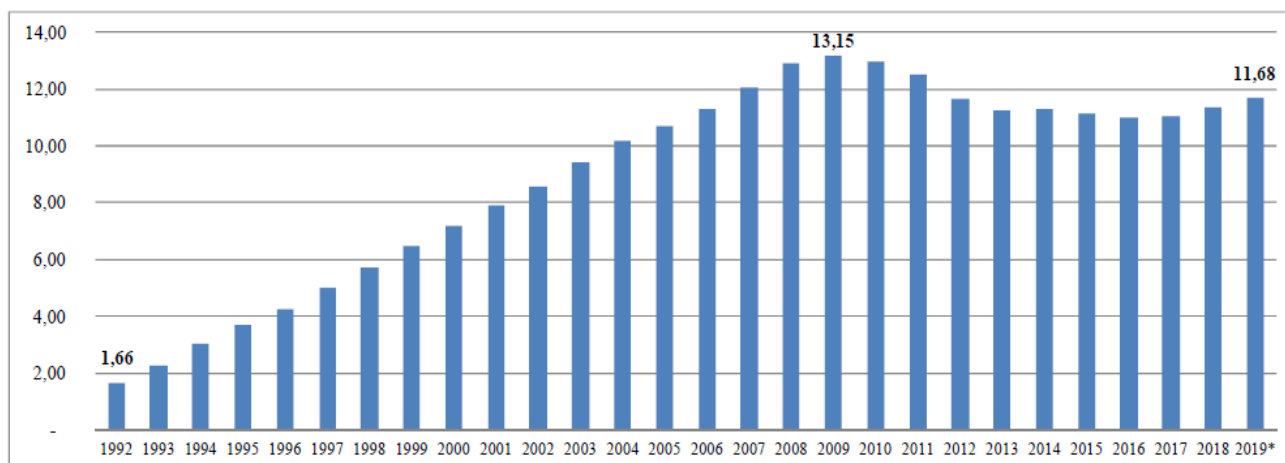
Με βάση τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν διακρίνονται σε:

1. «Discount Stores», δηλαδή καταστήματα που πωλούν προϊόντα σε χαμηλότερη τιμή και ως επί των πλείστων ιδιωτικής ετικέτας (private label) και
2. «Cash & Carry», δηλαδή καταστήματα που απευθύνονται αποκλειστικά σε επαγγελματίες οι οποίοι επιπροσθέτως μεταφέρουν μόνοι τους τα προϊόντα.

Μια ξεχωριστή κατηγορία επιχείρησης αποτελούν οι Όμιλοι Κοινών Αγορών οι οποίοι απαρτίζονται από μικρότερες αλυσίδες ή μεμονωμένες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Βασικό στόχο των ομίλων αυτών αποτελεί η επίτευξη καλύτερων τιμών και όρων πληρωμής με τους προμηθευτές, μέσω της πώλησης κοινών προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, κοινού δικτύου διανομής, κοινού μάρκετινγκ κλπ. (ICAP, 2011).

5.2. ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το έτος 1965 ανοίγει το πρώτο σουπερμάρκετ στην Ελλάδα με τη συνεργασία των εταιρειών ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και Prisunic. Τη δεκαετία του 1970 οι μεγάλες αλυσίδες τροφίμων εστιάζονται στην ανάπτυξη του δικτύου τους στην Αττική με στόχο την εδραίωση στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας (Σκορδίλη, 2012 & Στόχασις, 2011). Η σημαντική ανάπτυξη του κλάδου ωστόσο υφίσταται την δεκαετία του 1990 με διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης έως και το 2000. Η άνοδος συνεχίστηκε μέχρι και το 2009 όπου η αξία της συνολικής αγοράς κατέγραψε την υψηλότερη τιμή της στα €13,15 δισεκατομμύρια (Διάγραμμα 4.1) (Επιτροπή Ανταγωνισμού - Ε.Α., 2021).

Διάγραμμα 5.1 Μέγεθος εγχώριας αγοράς σουπερμάρκετ και cash&carry (1992 – 2019) σε αξία δισεκατομμυρίων
Πηγή: Επιτροπή Ανταγωνισμού, 2021

Χαρακτηριστικά αναφέρει η ICAP το 2019 πως ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αγοράς για την περίοδο 1992 - 2009 ήταν της τάξεως του 13%. Στην ίδια μελέτη, υποστηρίζεται πως το γεγονός αυτό οφειλόταν στην ταυτόχρονα μεγάλη αύξηση των καταστημάτων σουπερμάρκετ και μείωση του αριθμού των παραδοσιακών παντοπωλείων. Εκτός αυτών ωστόσο, συμβολή είχε και η μεγάλη ανάπτυξη της

ελληνικής οικονομίας στο σύνολο της έως και το 2007, όπως προαναφέρθηκε σε παραπάνω ενότητα.

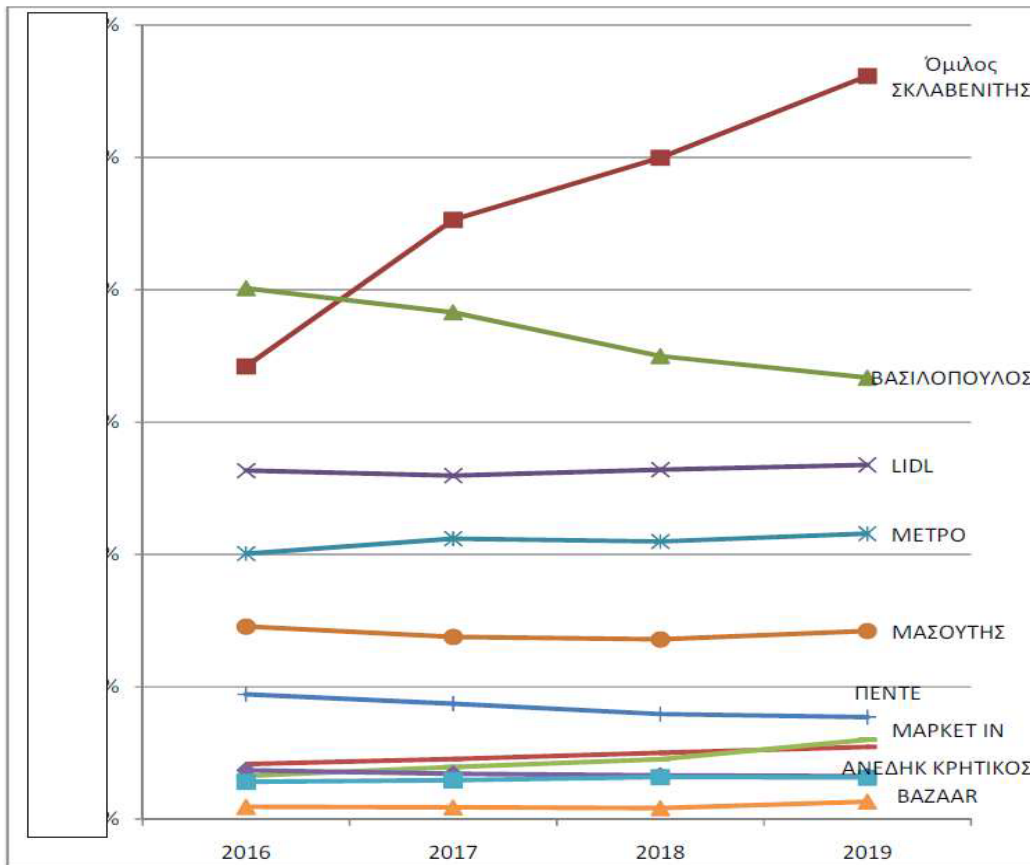
Η περίοδος 2009 – 2013 χαρακτηρίστηκε από έντονη οικονομική ύφεση με αποτέλεσμα τον περιορισμό της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών οι οποίοι στράφηκαν σε πιο φθηνές λύσεις όπως τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (Private Label – PL). Η επίδραση της συγκεκριμένης περιόδου ήταν η συρρίκνωση της αξίας του κλάδου που αντικατοπτρίζεται στη μείωση της τάξεως του 14.4% από το 2009 μέχρι το 2013 (ICAP, 2019). Τα επόμενα τρία έτη δεν εμφανίζουν κάποια ιδιαίτερη διακύμανση μέχρι και το 2017 όπου οι πωλήσεις των σουπερμάρκετ και των cash & carry αυξάνονται κατά 0,5%, το 2018 κατά 2,6% και το 2019 κατά 2,9%. Σημαντικό γεγονός για την εκ νέου μεγέθυνση του κλάδου είναι το ότι υφίσταται λόγω της αύξησης του όγκου των πωλήσεων και όχι λόγω πληθωρισμού (E.A., 2021). Σύμφωνα με το κλαδικό περιοδικό σελφ σέρβις, μεγάλο ρόλο στην αύξηση των πωλήσεων έπαιξε η επαναλειτουργία των καταστημάτων του ομίλου Μαρινόπουλος από τον όμιλο Σκλαβενίτης⁴, εξαγορά που πραγματοποιήθηκε το 2017.

⁴ «Χρονιά προάγγελος εξελίξεων το 2019», 4 Φεβρουαρίου 2020, Σελφ-σέρβις. Διαθέσιμο στο <https://selfservice.gr/chronia-proangelos-exelixeon-to-2019/>

5.3. ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Τα έτη 2013 και 2014, οι κύριοι ανταγωνιστές του κλάδου εμφάνιζαν σταθερότητα στα μερίδια αγοράς τους ενώ καμία από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στην αγορά δεν καταλάμβανε μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 20%. Πιο συγκεκριμένα, οι τέσσερις μεγαλύτερες αλυσίδες του κλάδου καταλάμβαναν μερίδια της τάξεως 10 με 15%. Η εν λόγω εικόνα της αγοράς άρχισε να αλλάζει το 2015 με τα προβλήματα του ομίλου Μαρινόπουλος να είναι εμφανή. Η δραματική μείωση των πωλήσεων του φέρνει και την μεγάλη πτώση του μεριδίου αγοράς του ομίλου και ως εκ τούτου υφίστανται οι πρώτες σημαντικές ανακατατάξεις στην αγορά. Μεγάλο έδαφος κερδίζει η ΑΒ Βασιλόπουλος ενώ τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει ο όμιλος Σκλαβενίτης με τις δύο επιχειρήσεις να μοιράζονται το μεγαλύτερο μέρος των πρώην καταναλωτών του ομίλου Μαρινόπουλος. Αύξηση της τάξεως του 4% γνώρισε το μερίδιο αγοράς του ομίλου Σκλαβενίτη μέσω των εξαγορών των αλυσίδων Χαλκιαδάκης και Μαρτ Cash & Carry (E.A., 2021).

Οι ανακατατάξεις την επόμενη τριετία 2016 – 2018 συνεχίστηκαν με πιο έντονους ρυθμούς. Το 2016 η αλυσίδα METRO ξεπερνάει το μερίδιο αγοράς της αλυσίδας Μασούτης μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της αλυσίδας Βερόπουλος (Διάγραμμα 5.2).

Διάγραμμα 5.2 Μερίδια αγοράς κυριότερων επιχειρήσεων για τα έτη 2016 - 2019
 Πηγή: Επιτροπή Ανταγωνισμού, 2021

Όπως αναφέρθηκε στο τέλος της προηγούμενης υποενότητας, το 2017 πραγματοποιήθηκε η σημαντικότερη εξαγορά του κλάδου που όπως είναι φυσικό έφερε μαζί της μεγάλες ανακατατάξεις στα μερίδια αγοράς. Ο όμιλος Σκλαβενίτης εξαγοράζει τον όμιλο Μαρινόπουλος και ξεπερνάει το μερίδιο αγοράς της ΑΒ Βασιλόπουλος. Ταυτόχρονα, η πίεση που ασκείται από την αναβίωση των καταστημάτων του ομίλου Μαρινόπουλος υπό το σήμα πλέον της Σκλαβενίτης, οδηγεί στη μείωση του μεριδίου αγοράς της Μασούτης (Ε.Α., 2021).

Αξίζει να αναφερθεί η περίπτωση της αλυσίδας Κρητικός η οποία μετά από μια σειρά μικρών εξαγορών καταφέρνει το 2018 να ξεπεράσει το μερίδιο αγοράς της MarketIn. Πιο συγκεκριμένα, η Κρητικός εξαγόρασε την αλυσίδα σουπερμάρκετ Γρηγοριάδης που κατείχε 34 καταστήματα στην Δυτική Μακεδονία, τον Συνεταιρισμό Παντοπωλών CRM Αφροδίτη στην Κρήτη το 2017 και τις αλυσίδες Μέριμνα και ΕΛΑ Σουπερμάρκετ το 2018 (Σελφ Σερβις, 2019).

5.4. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ

Στην τελευταία υποενότητα του παρόντος κεφαλαίου δίνονται κάποια στοιχεία για την πορεία των σημαντικότερων αλυσίδων σουπερμάρκετ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα καθ' όλη τη περίοδο αναφοράς. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώθηκαν επί των πλείστων από τις επίσημες ιστοσελίδες των εταιρειών και πρόκεινται για ιστορικά στοιχεία καθώς επίσης και περιγραφικά ως προς την εξέλιξη της κάθε εταιρείας, των αριθμό καταστημάτων και εργαζομένων κ.α. Να σημειωθεί ότι οι παρακάτω επιχειρήσεις αποτελούν και το αντιπροσωπευτικό δείγμα ανάλυσης της εν λόγω διπλωματικής εργασίας των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις θα αναλυθούν τόσο ξεχωριστά όσο και συγκριτικά.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί το γεγονός πως παρ' ότι η εταιρεία Lidl Ελλάς αποτελεί κυρίαρχο ανταγωνιστή στην αγορά και πολύ σημαντική αλυσίδα σουπερμάρκετ για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν θα συμπεριληφθεί στην ανάλυση καθώς λόγω της νομικής της μορφής δεν δημοσιεύει τις οικονομικές καταστάσεις της. Παρά το συγκεκριμένο γεγονός, στη παρούσα υποενότητα θα δοθεί συνοπτική περιγραφή της πορείας της εταιρείας.

- ΑΛΦΑ - ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η εταιρεία «ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ» ιδρύθηκε το 1939 από τα αδέρφια Βασιλόπουλου, Γεράσιμο και Χαράλαμπο ξεκινώντας από ένα μικρό μακαλάκι στο κέντρο της Αθήνας. Την εικοσαετία από το 1970 μέχρι το 1990 καθιερώνεται ως η πιο πρωτοποριακή αλυσίδα σουπερμάρκετ στην Ελλάδα. Ακολουθώντας επεκτατική και αναπτυξιακή στρατηγική, εξαγοράζει το 2000 τις εταιρείες ΤΡΟΦΟ και ENA Cash & Carry δημιουργώντας τη δεύτερη σε μέγεθος αλυσίδα του ελληνικού λιανεμπορίου αυξάνοντας με γοργούς ρυθμούς τον αριθμό καταστημάτων της. Σήμερα διαθέτει 558 καταστήματα σε όλη την Ελλάδα με τα εμπορικά σήματα «ΑΒ Βασιλόπουλος...και του πουλιού το γάλα!», «ΑΒ City», «ΑΒ Shop & Go» , «ΑΒ Food Market» και απασχολεί κοντά στους 14.550 εργαζομένους (ab, 2022). Από το 1994 καινοτομεί καθώς γίνεται η πρώτη αλυσίδα σουπερμάρκετ που προχωράει στη δημιουργία σειράς προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας τα οποία γνωρίζουν μεγάλη ανάπτυξη μετά την οικονομική κρίση σε ολόκληρο τον κλάδο. Τον Ιούλιο του 2016 πραγματοποιείται μια

μεγάλη αλλαγή στην εταιρεία καθώς γίνεται μέλος του Ομίλου Ahold Delhaize, ο οποίος εδρεύει στην Ολλανδία και με τον οποίο συμπορεύεται μέχρι και σήμερα.

- ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ ΟΜΙΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Ο ΕΛΟΜΑΣ (του οποίου το όνομα προέρχεται από τις λέξεις: Ελληνικός Όμιλος Αλυσίδων Σουπερμάρκετ) ιδρύθηκε το 1994 μετά από πρωτοβουλία του Νίκου Σκουλά. Μέσω στρατηγικής συμμαχίας 5 μεσαίων αλυσίδων σουπερμάρκετ οι οποίες ενώθηκαν, έφτασε σήμερα να είναι ο μεγαλύτερος Ελληνικός Όμιλος Αλυσίδων Σουπερμάρκετ. Όπως περιγράφει η ίδια η εταιρεία στην επίσημη ιστοσελίδα της *«Με την πάροδο του χρόνου, μέσα από την καλύτερη οργάνωση, τον εκσυγχρονισμό δομών, διαδικασιών και συστημάτων, αλλά και με σταθερή συνεταιριστική αντίληψη, προσελκύσαμε νέα μέλη και εξελιχθήκαμε σε ένα μεγάλο ελληνικό όμιλο με ενεργητικό ρόλο στο λιανεμπόριο»*. (ΕΛΟΜΑΣ,2022). Σήμερα έχει φτάσει στο σύνολο τα 28 μέλη και απαριθμεί 831 καταστήματα με σταθερό στόχο του ομίλου την ένταξη νέων μελών σε αυτόν.

- ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1962 στην Αθήνα από τα αδέρφια Μαρινόπουλου με την ονομασία Self Service Μαρινόπουλος και αποτέλεσε για χρόνια τον μεγαλύτερο όμιλο στο λιανεμπόριο στην Ελλάδα φτάνοντας μέχρι τα 906 καταστήματα. Για σχεδόν 30 έτη μέχρι και το 1991 συνεργάζεται με τη γαλλική εταιρεία Le Printemps και τα καταστήματα μετονομάζονται σε «Prisunic Μαρινόπουλος». Ακολουθεί μια τριετής συνεργασία μέχρι το 1993 με την μεγάλη γαλλική εταιρεία Promodes η οποία βλέποντας τις ευκαιρίες του λιανεμπορίου τροφίμων στην Ελλάδα φέρνει στη χώρα και τα καταστήματα της θυγατρικής της εταιρείας Dia. Τον Μάρτιο του 2002 ιδρύεται ο όμιλος CARREFOUR ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ με τον ερχομό του γαλλικού ομίλου Carrefour. Το 2004 η εταιρεία επεκτείνει το δίκτυό της με 46 καταστήματα μέσω συμφωνίας με τον πρώην όμιλο κοινών αγορών Ζεύξη ΑΕ ενώ το 2010 εξαγοράζει την DIA HELLAS ΑΕ και εντάσσει στον όμιλο και τα καταστήματα OK ANYTIME καθώς επίσης και την αλυσίδα APBANITΙΔΗΣ (ICAP, 2008). Το έτος 2012 η Carrefour αποσύρθηκε από την Ελλάδα και ξεκινάει τα οικονομικά προβλήματα της

ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε φτάνοντας στο 2017 όπου πτωχεύει και εξαγοράζεται από τον όμιλο ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ⁴.

- MARKET IN AEBE

Η εταιρεία Market In ιδρύθηκε το 1990 στην Αθήνα και μετά από 32 χρόνια εξέλιξης έχει καταφέρει να εδραιωθεί στις 10 μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας. Ξεκίνησε την πορεία της ως μέλος του ομίλου «ΑΣΤΕΡΑΣ» και αργότερα συνέχισε ως μέλος του «ΕΛΟΜΑΣ» μέχρι το 2007 όπου και ανεξαρτητοποιήθηκε και συνέχισε ως αυτόνομος όμιλος εταιρειών. Από το 1999 μέχρι και σήμερα εξαγοράζοντας καταστήματα από πολλές μικρές αλυσίδες κατάφερε να αυξήσει τον αριθμό των καταστημάτων της τουλάχιστον κατά 100. Σήμερα η εταιρεία απαριθμεί συνολικά 221 καταστήματα και απασχολεί περισσότερους από 3.500 εργαζομένους. (MarketIn, 2022).

- ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Ο Διαμαντής Μασούτης ιδρύει το 1976 στην Θεσσαλονίκη την εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε. Μετά από μια δεκαετία η εταιρεία με μικρές εξαγορές φτάνει τα 9 καταστήματα στη πόλη της Θεσσαλονίκης και μέχρι το 1990 απαριθμεί στο σύνολο 14. Τα επόμενα έτη επεκτείνεται και σε άλλες περιοχές της Μακεδονίας. Ωστόσο καθοριστικά βήματα πραγματοποιούνται το 1999 με την εξαγορά των δύο αλυσίδων σουπερμάρκετ «Δύο Άλφα» και «Αφοί Μπίσκα» που ισοδυναμεί σε 53 νέα καταστήματα και το 2001 με την εξαγορά των «Άλφα Δέλτα», «Γεώργιος Μπίσκας» και «Mercato» που ισοδυναμεί σε 49 νέα καταστήματα. Το 2005 η εταιρεία ξεκινάει τη δραστηριότητά της και στον τομέα της χονδρικής πώλησης, απευθυνόμενη σε επαγγελματίες που διαθέτουν super market, mini market και παντοπωλεία. Το 2018 πραγματοποιεί την μεγαλύτερη εξαγορά της σε ολόκληρη την αναπτυξιακή της πορεία εξαγοράζοντας την Προμηθευτική Τροφίμων Α.Ε και εγκαθίσταται πλέον και στην Αττική. Το 2020 διακρίνεται ως η ψηφιακή εταιρεία του έτους στον κλάδο δείχνοντας πως ακολουθεί με τον καλύτερο τρόπο τα νέα δεδομένα της εποχής. Σήμερα απαριθμεί 333 καταστήματα σε όλη τη χώρα, τόσο λιανικής όσο και χονδρικής, και απασχολεί περισσότερους από 8.150 εργαζομένους (ΜΑΣΟΥΤΗΣ, 2022).

⁴<https://www.newsit.gr/oikonomia/marinopoylos-i-ptoxeysi-enos-kolossoy-apo-to-pto-farmakeio-mexri-tin-aytokratoria-ton-soyper-market/1273124/>

- METRO AE&BE

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1976 μετά από το συνεταιρισμό οκτώ παντοπωλών και η επίσημη επωνυμία της είναι «METRO Ανώνυμη Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Ειδών Διατροφής και Οικιακής Χρήσεως». Δραστηριοποιείται τόσο στη χονδρική πώληση με την αλυσίδα καταστημάτων «METRO Cash & Carry» όσο και στη λιανική πώληση με την αλυσίδα καταστημάτων «My Market». Τα καταστήματα χονδρικής φτάνουν τα 49 σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια ενώ μέχρι και το τέλος του 2015 τα καταστήματα λιανικής ήταν 66. Ωστόσο τον Φεβρουάριο του 2016 η εταιρεία προχωράει σε μια μεγάλης σημασίας κίνηση εξαγοράζοντας την τεράστια αλυσίδα «Βερόπουλος» και με την κίνηση αυτή φτάνει τα 225 καταστήματα. Σήμερα η METRO απασχολεί στο σύνολο πάνω από 10.600 εργαζομένους γεγονός που την καθιστά ως έναν από τους μεγαλύτερους εργοδότες στην Ελλάδα (METRO, 2022).

- ΠΕΝΤΕ Α.Ε.

Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε. ιδρύθηκε το 1971 στην Αθήνα από πέντε φίλους ως Ε.Π.Ε. μέχρι και το 1982 όταν και μετατράπηκε σε Α.Ε. Το πρώτο της κατάστημα πωλούσε μόνο απορρυπαντικά και καλλυντικά ενώ τα τρόφιμα εντάχθηκαν στην εμπορική της δραστηριότητα μετά από 2 έτη, το 1973. Τα καταστήματά της λειτουργούν με το εμπορικό σήμα «Γαλαξίας» και αριθμούν σε 156 σημεία της χώρας ενώ έχει φτάσει να απασχολεί πάνω από 3.800 υπαλλήλους. (5ae.gr, 2022).

- ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι & Σ ΑΕΕ

Η εταιρεία Σκλαβενίτης Ι & Σ ΑΕΕ ιδρύθηκε το 1954 στην Αθήνα από τα αδέρφια Σπύρο και Γιάννη Σκλαβενίτη και τον φίλο τους Μιλτιάδη Παπαδόπουλο με δραστηριότητα την χονδρική πώληση τροφίμων. Μετά από 13 έτη, το 1967, οι τρεις συνέταιροι καινοτομούν δημιουργώντας την πρώτη εταιρεία τηλεφωνικών παραγγελιών στην Ελλάδα με την επωνυμία «ΤΗΛΕΞΥΠ», μια κίνηση που βοηθάει στην άμεση εξάπλωση της φήμης της εταιρείας Σκλαβενίτης. Ως εκ τούτου, το 1969 η αποθήκη χονδρικής της εταιρείας μετατρέπεται σε κατάστημα λιανικής και το 1971 το κατάστημα λιανικής σε σουπερμάρκετ, ένα από τα μεγαλύτερα της εποχής. Τα επόμενα χρόνια η επιχείρηση επεκτείνεται αργά αλλά σταθερά εντός του λεκανοπεδίου Αττικής.

Το 2007 η εταιρεία εξαγοράζει 18 καταστήματα από την αλυσίδα «ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ», ενώ το 2014 εξαγοράζει το σύνολο των μετοχών της «Μακρο Cash & Carry Ελλάδος» η οποία αριθμεί 9 καταστήματα χονδρικής στις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας και τη μετονομάζει σε «The Mart». Μόλις το 2015 λειτουργεί το πρώτο σουπερμάρκετ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ εκτός Αττικής, στην Κόρινθο. Ωστόσο τον Μάρτιο του 2017 η επιχείρηση πραγματοποιεί την μεγαλύτερη εξαγορά στην ιστορία του κλάδου, μετά τη συμφωνία για την εξυγίανση του ομίλου Μαρινόπουλου και προσθέτει στο δίκτυό της 400 νέα καταστήματα. Σήμερα διαθέτει συνολικά 501 καταστήματα και απασχολεί 32.000 εργαζομένους (Σκλαβενίτης, 2022).

- LIDL HELLAS & ΣΙΑ Ο.Ε.

Η Lidl Hellas πρόκειται για μέλος του γερμανικού ομίλου Schwarz ο οποίος δραστηριοποιείται από το 1973 και άνοιξε το πρώτο της κατάστημα στην Ελλάδα το 1999. Η συγκεκριμένη εταιρεία ανήκει στην κατηγορία των discount stores, καθώς διαθέτει εκπτώτικα προϊόντα και σε μικρή ποικιλία, που παράγονται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για την ίδια. Σήμερα λειτουργεί 229 καταστήματα στην Ελλάδα και απασχολεί περισσότερους από 6,500 εργαζόμενους (LIDL, 2022).

6. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Η χρηματοοικονομική ανάλυση μια επιχείρησης αναφέρεται στην ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων της με σκοπό την εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων σχετικά με το επίπεδο επίτευξης των στόχων της, την επισήμανση των δυνατών και αδύνατων σημείων της και τη παροχή πληροφοριών για τις προοπτικές της (Τσακλάγκανος, 2008, Needles et al., 2016). Οι δύο κύριες οικονομικές καταστάσεις στις οποίες επισημαίνονται τα κύρια στοιχεία της λειτουργίας της επιχείρησης είναι ο Ισολογισμός και η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως. Οι πληροφορίες από την χρηματοοικονομική ανάλυση είναι πολύ σημαντικές τόσο για τα στελέχη της επιχείρησης όσο και για τους ανταγωνιστές της, καθώς επίσης για συνεργάτες, όπως οι προμηθευτές, και για επενδυτές. Στα στελέχη δίνεται η δυνατότητα αξιολόγησης της απόδοσης της επιχείρησης και ως εκ τούτου ο σχεδιασμός των μελλοντικών κινήσεων. Από την άλλη, οι επενδυτές και οι συνεργάτες της επιχείρησης μπορούν να εκτιμήσουν τον βαθμό κινδύνου που μπορεί να υπάρχει στη συνεργασία τους με την επιχείρηση (Τσακλάγκανος, 2008).

Οι Needles et al. το 2016 τονίζουν πως οι πληροφορίες των οικονομικών καταστάσεων πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά για να θεωρηθούν χρήσιμες, όπως η συγκρισιμότητα μεταξύ διαφορετικών χρονικών περιόδων αλλά και επιχειρήσεων, η εγκαирότητα, για την έγκυρη λήψη αποφάσεων και τέλος η προγνωστική αξία ώστε να δίνεται η δυνατότητα για αποφάσεις που αφορούν το μέλλον. Στην ίδια μελέτη αναφέρονται τα διαφορετικά εργαλεία με τα οποία πραγματοποιείται μια χρηματοοικονομική ανάλυση τα οποία είναι η οριζόντια και κάθετη ανάλυση, η ανάλυση τάσεων και η ανάλυση αριθμοδεικτών.

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναπτυχθεί το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο των παραπάνω εργαλείων, με περισσότερη εστίαση στους αριθμοδείκτες, για λόγους ακριβέστερης κατανόησης της χρηματοοικονομικής ανάλυσης του κλάδου των σουπερμάρκετ που θα ακολουθήσει στο επόμενο κεφάλαιο.

6.1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η οριζόντια ή αλλιώς διαχρονική ανάλυση εξετάζει τις μεταβολές στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων από έτος σε έτος τόσο ποσοστιαία όσο και σε καθαρές τιμές. Ο τρόπος που ακολουθείται είναι η σύγκριση μεταξύ ενός ποσού χρήσης και ενός ποσού βάσης από μια προηγούμενη χρήση και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Ποσοστιαία Μεταβολή} = \frac{\text{Ποσό έτους Σύγκρισης} - \text{Ποσό έτους Βάσης}}{\text{Ποσό έτους Βάσης}} \times 100$$

Ως έτος βάσης ορίζεται το πρώτο έτος σε μια σειρά σύγκρισης, δηλαδή σε σύγκριση μεταξύ των ετών 2019 και 2020 το έτος βάσης είναι το 2019. Αντιστοίχως το έτος σύγκρισης είναι το 2020.

Με βάση τα παραπάνω, η οριζόντια ανάλυση μπορεί να βοηθήσει στη διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις πωλήσεις. Για παράδειγμα, βοηθάει τον αναλυτή να καταλάβει αν οι πωλήσεις αυξήθηκαν ή μειώθηκαν με ταυτόχρονη αύξηση ή μείωση του κόστους πωληθέντων και ως εκ τούτου να μην υπήρξε αύξηση των καθαρών κερδών (Needles et al., 2016).

6.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΑΣΕΩΝ

Η συγκεκριμένη μέθοδος ανάλυσης αναφέρεται μετά την οριζόντια ανάλυση καθώς είναι αρκετά συνυφασμένες μεταξύ τους, χρησιμοποιώντας τον υπολογισμό των μεταβολών μεταξύ ετών. Η διαφορά που έχουν είναι ότι η ανάλυση τάσεων έχει πιο μακροπρόθεσμο χαρακτήρα. Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά οι Harrison et al. το 2015, «η ανάλυση τάσεως χρησιμοποιείται ευρύτατα για την πρόβλεψη του μέλλοντος».

Πιο συγκεκριμένα, η μέθοδος αυτή ορίζει ένα συγκεκριμένο έτος βάσης και συγκρίνει τις μεταβολές των ποσών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των υπόλοιπων ετών με βάση αυτό, Ο τύπος που ακολουθείται είναι ο εξής:

$$\text{Τάση \%} = \frac{\text{Ποσό έτους Σύγκρισης}}{\text{Ποσό έτους Βάσης}} \times 100$$

Οι μεταβολές των ποσών του κάθε έτους ορίζονται ως ποσοστό του έτους βάσης (Harrison et al., 2015, Needles et al., 2016). Για παράδειγμα, η ανάλυση τάσεων μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για την σύγκριση μιας σημαντικής παραμέτρου μιας επιχείρησης, όπως τα λειτουργικά κέρδη, για μια χρονική περίοδο μεγαλύτερη της διετίας.

6.3. ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η κάθετη ανάλυση (ή αλλιώς ανάλυση κοινού μεγέθους) χρησιμοποιείται για να δείξει την σχέση οποιουδήποτε στοιχείου μιας εκ των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως προς μια κοινή βάση. Όπως τονίζουν οι Needles et al το 2016, όσον αφορά την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως την κοινή βάση αποτελεί ο κύκλος εργασιών ενώ στον Ισολογισμό την αποτελεί το σύνολο του Ενεργητικού ή του Παθητικού. Η κοινή βάση είναι ίση με 100% ενώ τα υπόλοιπα στοιχεία των καταστάσεων εκφράζονται ως ποσοστό αυτής. Οι τύποι που εκφράζουν τα παραπάνω είναι οι εξής:

$$\text{Κάθετη Ανάλυση \%} = \frac{\text{Οποιοσδήποτε λογαριασμός της ΚΑΧ}}{\text{Συνολικός κύκλος εργασιών}} \times 100$$

και

$$\text{Κάθετη Ανάλυση \%} = \frac{\text{Οποιοσδήποτε λογαριασμός του Ισολογισμού}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού ή Παθητικού}} \times 100$$

Το συγκεκριμένο εργαλείο ανάλυσης είναι χρήσιμο για την ανάδειξη της σημαντικότητας συγκεκριμένων στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην πορεία της επιχείρησης. Μέσω της ανάλυσης είναι δυνατό να διεξαχθούν συμπεράσματα για τις διακυμάνσεις των στοιχείων όπως για παράδειγμα αν το περιθώριο κέρδους αυξήθηκε ή όχι ή αν τα λειτουργικά έξοδα αποτελούν μεγάλο ποσοστό των πωλήσεων κτλ. (Harisson et al., 2015).

6.4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΕΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες χρησιμοποιούνται για πολλούς σκοπούς όπως την αξιολόγηση της ικανότητας μιας επιχείρησης να πληρώσει τα χρέη της, την αξιολόγηση της επιχειρηματικής και διοικητικής επιτυχίας, μέχρι ακόμη και τη νομοθετική ρύθμιση της απόδοσης μιας επιχείρησης. Τα παραδοσιακά εγχειρίδια χρηματοοικονομικής ανάλυσης τονίζουν επίσης την ανάγκη για μια επιχείρηση να χρησιμοποιεί τους μέσους όρους των αριθμοδεικτών της βιομηχανίας στην οποία ενεργεί ως στόχους (Fouike, 1968) και υπάρχουν ενδείξεις ότι οι εταιρείες προσαρμόζουν τους οικονομικούς δείκτες τους σε τέτοιους στόχους (Barnes, 1987).

Το 1980 ο Whittington προσδιόρισε δύο κύριες χρήσεις των χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών:

- 1) Η *παραδοσιακή χρήση* (traditional – normative use), η οποία επικεντρώνεται στη σύγκριση των αριθμοδεικτών της επιχείρησης με κάποιο πρότυπο (συνήθως μια άλλη επιχείρηση του ίδιου κλάδου) και
- 2) Η *θετική χρήση* (positive use) η οποία χρησιμοποιείται συνήθως για προγνωστικούς σκοπούς εκτιμώντας εμπειρικές σχέσεις.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η πρώτη χρονολογείται κοντά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα όπου λόγω της αύξησης της τραπεζικής πίστωσης των ΗΠΑ, που ήταν αποτέλεσμα του Εμφυλίου Πολέμου, διαχωρίστηκαν για πρώτη φορά τα στοιχεία σε κυκλοφορούντα και μη κυκλοφορούντα και αναπτύχθηκε ο δείκτης της κυκλοφοριακής ρευστότητας (current assets / current liabilities) (Horrigan, 1968 & Dev, 1974).

Η θετική χρήση διαχωρίζεται από τον Barnes το 1987 σε επιπλέον δύο τύπους καθώς χρησιμοποιείται από:

- Λογιστές και αναλυτές για την πρόβλεψη μελλοντικών χρηματοοικονομικών μεταβλητών, π.χ. εκτιμώμενο μελλοντικό κέρδος πολλαπλασιάζοντας τις προβλεπόμενες πωλήσεις με το περιθώριο κέρδους (return on sales ratio) και

- Ερευνητές σε στατιστικά μοντέλα για κυρίως προγνωστικούς σκοπούς, όπως η εταιρική αποτυχία, η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και η αξιολόγηση του κινδύνου.

Ενδιαφέρον εμφανίζει η θέση του Johnson το 1970 σε μελέτη που αφορά τους χρηματοοικονομικούς δείκτες και τη σχέση τους με την πρόβλεψη αποτυχίας επιχειρήσεων. Στη μελέτη αυτή υποστηρίζει ότι αν και οι αριθμοδείκτες συγκρίνονται συνήθως με παρόμοιους δείκτες για την ίδια επιχείρηση στην πάροδο του χρόνου ή με αυτούς ομοειδών επιχειρήσεων, ούτε τα απόλυτα επίπεδα των δεικτών ούτε τα σχετικά μεγέθη τους μπορούν να αξιολογηθούν μεμονωμένα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει ότι οι αριθμοδείκτες έχουν νόημα μόνο όταν συγκρίνονται με κάποιο πρότυπο. Με τη βάση αυτή δίνει και τα παρακάτω παραδείγματα για ευκολότερη κατανόηση. Όταν ένα αναλυτής επιδιώκει να προσδιορίσει την επικινδυνότητα μιας επιχείρησης υπολογίζοντας τον δείκτη δανειακής επιβάρυνσης, πρέπει να λάβει υπόψιν ότι η επικινδυνότητα μιας δεδομένης αξίας για τον δείκτη αλλάζει ανάλογα με τον επιχειρηματικό κύκλο και τη ρευστότητα των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Ομοίως, δύο εταιρείες με ίδιους δείκτες επιβάρυνσης μπορεί να διαφέρουν ως προς τον κίνδυνο λόγω ανόμοιων επενδυτικών ευκαιριών (Johnson, 1970).

Τόσο οι Harrison et al., (2015) και οι Needles et al., (2016) ταξινομούν τους αριθμοδείκτες ως εξής:

1. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας
2. Αριθμοδείκτες Κερδοφορίας
3. Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας
4. Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας και
5. Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και Ικανότητας Αποπληρωμής Χρεών.

6.4.1 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και πιο συγκεκριμένα της ικανότητας αποπληρώσεως στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Οι δύο κύριοι αριθμοδείκτες ρευστότητας και αυτοί που θα αναλυθούν στην συγκεκριμένη μελέτη, είναι ο Δείκτης Γενικής Ρευστότητας (ΔΓΡ) και ο Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (ΔΑΡ), επίσης γνωστός και ως Δείκτης Ταχείας Ρευστότητας. Τη κύρια διαφορά μεταξύ των δύο δεικτών αποτελούν τα αποθέματα τα οποία δεν υπολογίζονται στον ΔΑΡ καθώς επειδή χρειάζονται περισσότερο χρόνο να μετατραπούν σε ταμειακά διαθέσιμα, θεωρούνται λιγότερο ρευστοποιήσιμα. Με βάση αυτήν την παραμετροποίηση ο ΔΑΡ χρησιμοποιείται για να υπολογίσει κατά πόσο η εταιρεία μπορεί να αποπληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της αν γίνονταν άμεσα απαιτητές (Harrison et al., 2015). Όσον αφορά τον ΔΓΡ, όσο πιο υψηλός είναι τόσο πιο ισχυρή είναι η οικονομική θέση της επιχείρησης διότι υποδεικνύει πως είναι σε θέση να αποπληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της είτε με τα ταμειακά της διαθέσιμα είτε με τα άμεσα μετατρέπόμενα σε ρευστό στοιχεία του ενεργητικού της.

Η ρευστότητα μιας επιχείρησης είναι πολύ σημαντική καθώς αν τα κυκλοφοριακά της στοιχεία δεν είναι εύκολα μετατρέψιμα σε μετρητά ή αν δεν υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα, τότε δεν θα είναι σε θέση να πληρώσει τις υποχρεώσεις της.

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας που προαναφέρθηκαν υπολογίζονται από τους παρακάτω τύπους:

$$\Delta GP = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$
$$\Delta AP = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

6.4.2 Αριθμοδείκτες Κερδοφορίας

Κάθε επιχείρηση έχει ως πρωταρχικό σκοπό την κερδοφορία και για τον λόγο αυτό η μέτρησή της μέσω των αριθμοδεικτών θεωρείται ύψιστης σημασίας. Οι αριθμοδείκτες κερδοφορίας που αναλύονται είναι το Μικτό Περιθώριο Κέρδους, το Λειτουργικό Περιθώριο Κέρδους (ή αλλιώς γνωστός ως Επιστροφή στις Πωλήσεις) και το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους.

Οι συγκεκριμένοι αριθμοδείκτες υπολογίζονται διαιρώντας αντιστοίχως τα μικτά, τα λειτουργικά και τα καθαρά κέρδη προς τις καθαρές πωλήσεις. Ως εκ τούτου, όσο πιο μεγάλο είναι το Μικτό Περιθώριο Κέρδους, τόσο πιο μεγάλο θα είναι και το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους.

Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους (ΜΠΚ) εκφράζει τα συνολικά κέρδη που πραγματοποιεί η επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Μπορεί να επηρεαστεί από το κόστος των εμπορευμάτων ή από τις τιμές πώλησης και χρησιμοποιείται για τη πρόβλεψη της αποδοτικότητας της επιχείρησης και για τον καθορισμό του ύψους των αποθεμάτων της (Needles et al., 2016).

Ο τύπος που υπολογίζεται είναι ο εξής:

$$ΜΠΚ = \frac{Μικτά Κέρδη}{Καθαρές Πωλήσεις}$$

Το Λειτουργικό Περιθώριο Κέρδους (ΛΠΚ) μετρά το ποσοστό του κέρδους της επιχείρησης για κάθε ένα ευρώ πωλήσεων. Με διαφορετικά λόγια, δείχνει την ποιότητα των κερδών της και εξαρτάται από την διατήρηση του λειτουργικού κόστους σε χαμηλά επίπεδα, χωρίς όμως να επηρεάζεται η ποιότητα του προϊόντος ή της υπηρεσίας (Harrison et al., 2015).

Ο τύπος που υπολογίζεται είναι ο εξής:

$$ΛΠΚ = \frac{Λειτουργικά Κέρδη}{Καθαρές Πωλήσεις}$$

Όπως αναφέρουν οι Παπαδέας και Συκιανάκης το 2014, το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (ΚΠΚ) συγκρίνει τα καθαρά κέρδη της εταιρείας με τις καθαρές πωλήσεις της

και δείχνει κατά πόσο η αυτή επηρεάζεται από τις οικονομικές συνθήκες και την δανειακή επιβάρυνση.

Ο τύπος που υπολογίζεται είναι ο εξής:

$$ΚΠΚ = \frac{Καθαρά Κέρδη}{Καθαρές Πωλήσεις}$$

6.4.3 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Η μέτρηση της αποδοτικότητας αφορά την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη με την χρησιμοποίηση του ενεργητικού της και των επενδυμένων κεφαλαίων και υπολογίζεται από τον δείκτη Αποδοτικότητας Κεφαλαίων (Return on Equity), τον δείκτη Αποδοτικότητας Ενεργητικού (Return on Total Assets) και τον δείκτη Οικονομικής Μόχλευσης (Harrison et al., 2015).

Ο αριθμοδείκτης της Αποδοτικότητας Κεφαλαίων θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες και χρησιμοποιείται για να δείξει την αποδοτικότητα της επένδυσης των κεφαλαίων των μετόχων.

Ο τύπος που υπολογίζεται είναι ο εξής:

$$Αποδοτικότητα Κεφαλαίων = \frac{Καθαρά Κέρδη}{Καθαρή Θέση (Ίδια Κεφάλαια)}$$

Όσο πιο μεγάλο είναι το ποσοστό του δείκτη τόσο καλύτερα για την επιχείρηση καθώς έχει ως αποτέλεσμα την υψηλότερη τιμή μετοχής και προσελκύει περισσότερους επενδυτές.

Ο αριθμοδείκτης της Αποδοτικότητας του Ενεργητικού δείχνει τι ποσοστό κέρδους έχει η εταιρεία από τα ενεργητικά στοιχεία που χρησιμοποιεί και υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$Αποδοτικότητα Ενεργητικού = \frac{Καθαρά Κέρδη}{Σύνολο Ενεργητικού}$$

Μετρά πόσο επικερδώς χρησιμοποιεί η εταιρεία τα περιουσιακά της στοιχεία και δείχνει την ικανότητα της διοίκησης να παράγει κέρδη με μια συγκεκριμένη ποσότητα των διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων.

Τέλος, όσον αφορά τον δείκτη της Οικονομικής Μόχλευσης αναδεικνύει αν η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μιας επιχείρησης είναι θετική και επωφελής. Με άλλα λόγια χρησιμοποιείται για να δείξει ποιο ποσοστό του συνόλου των αναγκών της εταιρείας καλύπτεται από Ίδια Κεφάλαια και υπολογίζεται από την εξής τύπο:

$$\text{Μόχλευση} = \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο Δείκτης Μόχλευσης, τόσο περισσότερα ξένα αντί για Ίδια Κεφάλαια χρησιμοποιεί η εταιρεία για την χρηματοδότηση της δραστηριότητάς της.

6.4.4 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας

Όπως αναφέρουν οι Harisson et al., το 2015, οι Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας αναφέρονται στην ικανότητα πώλησης των αποθεμάτων, είσπραξης απαιτήσεων και εξόφλησης προμηθευτών, δηλαδή στον προσδιορισμό του βαθμού που τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας μετατρέπονται σε ρευστά. Οι δείκτες δραστηριότητας που εξετάζονται είναι οι Ημέρες Αποθεμάτων, οι Ημέρες Είσπραξης και οι Ημέρες Πληρωτέων.

Ο αριθμοδείκτης των Ημερών Αποθεμάτων υπολογίζει την μέση διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων της εκάστοτε επιχείρησης στην αποθήκη της και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Ημέρες Αποθεμάτων} = \frac{\text{Μέση αξία Αποθεμάτων}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}} \times 365 \text{ ημέρες}$$

Οι αυξημένες ημέρες αποθέματος έχουν ως αποτέλεσμα καθυστερημένες πωλήσεις και ταυτόχρονα καθυστερημένη λήψη μετρητών από τις πωλήσεις επομένως καλό σημάδι για μια επιχείρηση αποτελεί όσο το δυνατόν μικρότερες ημέρες αποθεμάτων.

Ο αριθμοδείκτης των Ημερών Είσπραξης υπολογίζει σε πόσες κατά μέσο όρο ημέρες πληρώνουν οι πελάτες την επιχείρηση και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Ημέρες Είσπραξης} = \frac{\text{Μέσα εισπρακτέα}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}} \times 365 \text{ ημέρες}$$

Καλό σημάδι για την επιχείρηση και σε αυτήν την περίπτωση είναι όσο το δυνατόν λιγότερες ημέρες είσπραξης αλλιώς υπάρχει καθυστέρηση στην είσπραξη ρευστού χρήματος και ως εκ τούτου κίνδυνος ανάγκης για δάνεια.

Ο αριθμοδείκτης των Ημερών Πληρωτέων υπολογίζει σε πόσες κατά μέσο όρο ημέρες πληρώνει η επιχείρηση τους προμηθευτές/πελάτες της και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Ημέρες Πληρωτέων} = \frac{\text{Μέσα πληρωτέα}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}} \times 365 \text{ ημέρες}$$

Στη συγκεκριμένη περίπτωση αξίζει να τονιστεί ότι αν οι ημέρες εισπρακτέων είναι περισσότερες από τις ημέρες πληρωτέων θα είναι απαραίτητο νέο κεφάλαιο για να καλύψει τη διαφορά που δημιουργείται.

6.4.5 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και Ικανότητας Αποπληρωμής Χρεών

Στην συγκεκριμένη κατηγορία αριθμοδεικτών υπάρχουν κάποιοι επιπλέον δείκτες που χρησιμεύουν για την μέτρηση της ικανότητας πληρωμής των υποχρεώσεων μιας επιχείρησης όπως επίσης και τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο της. Αυτοί είναι ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης και ο Δείκτης Κάλυψης Τόκων (Harrison et al., 2015).

Οι δύο αυτοί αριθμοδείκτες παρέχουν την απαραίτητη πληροφόρηση τόσο προς τη διοίκηση της εταιρείας όσο και προς τους δανειστές και μετόχους της, για την εκτίμηση του περιθωρίου ασφαλείας που παρέχεται στην επιχείρηση από το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της.

Πιο συγκεκριμένα, ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης (ΔΔΕ) δείχνει ποιο ποσοστό από το σύνολο του ενεργητικού έχει χρηματοδοτηθεί από ξένα κεφάλαια και έτσι υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$\Delta\Delta E = \frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Με βάση τον τύπο αυτό, όσο πιο κοντά στην μονάδα υπολογιστεί αναδεικνύει πως η επιχείρηση χρηματοδοτεί τα περιουσιακά της στοιχεία με ξένα κεφάλαια και βρίσκεται υπό πίεση. Από την άλλη, όσο πιο μικρός υπολογιστεί ο δείκτης τόσο πιο μικρός φαίνεται να είναι και ο πιστωτικός κίνδυνος της επιχείρησης (Needles et al., 2016).

Ο Δείκτης Κάλυψης Τόκων συνδέει τα λειτουργικά κέρδη με τα έξοδα για τόκους δείχνοντας κατά πόσο τα πρώτα είναι σε θέση να καλύψουν τα δεύτερα. Όσο πιο ψηλός υπολογίζεται ο δείκτης τόσο καλύτερα για την επιχείρηση καθώς δείχνει πως μπορεί να πληρώσει τους τόκους της με ευκολία. Υπολογίζεται από τον τύπο (Needles et al., 2016):

$$\Delta KT = \frac{\text{Λειτουργικά Κέρδη}}{\text{Έξοδα Τόκων}}$$

7. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΩΝ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

Έχοντας αναλύσει το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο για μια χρηματοοικονομική ανάλυση στο προηγούμενο κεφάλαιο προχωράμε στην χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου των σουπερμάρκετ χρησιμοποιώντας τα εργαλεία που προαναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 6.

Οι επιχειρήσεις που αναλύονται είναι αυτές του πίνακα 7.1 στον οποίο φαίνονται και οι συντομογραφίες που τους δίνονται για χάριν ευκολίας στην απεικόνιση των διαγραμμάτων.

Πίνακας 7.1 Συντομογραφίες Αλυσίδων Σουπερμάρκετ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ
Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος	ΑΒ
ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ.	ΕΛΟΜΑΣ
Μαρινόπουλος ΑΕ	ΜΑΡΙΝ
ΜΑΡΚΕΤ ΙΝ ΑΕΒΕ	ΜΑΡΚΕΤ ΙΝ
Μασούτης ΑΕ	ΜΑΣ
ΜΕΤΡΟ ΑΕ&ΒΕ	ΜΕΤΡΟ
ΠΕΝΤΕ ΑΕ	ΠΕΝΤΕ
Σκλαβενίτης Ι&Σ ΑΕΕ	ΣΚΛ
Σύνολο Κλάδου	ΚΛΑΔΟΣ

Οι παραπάνω εταιρείες επιλέχθηκαν καθώς αποτελούν αξιόπιστο δείγμα όντας οι σημαντικότερες κατά την διάρκεια της περιόδου αναφοράς και επιπλέον υπήρχε πιο εύκολη πρόσβαση στις οικονομικές καταστάσεις τους για την άντληση των απαραίτητων στοιχείων για την ανάλυση.

Για σαφέστερα και πιο ασφαλή αποτελέσματα η ανάλυση χωρίστηκε σε 4 διαφορετικές περιόδους. Οι 3 πρώτες εστιάζονται στην οικονομική κρίση του 2008 και χωρίζονται ως εξής:

- 1) Η πρώτη περίοδος ανάλυσης είναι αυτή πριν την έλευση της κρίσης, δηλαδή τα έτη μεταξύ του 2005 και του 2008,

- 2) Η δεύτερη αφορά τα έτη κατά τη περίοδο της έντονης κρίσης, δηλαδή 2009 μέχρι και 2012 και
- 3) Η τρίτη αναλύει τα έτη από το 2013 μέχρι και το 2018.

Η τέταρτη και τελευταία περίοδος που αναλύεται αφορά τα έτη 2019 και 2020 καθώς επικεντρώνεται στις επιπτώσεις την πανδημίας του Covid-19 στον κλάδο.

Πριν περάσουμε στην ανάλυση κρίνεται σημαντικό να σημειωθούν τα εξής:

- Από τους αριθμοδείκτες που προαναφέρθηκαν δεν θα αναλυθεί ο Δείκτης Κάλυψης Τόκων λόγω ελλিপών στοιχείων.
- Για τον όμιλο ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ. μελετιούνται οι ομαδοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο 2005 – 2017.
- Η εταιρεία MARKET IN AEBE εξαιρείται από την πρώτη περίοδο ανάλυσης (2005 – 2008) λόγω ελλিপών στοιχείων.
- Η εταιρεία ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε αναλύεται για την περίοδο 2005 – 2015 καθώς οι οικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο έτος πριν την πτώχευση δεν δημοσιεύθηκαν.
- Ως ΚΛΑΔΟΣ θα αναφέρεται το σύνολο των αποτελεσμάτων των εταιρειών που αναλύθηκαν, δηλαδή δεν πρόκειται για στοιχεία που βρέθηκαν για το πραγματικό σύνολο του κλάδου.

7.1. Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2005 – 2008)

7.1.1 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2005-2008

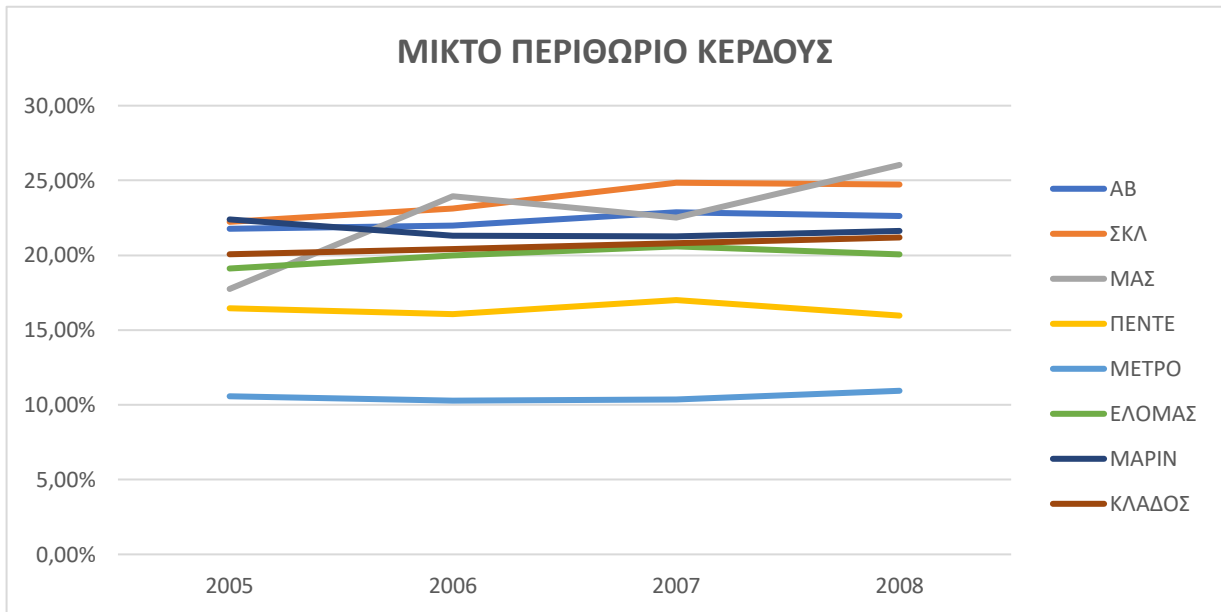
Πίνακας 7.2 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων Κλάδου 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ 2005 - 2008						
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΛΑΔΟΥ						
2005	2006	2006 vs 2005	2007	2007 vs 2006	2008	2008 vs 2007
5.241.623.198	5.454.893.317	4,07%	6.032.122.084	10,58%	6.636.379.874	10,02%

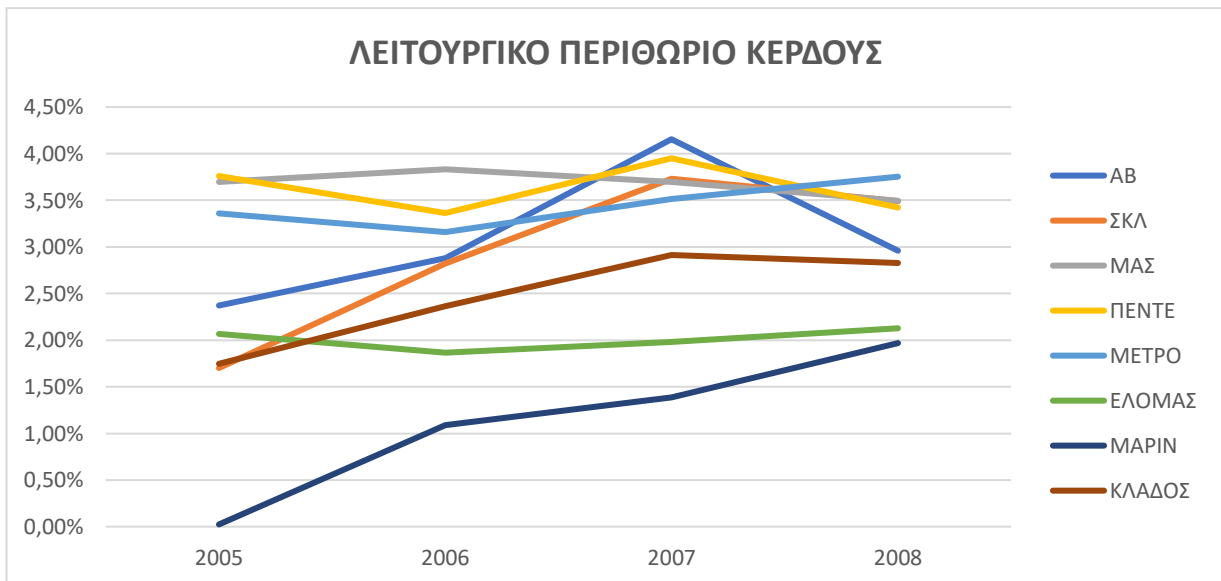
Οι πωλήσεις του κλάδου γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη αυτή την περίοδο και συγκεκριμένα κατά 10,58% το 2007 σε σχέση με το 2006 και κατά 10,02% το 2008 σε σχέση με το 2007 (Πίνακας 7.1).

7.1.2 Κερδοφορία

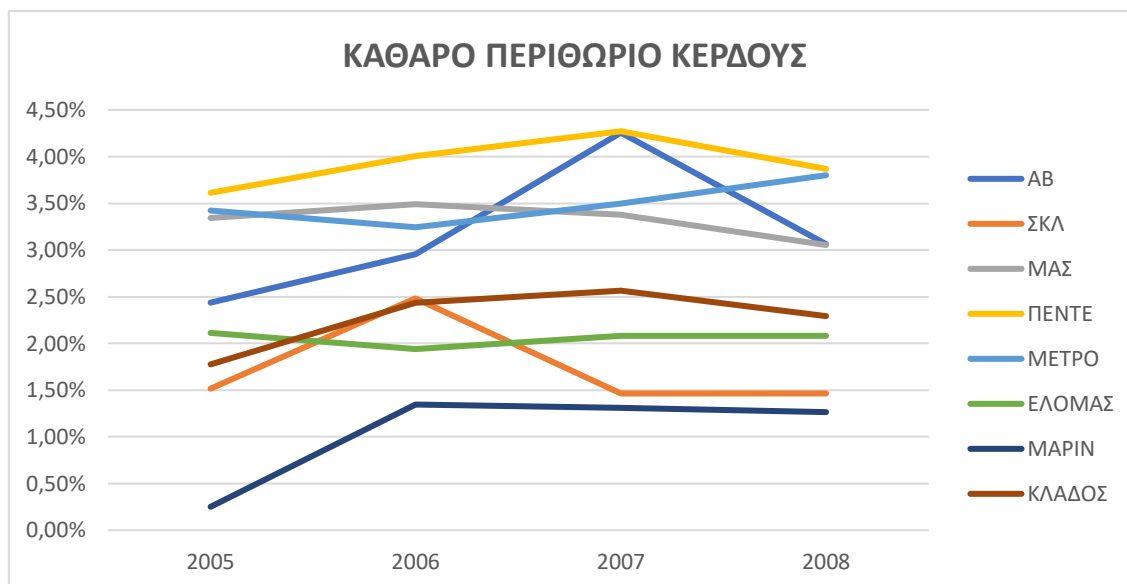
Παρακάτω παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των αριθμοδεικτών κερδοφορίας των επιχειρήσεων που αναλύονται για την τριετία πριν την Κρίση του 2008 και συγκρίνονται με τον μέσο όρο του κλάδου.

Διάγραμμα 7.1 Εξέλιξη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

Διάγραμμα 7.2 Εξέλιξη Λειτουργικού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

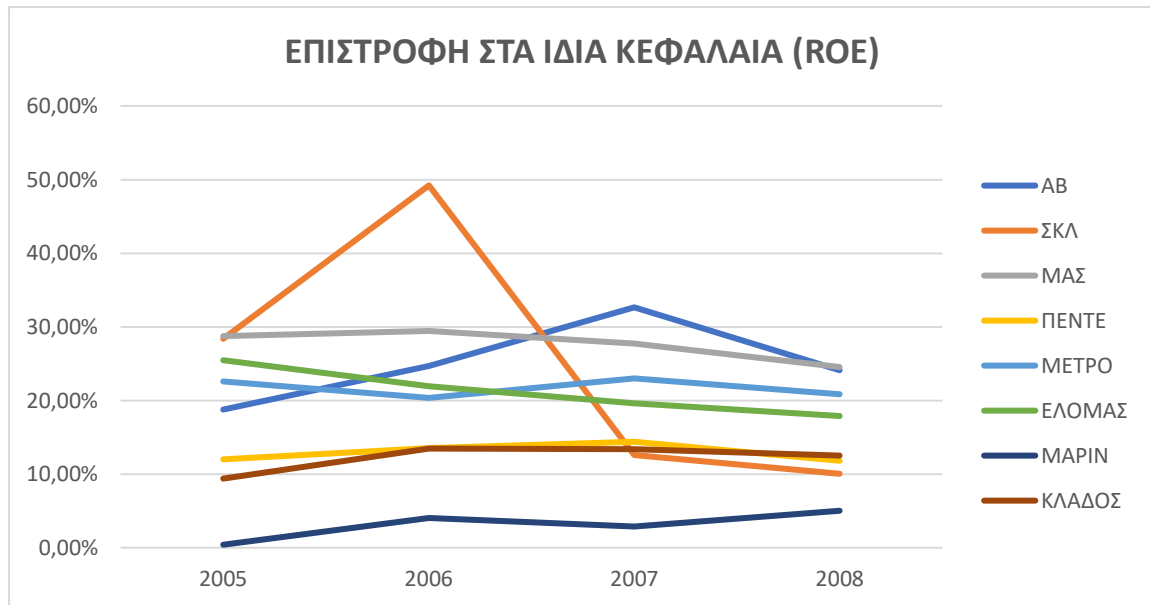

Διάγραμμα 7.3 Εξέλιξη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

Την περίοδο αυτή ο κλάδος εμφανίζει καλή κερδοφορία χωρίς σημαντικές διακυμάνσεις. Τις καλύτερες επιδόσεις με ορόσημο τη χρονιά του 2007, σημείωσαν η Άλφα – Βήτα Βασιλόπουλος (4,15% Λειτουργικό Περιθώριο και 4,26% Καθαρό Περιθώριο) η Πέντε Α.Ε (3,95% και 4,27% αντίστοιχα) ενώ η ΜΕΤΡΟ είχε σταθερή αύξηση του καθαρού περιθωρίου κέρδους καθ’ όλη την περίοδο, φτάνοντας το 3,80% το 2008. Ωστόσο, η εταιρεία ΜΕΤΡΟ όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 7.3 αποτελεί τη μοναδική εξαίρεση στην αύξηση καθαρού περιθωρίου κέρδους καθώς σε όλες τις άλλες εταιρείες όπως και στον κλάδο παρατηρούνται τα πρώτα σημάδια της κρίσης πλησιάζοντας προς το 2008.

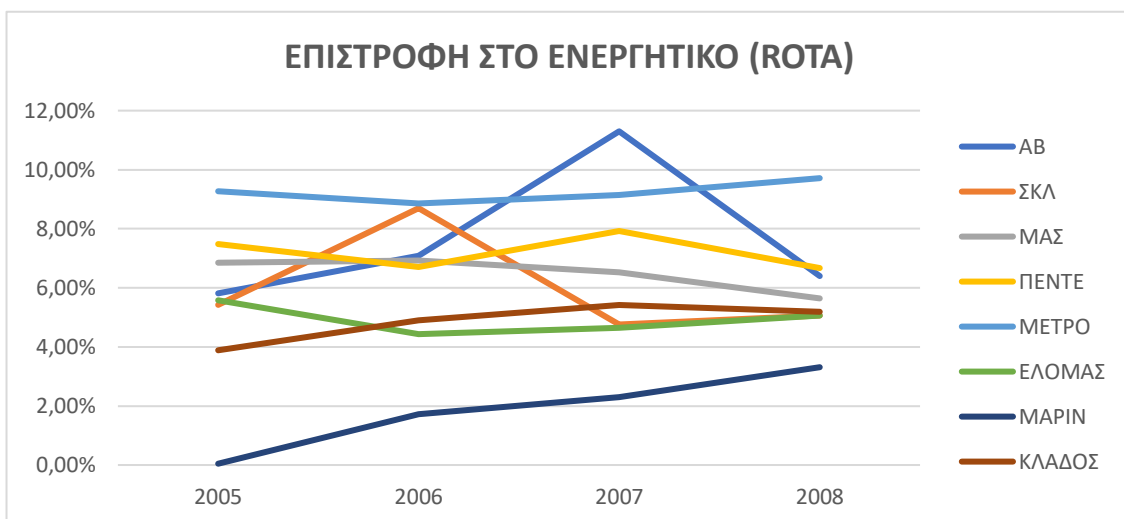
7.1.2.1 Αποδοτικότητα

Ο δείκτης αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων στο διάγραμμα 7.4 δείχνει πως το επενδυμένο κεφάλαιο των αλυσίδων έφερε ικανοποιητικά κέρδη προς τους μετόχους, με τον κλάδο να εμφανίζει μέσο όρο της τάξεως του 12,20% ενώ εντυπωσιακή είναι η απόδοση του Σκλαβενίτη που φτάνει το 49,21% το 2006. Κοινό χαρακτηριστικό είναι η πτώση του δείκτη πλησιάζοντας προς την κρίση του 2008.

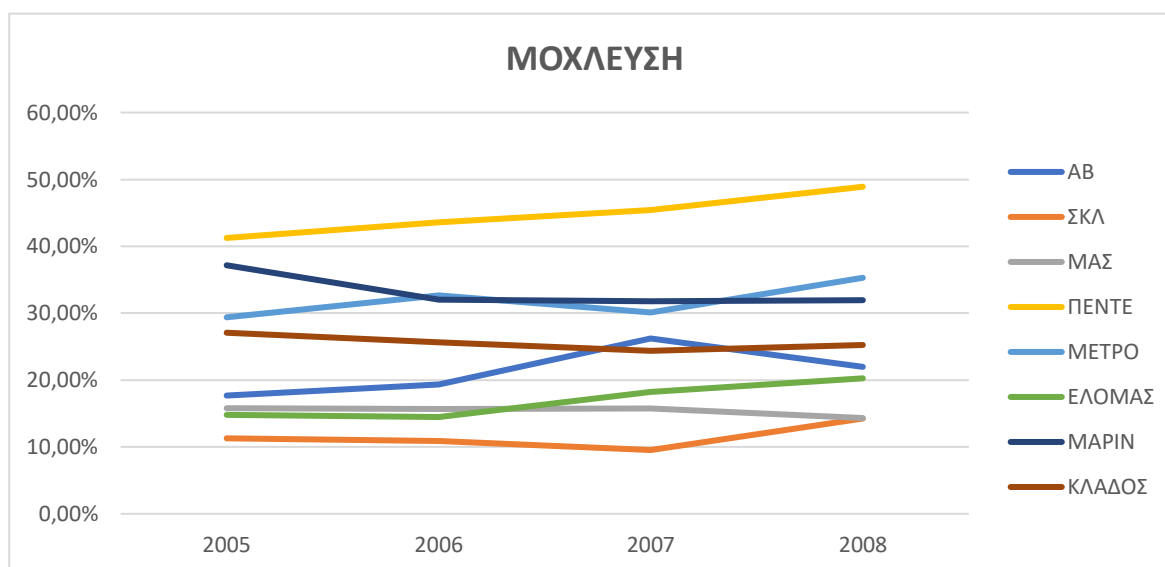
Διάγραμμα 7.4 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Κεφαλαίων για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

Όσον αφορά τον Δείκτη Αποδοτικότητας του Ενεργητικού (ROTA) διακρίνεται στο διάγραμμα 7.5 πως πρωταγωνιστικό ρόλο για την περίοδο αυτή είχαν η Άλφα-Βήτα Βασιλόπουλος και η ΜΕΤΡΟ, με την τελευταία ωστόσο να εμφανίζει μια μεγαλύτερη σταθερότητα.

Διάγραμμα 7.5 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Ενεργητικού για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

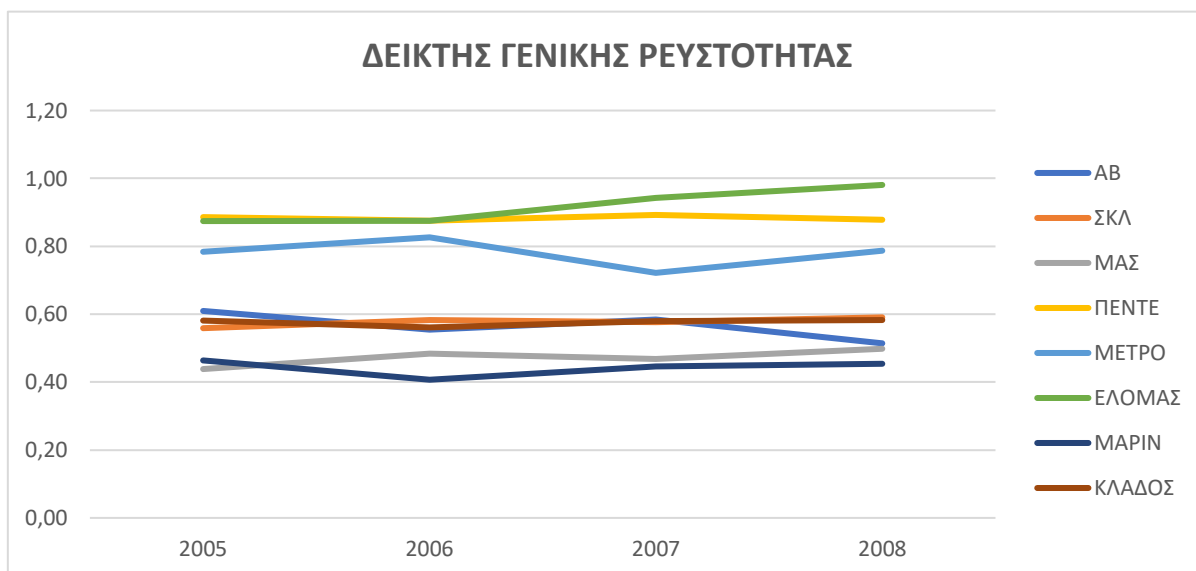
Τέλος, ο δείκτης της Μόχλευσης ανέδειξε την εταιρεία ΠΕΝΤΕ Α.Ε ως την καλύτερη με διαφορά στο να καλύπτει τις ανάγκες τις από τα Ίδια Κεφάλαια με ποσοστό 44,79% κατά μέσο όρο ενώ η αντίστοιχη τιμή του κλάδου να βρίσκεται στο 25,59%.

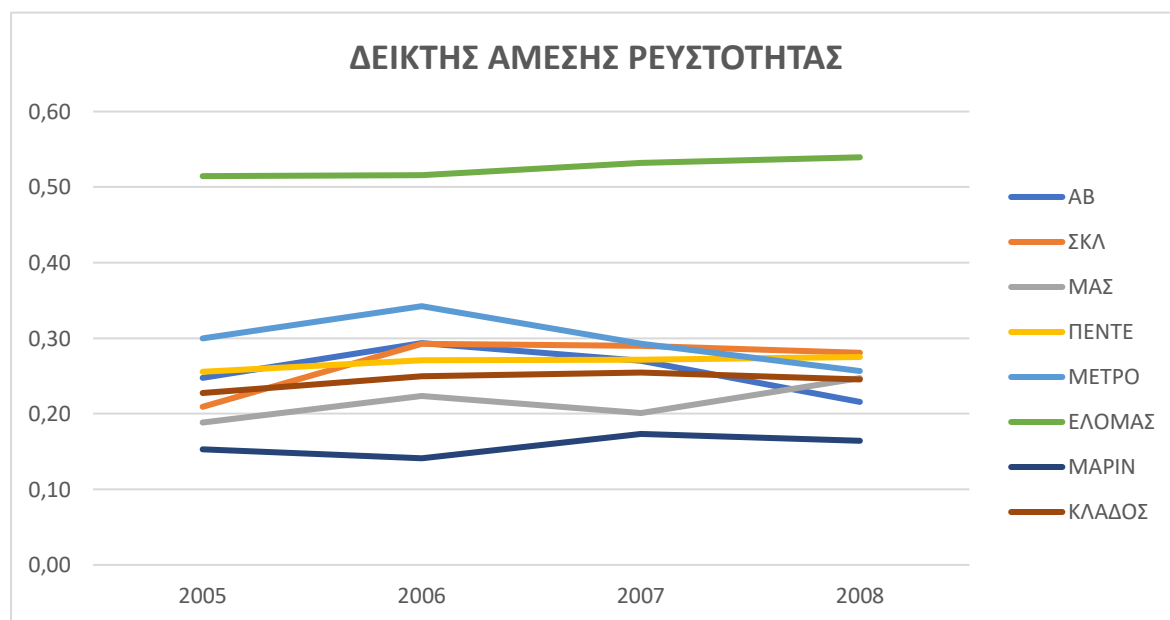
Διάγραμμα 7.6 Εξέλιξη Δείκτη Μόχλευσης για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

7.1.3 Ρευστότητα

Σχετικά με τη ρευστότητα των εταιρειών του κλάδου εκείνη τη περίοδο δεν παρατηρείται η καλύτερη δυνατή εικόνα καθώς όλες οι εταιρείες εμφανίζουν τιμές υπό της μονάδας στον Δείκτη Γενικής Ρευστότητας (Διάγραμμα 7.7). Αυτό δείχνει πως δεν είναι πολύ ικανές στο να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Ωστόσο οι εταιρείες που κάνουν τη διαφορά από τις υπόλοιπες είναι ο όμιλος ΕΛΟΜΑΣ, η ΠΕΝΤΕ ΑΕ και η ΑΒ Βασιλόπουλος (0.98, 0.88 και 0.57 μέσο όρο αντίστοιχα). Όσον αφορά τον Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας (Διάγραμμα 7.8) διακρίνεται ο όμιλος ΕΛΟΜΑΣ με σημαντική διαφορά από τις υπόλοιπες εταιρείες, αναδεικνύοντας έτσι τη πετυχημένη ρευστοποίηση των αποθεμάτων του.

Διάγραμμα 7.7 Εξέλιξη Δείκτη Γενικής Ρευστότητας για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

Διάγραμμα 7.8 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

7.1.4 Δραστηριότητα

Η ΑΒ Βασιλόπουλος επιτυγχάνει τη ταχύτερη ανακύκλωση των αποθεμάτων της αυτή τη τριετία με τον μέσο όρο παραμονής αυτών στις αποθήκες της τις 35 περίπου μέρες, ενώ ο μέσος όρος του κλάδου να βρίσκεται στις 47 μέρες. Τη χειρότερη απόδοση στον συγκεκριμένο αριθμοδείκτη δραστηριότητας έχει η ΠΕΝΤΕ ΑΕ, δείχνοντας ωστόσο κάθε χρονιά σημαντικά σημάδια βελτίωσης φτάνοντας τις 69 μέρες το 2008 από τις 81 που είχε το 2005.

Πίνακας 7.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής Αποθεμάτων στις αποθήκες των εταιρειών για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)					
	2005	2006	2007	2008	Μ.Ο
ΑΒ	37,99	33,03	32,52	35,16	34,68
ΣΚΛ	44,80	39,17	38,46	38,57	40,25
ΜΑΣ	45,18	52,63	51,86	56,17	51,46
ΠΕΝΤΕ	81,28	74,39	74,26	68,58	74,63
ΜΕΤΡΟ	50,49	47,29	46,97	54,38	49,78
ΕΛΟΜΑΣ	49,88	56,33	61,71	61,42	57,34
ΜΑΡΙΝ	49,09	46,68	45,92	48,70	47,60
ΚΛΑΔΟΣ	48,47	46,32	46,19	48,10	47,27

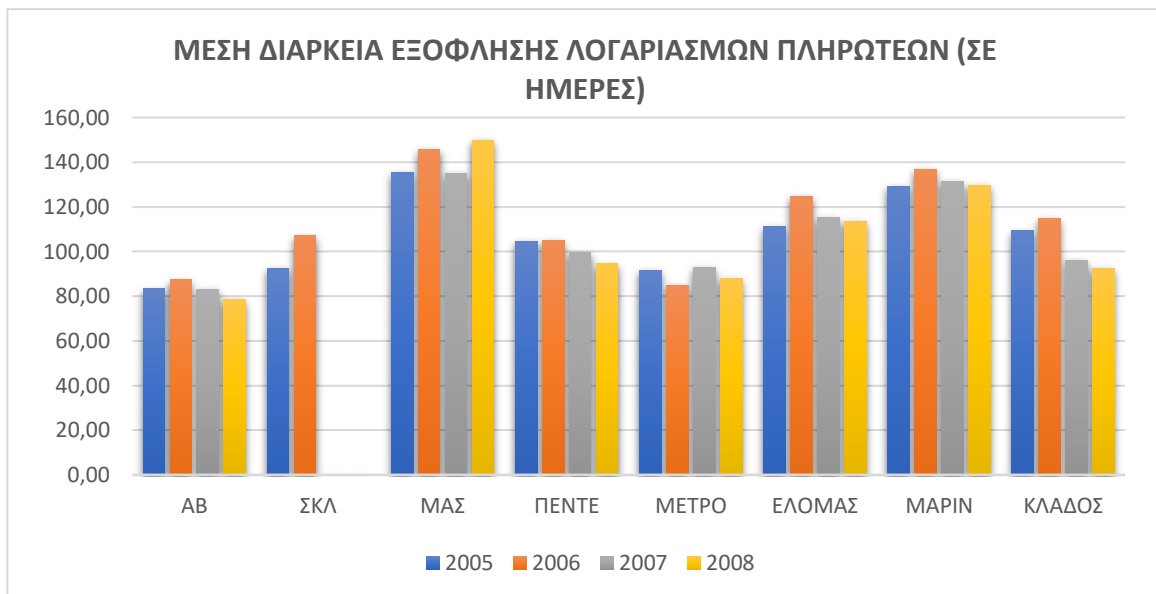
Στον παρακάτω πίνακα 7.4 φαίνονται οι ημέρες είσπραξης των απαιτήσεων των εταιρειών για την περίοδο 2005-2008.

Πίνακας 7.4 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων των εταιρειών για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)					
	2005	2006	2007	2008	Μ.Ο
ΑΒ	5,14	6,42	6,18	6,11	5,96
ΣΚΛ	13,45	14,46	14,40	15,19	14,38
ΜΑΣ	18,96	21,15	19,87	25,29	21,32
ΠΕΝΤΕ	6,76	4,94	5,64	5,79	5,78
ΜΕΤΡΟ	19,93	20,87	9,26	6,01	14,02
ΕΛΟΜΑΣ	43,03	46,19	47,39	47,76	46,09
ΜΑΡΙΝ	10,72	10,90	16,20	17,90	13,93
ΚΛΑΔΟΣ	14,36	15,01	15,65	16,48	15,37

Ένα κοινό χαρακτηριστικό που παρατηρείται στο σύνολο των εταιρειών εκτός της ΜΕΤΡΟ, είναι η αύξηση των ημερών είσπραξης όσο πλησιάζουμε προς την έλευση της κρίσης. Το μικρότερο διάστημα μέχρι να εισπράξουν τις απαιτήσεις από τους πελάτες του το είχαν η ΑΒ Βασιλόπουλος και η ΠΕΝΤΕ Α.Ε. με έναν μέσο όρο 6 ημερών ενώ ο συνολικός μέσος όρος του κλάδου ήταν κοντά στις 15 μέρες.

Στο παρακάτω διάγραμμα 7.9, απεικονίζονται οι ημέρες που χρειαζόντουσαν οι εταιρείες τα συγκεκριμένα έτη για να εξοφλήσουν τις απαιτήσεις των πελατών τους. Ο Μασούτης πλησίαζε σχεδόν τους 5 μήνες για να αποπληρώσει τους πελάτες του (μ.ό. 141 ημέρες) ξεπερνώντας κατά πολύ τον μέσο όρο του κλάδου ο οποίος κυμάνθηκε στις 100 περίπου μερες. Τις καλύτερες επιδόσεις είχαν η ΑΒ Βασιλόπουλος και η ΜΕΤΡΟ ενώ ακολούθησε η ΠΕΝΤΕ Α.Ε.

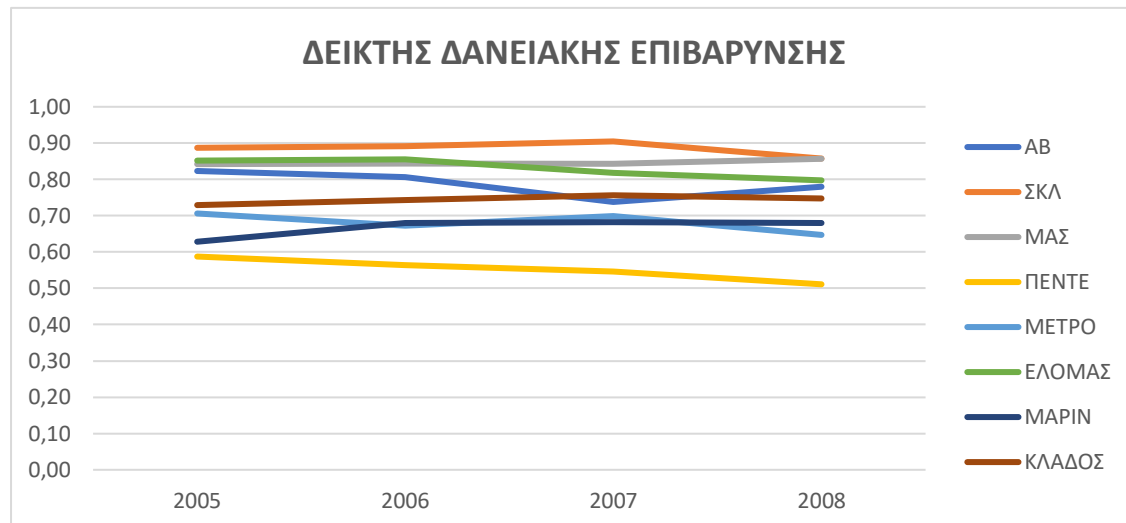

Διάγραμμα 7.9 Μέση Διάρκεια Εξόφλησης Λογαριασμών Πληρωτέων των εταιρειών για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

**Να σημειωθεί πως δεν βρέθηκαν οι υποχρεώσεις της εταιρείας ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ προς τους προμηθευτές της για τα έτη 2007 και 2008 και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατό να διαμορφωθεί ο αριθμοδείκτης των ημερών πληρωτέων.*

7.1.5 Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και Ικανότητας Αποπληρωμής Χρεών

Ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης έδειξε πως οι εταιρείες του κλάδου στηρίζονται επί των πλείστων σε ξένα κεφάλαια για την χρηματοδότησή τους γεγονός που υποδεικνύει αστάθεια. Ο Σκλαβενίτης εμφάνισε τις μεγαλύτερες τιμές στον δείκτη με το 90% των περιουσιακών του στοιχείων να χρηματοδοτείται από ξένα κεφάλαια.

Διάγραμμα 7.10 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2005-2008 (ιδία επεξεργασία)

Από την άλλη η ΠΕΝΤΕ Α.Ε είχε με διαφορά τη μεγαλύτερη ικανότητα αποπληρωμής χρεών φτάνοντας το 2008 να έχει Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης της τάξεως του 0,51.

Συνοψίζοντας, ο κλάδος των σουπερμάρκετ την περίοδο πριν την κρίση του 2008 εμφάνισε σταθερότητα με μικρές διακυμάνσεις. Η κερδοφορία, η αποδοτικότητα και η ρευστότητα κυμάνθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα. Τα πιο προβληματικά αποτελέσματα σχετίζονται με την εταιρεία ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ η οποία παρά τους μεγάλους τζίρους που είχε, έδειξε κακή διαχείριση και εμφάνισε τα πρώτα προβλήματά της.

7.2 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2009 – 2012)

7.2.1 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2009-2012

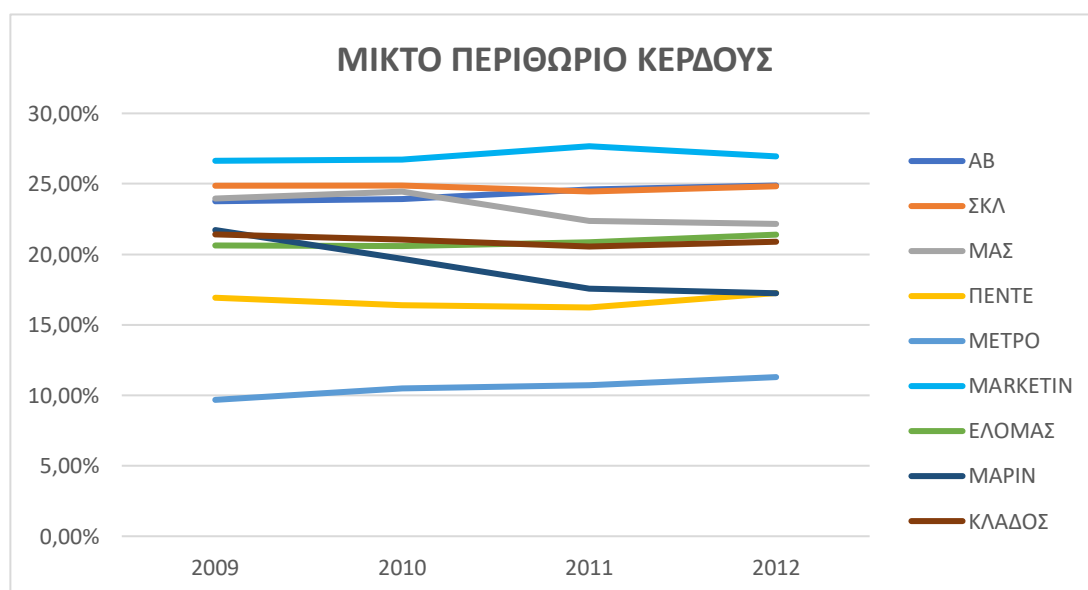
Πίνακας 7.5 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων Κλάδου 2009-2012 (ίδια επεξεργασία)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ 2009 - 2012							
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΛΑΔΟΥ							
2009	2009 vs 2008	2010	2010 vs 2009	2011	2011 vs 2010	2012	2012 vs 2011
6.960.942.691	4,66%	7.067.935.353	1,51%	7.365.025.874	4,20%	7.162.272.291	-2,75%

Όσον αφορά τις πωλήσεις των επιχειρήσεων που αναλύονται, φαίνεται να μην επηρεάζονται παρά την έλευση της κρίσης μέχρι και το 2012. Όλα τα έτη από το 2008 μέχρι το 2011 εμφανίζουν αυξημένες πωλήσεις σε σχέση με το προηγούμενο. Το 2012 φαίνεται για πρώτη φορά η επιρροή της κρίσης με το σύνολο των πωλήσεων να μειώνεται κατά 2,75% σχέση με το 2011 (Πίνακας 7.5).

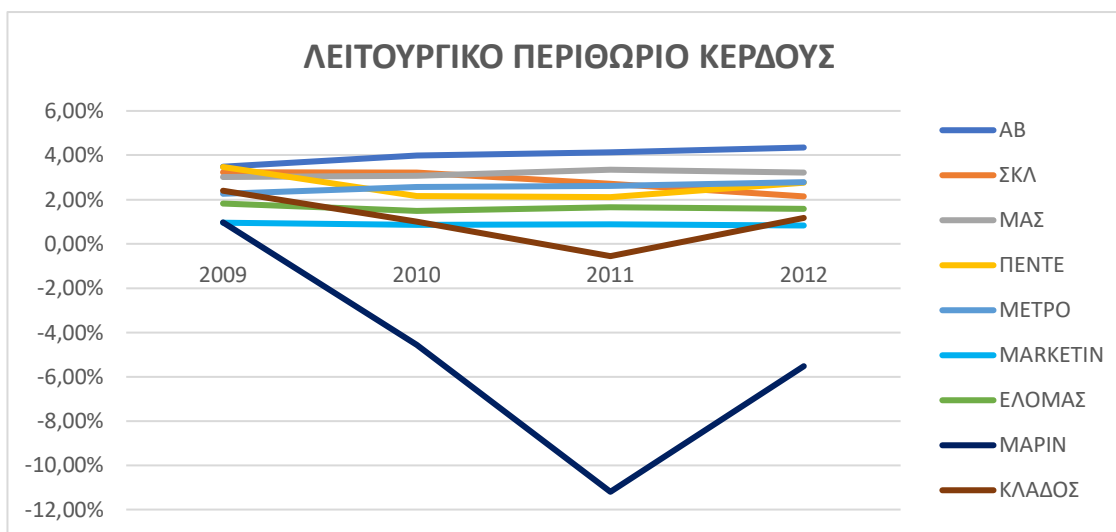
7.2.2 Κερδοφορία

Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους αυτή την περίοδο κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη περίοδο που αναλύθηκε (Διάγραμμα 7.11).

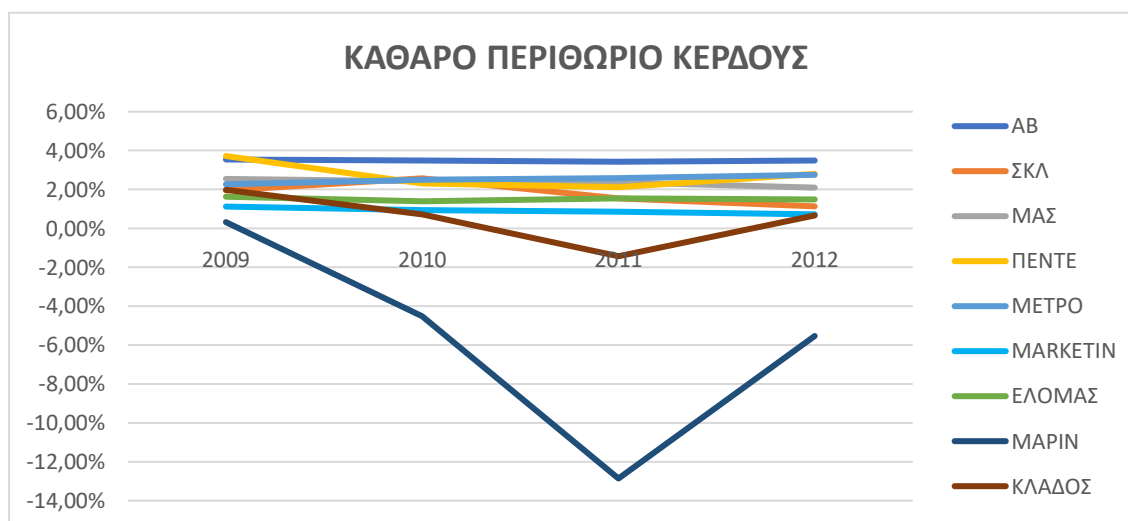

Διάγραμμα 7.11 Εξέλιξη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2009-2012 (ίδια επεξεργασία)

Το εύρος τιμών του δείκτη συνέχισε να είναι μεταξύ του 10% και 25%, με την MARKET IN ωστόσο που δεν αναλύθηκε προηγουμένως να έχει την καλύτερη επίδοση μικτού κέρδους και να φτάνει το 26,99% μέσο όρο.

Διάγραμμα 7.12 Εξέλιξη Λειτουργικού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

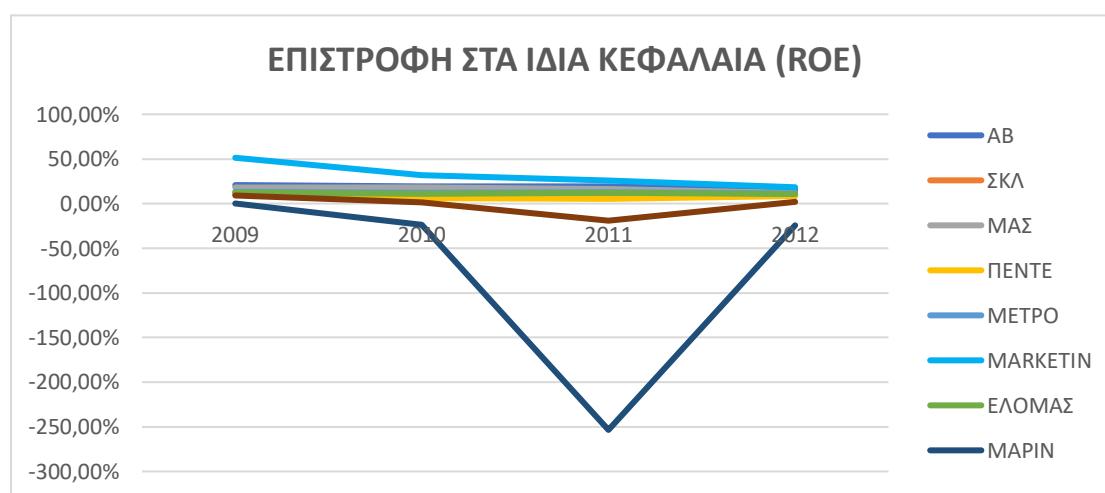
Διάγραμμα 7.13 Εξέλιξη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

Το Λειτουργικό Περιθώριο Κέρδους και το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (Διαγράμματα 7.12 και 7.13 αντίστοιχα) κυμάνθηκαν στο ίδιο εύρος τιμών με την προηγούμενη περίοδο ανάλυσης με πολύ λιγότερες ωστόσο διακυμάνσεις. Το συγκεκριμένο δεν ίσχυσε όπως διακρίνεται εμφανώς για την Μαρινόπουλος. Η πτώση και των δύο δεικτών της εταιρείας ήταν κατακόρυφη από το 2009 και μετά με αποκορύφωμα το 2011 όπου έφτασε στο -11,20% Λειτουργικό Περιθώριο Κέρδους και στο -12,86% Καθαρό Περιθώριο Κέρδους. Η μεγάλη αυτή πτώση, όπως διακρίνεται και στα διαγράμματα, επηρεάζει αρκετά τον μέσο όρο του κλάδου.

Αξιοσημείωτο είναι πως η ΑΒ Βασιλόπουλος είναι η μοναδική από τις εταιρείες που στα χρόνια της κρίσης κατάφερε να αυξήσει έστω και λίγο τους δύο αυτούς δείκτες κερδοφορίας κατά μέσο όρο. Στις υπόλοιπες εταιρείες, παρά το γεγονός ότι οι μέσοι όροι των δύο δεικτών εμφάνισαν μείωση μικρής κλίμακας, φαίνεται πως η κρίση επηρέασε την κερδοφορία τους.

7.2.3 Αποδοτικότητα

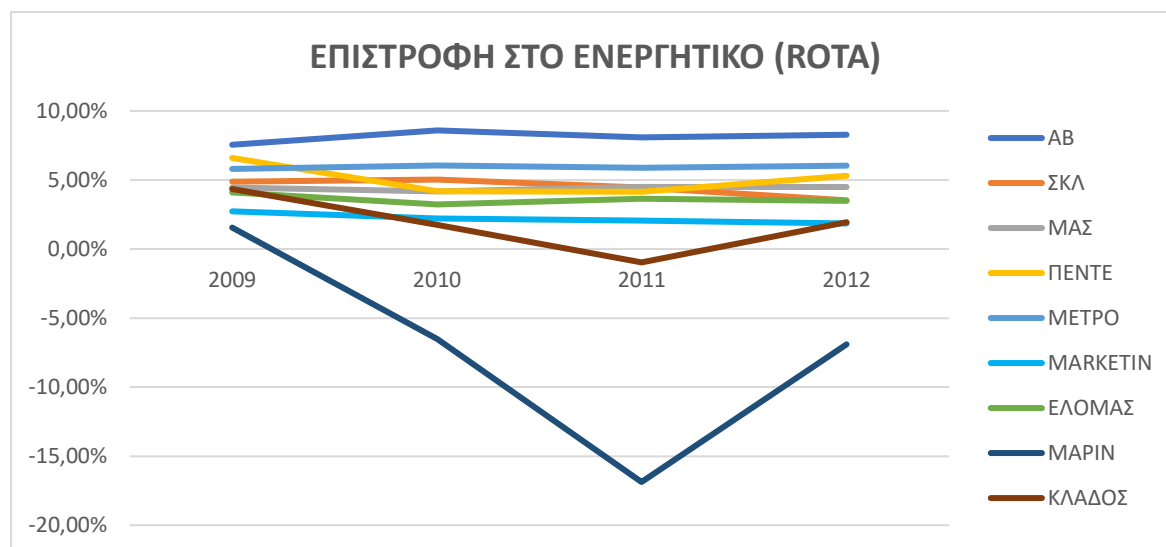
Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων εμφάνισε πτωτική πορεία κατά τη διάρκεια της κρίσης όπως φαίνεται στο διάγραμμα 7.14. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της MARKET IN που από το 51,31% το 2009 έφτασε στο 18,26% το 2012.

Διάγραμμα 7.14 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Κεφαλαίων για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

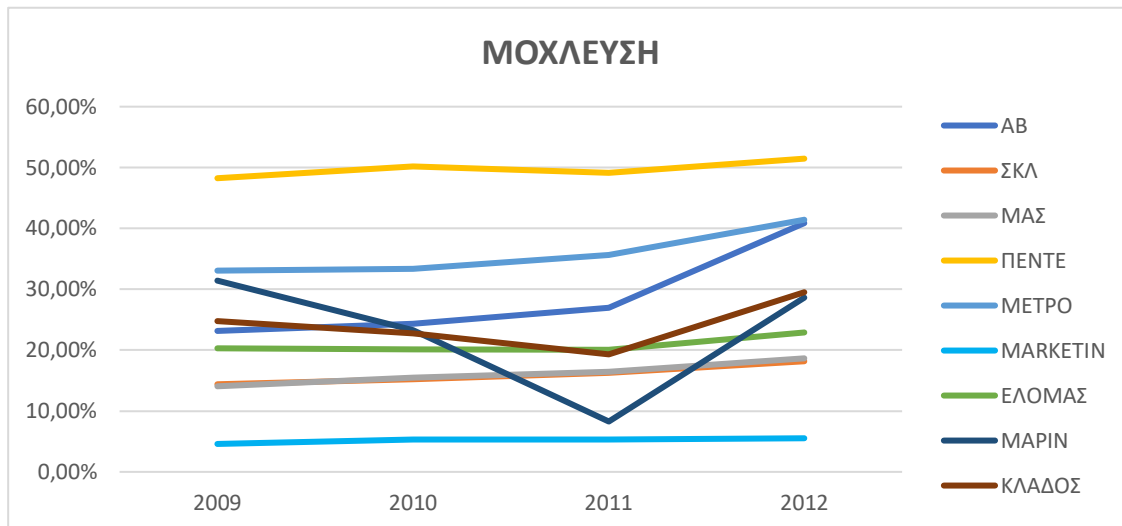
Όπως και στους δείκτες κερδοφορίας έτσι και σε αυτή την περίπτωση η ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ συμπαρασύρει τον μέσο όρο του κλάδου προς τα κάτω με τον δείκτη να φτάνει το εντυπωσιακό -253,52% το 2011.

Η ικανότητα των επιχειρήσεων στην αποδοτική χρήση του ενεργητικού τους μειώνεται κατά τη διάρκεια της κρίσης (Διάγραμμα 7.15) εκτός από την περίπτωση της AB Βασιλόπουλος. Παρά τις δύσκολες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες τις περιόδου η εταιρεία καταφέρνει να ανεβάσει τον μέσο όρο του δείκτη αυτή την περίοδο σε σχέση με την προηγούμενη κατά 6,21%. Στην περίπτωση της Μαρινόπουλος αναδεικνύονται πάλι τα προβλήματα λειτουργίας της με το 2011 να είναι ακόμα μια φορά το σημείο αναφοράς.

Διάγραμμα 7.15 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Ενεργητικού για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

Όσον αφορά τον δείκτη της οικονομικής μόχλευσης πρωταγωνιστικό ρόλο συνεχίζει να έχει η ΠΕΝΤΕ ΑΕ αυξάνοντας ακόμα λίγο τον δείκτη στο 49,74% κατά μέσο όρο (Διάγραμμα 7.16). Απότομη πτώση του δείκτη έχει η Μαρινόπουλος το 2011 δείχνοντας πως τα ίδια της κεφάλαια αποδυναμώνονται κατά πολύ, ενώ η MARKET IN φαίνεται να καλύπτει τις ανάγκες της λειτουργίας της σχεδόν εξ ολοκλήρου από ξένα κεφάλαια σημειώνοντας τις χαμηλότερες τιμές.

Διάγραμμα 7.16 Εξέλιξη Δείκτη Μόχλευσης για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

7.2.4 Ρευστότητα

Η ρευστότητα του κλάδου την περίοδο της κρίσης εμφάνισε κάποια σημάδια βελτίωσης σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Την καλύτερη επίδοση στους δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας συνεχίζει να έχει ο όμιλος κοινών αγορών ΕΛΟΜΑΣ όπως βλέπουμε στα διαγράμματα 7.17 και 7.18. Αξιοσημείωτη είναι η βελτίωση της AB Βασιλόπουλος που το 2009 η τιμή του δείκτη άμεση ρευστότητας ήταν στο 0,21 και το 2012 έφτασε στο 0,50, αναδεικνύοντας έτσι την επίτευξη ταχύτερης ρευστοποίησης των αποθεμάτων της.

Να τονιστεί ωστόσο, πως οι και οι δύο δείκτες παραμένουν υπό της μονάδας, γεγονός που όπως προαναφέρθηκε δείχνει δυσκολία των εταιρειών στην αντιμετώπιση των επερχόμενων πληρωμών τους.

Διάγραμμα 7.17 Εξέλιξη Δείκτη Γενικής Ρευστότητας για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

Διάγραμμα 7.18 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

7.2.5 Δραστηριότητα

Σχετικά με τη μέση διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων των εταιρειών δεν υπήρξαν μεγάλες διακυμάνσεις συγκριτικά με την προηγούμενη περίοδο. Στο σύνολο των εταιρειών ωστόσο διακρίνεται μια μικρή μείωση του δείκτη, καθώς όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα 7.6, ο κλάδος από 47,1 μέρες το 2009 έφτασε στις 43,84 το 2012. Την ταχύτερη ανακύκλωση των αποθεμάτων από τις υπόλοιπες εταιρείες συνέχισε να έχει η AB Βασιλόπουλος δείχνοντας ακόμα περισσότερα σημάδια βελτίωσης φτάνοντας στις 31 μέρες το 2012 από τις 35 του 2009.

Πίνακας 7.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής Αποθεμάτων στις αποθήκες των εταιρειών για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)					
	2009	2010	2011	2012	Μ.Ο
AB	35,06	33,94	34,38	31,03	33,61
ΣΚΛ	39,59	39,44	36,89	39,48	38,85
ΜΑΣ	58,59	58,05	56,24	57,94	57,71
ΠΕΝΤΕ	73,05	68,40	65,41	66,47	68,33
ΜΕΤΡΟ	50,05	49,76	49,21	47,05	49,02
MARKETIN	39,02	47,93	56,73	66,31	52,50
ΕΛΟΜΑΣ	64,59	64,38	61,62	57,00	61,89
ΜΑΡΙΝ	44,77	40,88	32,15	33,29	37,77
ΚΛΑΔΟΣ	47,10	45,36	42,63	42,84	44,48

Οι ημέρες είσπραξης της ΜΕΤΡΟ συνέχισαν την πολύ καλή πορεία που είχαν μετά το 2006, καθώς από τις 20 μέρες που ήταν ο δείκτης εκείνο το έτος παρατηρούμε στον πίνακα 7.6 να έχει πέσει κατά μέσο όρο στις 5 και να έχει τις λιγότερες από τις υπόλοιπες εταιρείες. Η ΑΒ Βασιλόπουλος και η ΠΕΝΤΕ Α.Ε συνεχίζουν να κινούνται σε μικρό αριθμό ημερών είσπραξης με την πρώτη ωστόσο να έχει ανοδική πορεία και από τις 5 περίπου μέρες να φτάνει στις 10.

Η δυσπιστία των πελατών προς το πρόσωπο της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ διακρίνεται έντονα από τη ραγδαία αύξηση των ημερών είσπραξης της εταιρείας, καθώς από τις 24 μέρες το έτος 2009 φτάνει στις 62 μέρες το 2012.

Πίνακας 7.7 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)					
	2009	2010	2011	2012	Μ.Ο
ΑΒ	5,66	11,11	12,04	10,09	9,72
ΣΚΛ	14,22	14,78	16,40	14,57	14,99
ΜΑΣ	24,85	40,18	33,60	34,20	33,20
ΠΕΝΤΕ	8,09	7,26	6,86	8,40	7,65
ΜΕΤΡΟ	5,94	4,55	5,02	5,11	5,16
MARKETIN	39,95	38,83	48,25	49,30	44,08
ΕΛΟΜΑΣ	47,35	56,20	53,77	54,32	52,91
ΜΑΡΙΝ	24,02	24,92	41,45	61,99	38,10
ΚΛΑΔΟΣ	18,17	21,33	25,80	28,83	23,53

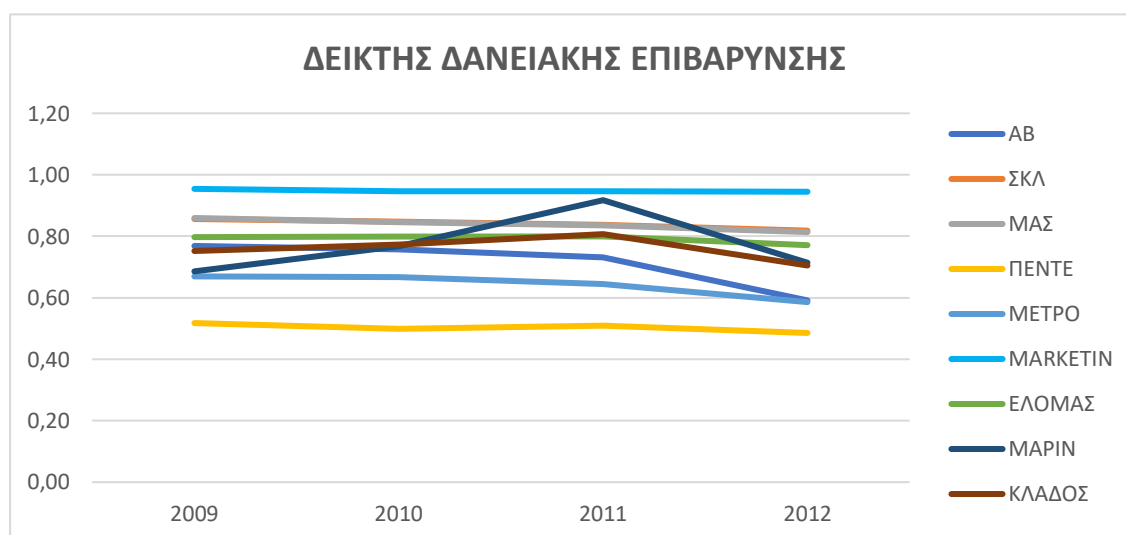
Τις περισσότερες μέρες αποπληρωμής των λογαριασμών πληρωτέων την συγκεκριμένη περίοδο είχαν οι MARKET IN, Μασούτης και ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (Πίνακας 7.8). Οι ΑΒ Βασιλόπουλος και Σκλαβενίτης δεν εξετάστηκαν καθώς δεν ανέφεραν τα απαραίτητα στοιχεία στις οικονομικές τους καταστάσεις.

Πίνακας 7.8 Μέση Διάρκεια Εξόφλησης Λογαριασμών Πληρωτέων για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)					
	2009	2010	2011	2012	Μ.Ο
ΑΒ	-	-	-	-	-
ΣΚΛ	-	-	-	-	-
ΜΑΣ	156,42	168,85	161,65	147,36	158,57
ΠΕΝΤΕ	98,28	94,70	96,98	93,42	95,84
ΜΕΤΡΟ	89,32	101,73	94,67	95,99	95,43
MARKETIN	145,36	170,09	186,02	176,35	169,45
ΕΛΟΜΑΣ	116,62	117,29	117,10	114,23	116,31
ΜΑΡΙΝ	131,06	117,76	154,07	151,97	138,71
ΚΛΑΔΟΣ	96,54	75,61	84,89	79,55	84,15

7.2.6 Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών

Ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης κατά την περίοδο της κρίσης διακυμάνθηκε ελάχιστα και συνέχισε με σχεδόν την ίδια πορεία που είχε τη προηγούμενη περίοδο πριν την κρίση (Διάγραμμα 7.19).

Διάγραμμα 7.18 Εξέλιξη Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης για την περίοδο 2009-2012 (ιδία επεξεργασία)

Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε συνέχισε και για αυτή την περίοδο να έχει τις καλύτερες τιμές στον εν λόγω δείκτη, ενώ η MARKET IN είχε τιμές κοντά στη μονάδα δείχνοντας πως η επιχείρηση χρηματοδοτεί τα περιουσιακά της στοιχεία σχεδόν εξ ολοκλήρου με ξένα κεφάλαια και βρίσκεται υπό μεγάλο πιστωτικό κίνδυνο.

Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται κυρίως από την συνολικά κακή εικόνα που εμφανίζει η ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, δείχνοντας πως έχει ήδη βρεθεί υπό πολύ δυσμενείς συνθήκες που δεν επιτρέπουν την επιβίωση της επιχείρησης για πολύ ακόμα. Επιπλέον η MARKET IN παρά τον σημαντικό χρηματοοικονομικό κίνδυνο που δείχνει να έχει, φαίνεται πως αντισταθμίζει την κατάσταση μέσω της καλής ρευστότητας. Η ΑΒ Βασιλόπουλος δείχνει να είναι η μοναδική από τις εταιρείες που εμφανίζει μεγάλη σταθερότητα σε όλες τις κατηγορίες που αναλύθηκαν.

Συνολικά, ο κλάδος δείχνει να μην επηρεάζεται σημαντικά από την έλευση της κρίσης καθώς διατηρεί σχετικά σταθερούς τους αριθμοδείκτες του συγκριτικά με αυτούς πριν την κρίση, ενώ όπου υπάρχουν πιο σημαντικές αποκλίσεις οφείλονται στην επιρροή των αρνητικών νούμερων της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ στον μέσο όρο.

7.3 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ (2013-2018)

7.3.1 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων των μεγαλύτερων εταιρειών 2013-2018

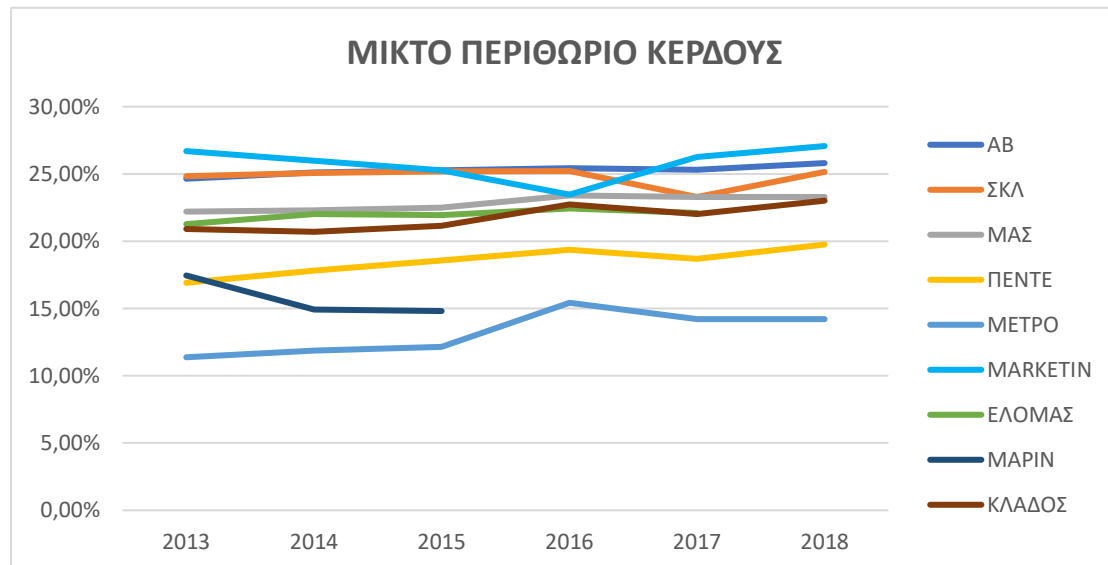
Πίνακας 7.9 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων Κλάδου 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ 2013 - 2017											
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΛΑΔΟΥ											
2013	2013 vs 2012	2014	2014 vs 2013	2015	2015 vs 2014	2016	2016 vs 2015	2017	2017 vs 2016	2018	2018 vs 2017
7.155.735.520	-0,09%	7.437.453.173	3,94%	7.486.566.332	0,66%	7.148.594.530	-4,51%	6.856.640.934	-4,08%	7.052.179.507	2,85%

Οι πωλήσεις του κλάδου αυξάνονται από το 2013 μέχρι και το 2015 με τη σημαντικότερη αύξηση να γίνεται το 2014 της τάξεως του 3,94% σε σχέση με το 2013 (Πίνακας 7,9). Ωστόσο οι κοινωνικές και οικονομικές αναταράξεις του 2015 φαίνεται να μην άφησαν ανεπηρέαστο τον κλάδο τον σουπερμάρκετ με τον συνολικό τζίρο των κύριων αλυσίδων του να μειώνεται κατά 4,51% το 2016. Σημαντική μείωση συνεχίζει να υφίσταται και το 2017 που μειώνεται ακόμα 4,08% από την προηγούμενη χρονιά, ενώ μια σχετική ανάκαμψη λαμβάνει μέρος το 2018 όπου οι πωλήσεις αυξάνονται σε ποσοστό 2,85%. Ωστόσο παρατηρώντας τη πορεία των πωλήσεων την συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς, διακρίνεται πως οι πωλήσεις του 2018 ήταν σχετικά μικρότερες από αυτές του 2013.

7.3.2 Κερδοφορία

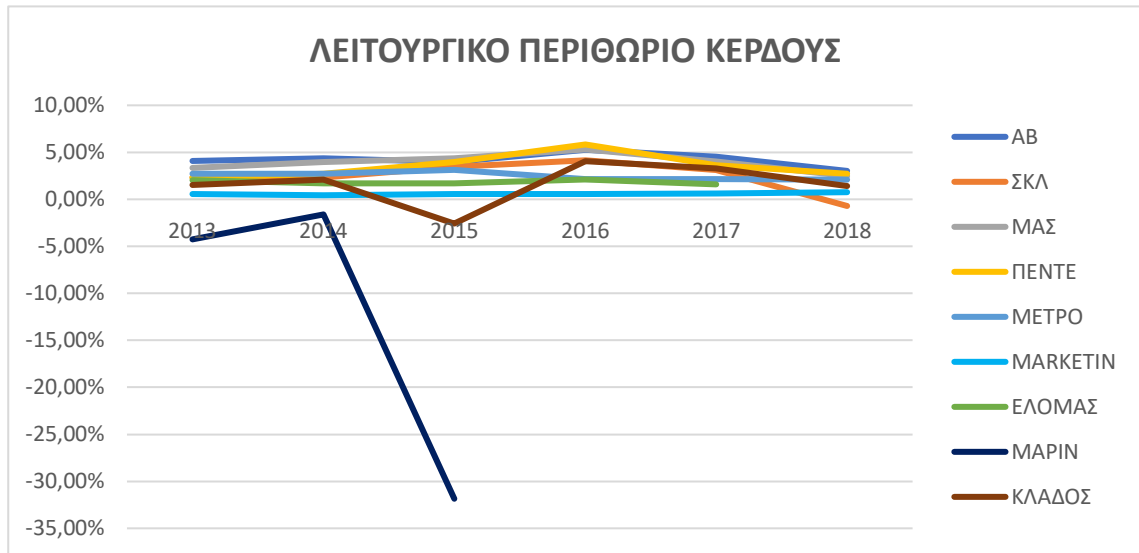
Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους των επιχειρήσεων κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη περίοδο ανάλυσης παρά τις μειώσεις των πωλήσεων που αναφέρθηκαν.

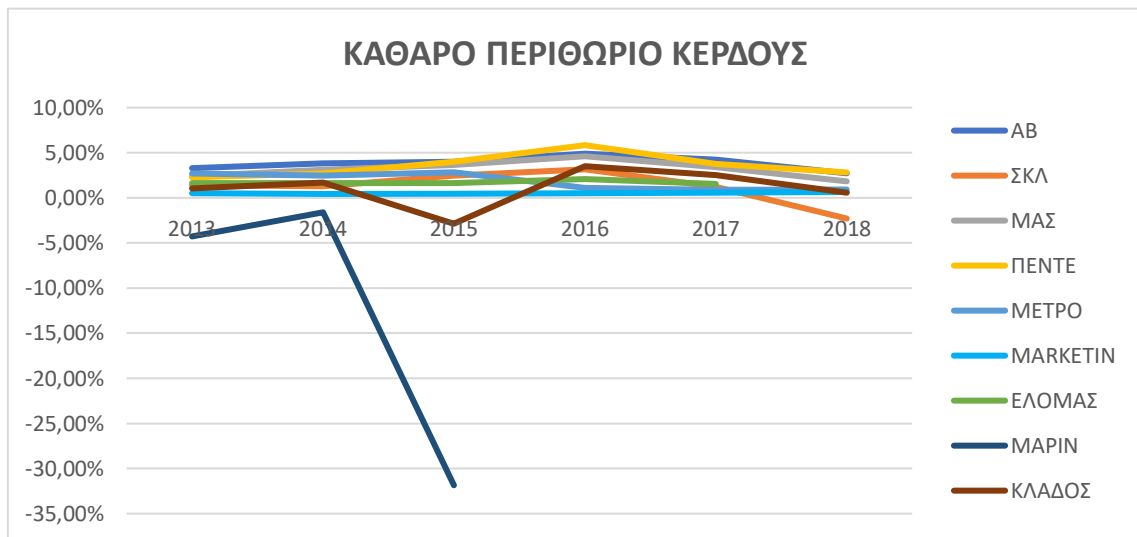
Διάγραμμα 7.19 Εξέλιξη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

Το γεγονός αυτό οφείλεται στη ταυτόχρονη μείωση του κόστους πωληθέντων των επιχειρήσεων. Οι καλές επιδόσεις των ΠΕΝΤΕ Α.Ε και MARKET IN ισοστάθμισαν την κακή επίδοση της Μαρινόπουλος και ο κλάδος εμφάνισε ελαφρώς καλύτερο Μικτό Περιθώριο Κέρδους.

Όπως στην προηγούμενη περίοδο ανάλυσης όπου το 2011 αποτέλεσε το έτος ορόσημο για την πτώση του Λειτουργικού και Καθαρού Περιθωρίου κέρδους του κλάδου λόγω των επιδόσεων της Μαρινόπουλος, για τον ίδιο λόγο στη συγκεκριμένη περίοδο έτος ορόσημο είναι το 2015 (Διαγράμματα 7.20 και 7.21). Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις εμφάνισαν τις καλύτερες επιδόσεις στους εν λόγω δείκτες το αμέσως επόμενο έτος 2016. Οι εταιρείες ΜΑΣΟΥΤΗΣ και ΠΕΝΤΕ Α.Ε είχαν καλύτερα καθαρά κέρδη στο σύνολο της περιόδου σε σχέση με την προηγούμενη και κράτησαν τον κλάδο στα ίδια περίπου επίπεδα, παρά την πτώση της Μαρινόπουλος. Αξιοσημείωτη είναι η αρνητική κερδοφορία που έχει ο Σκλαβενίτης το έτος 2018 μετά την πραγματοποίηση της εξαγοράς της Μαρινόπουλος.

Διάγραμμα 7.20 Εξέλιξη Λειτουργικού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

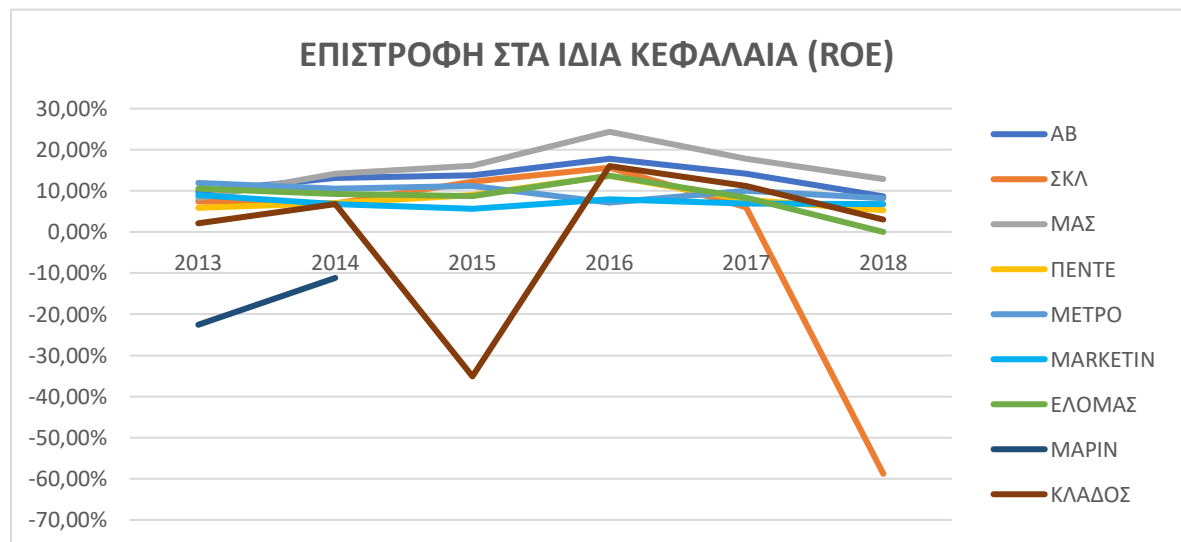
Διάγραμμα 7.21 Εξέλιξη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

Οι δείκτες κερδοφορίας δείχνουν τις επιχειρήσεις να ανταπεξέρχονται στις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και να αντιδρούν μειώνοντας το λειτουργικό κόστος, με εξαίρεση την Μαρινόπουλος που τα μεγάλα οικονομικά προβλήματα της την οδηγούν στην πτώχευση.

7.3.3 Αποδοτικότητα

Οι δείκτες αποδοτικότητας ακολουθούν παρόμοια πορεία με αυτούς της κερδοφορίας και αντίστοιχες χρονικά διακυμάνσεις (Διαγράμματα 7.22, 7.23 και 7.24).

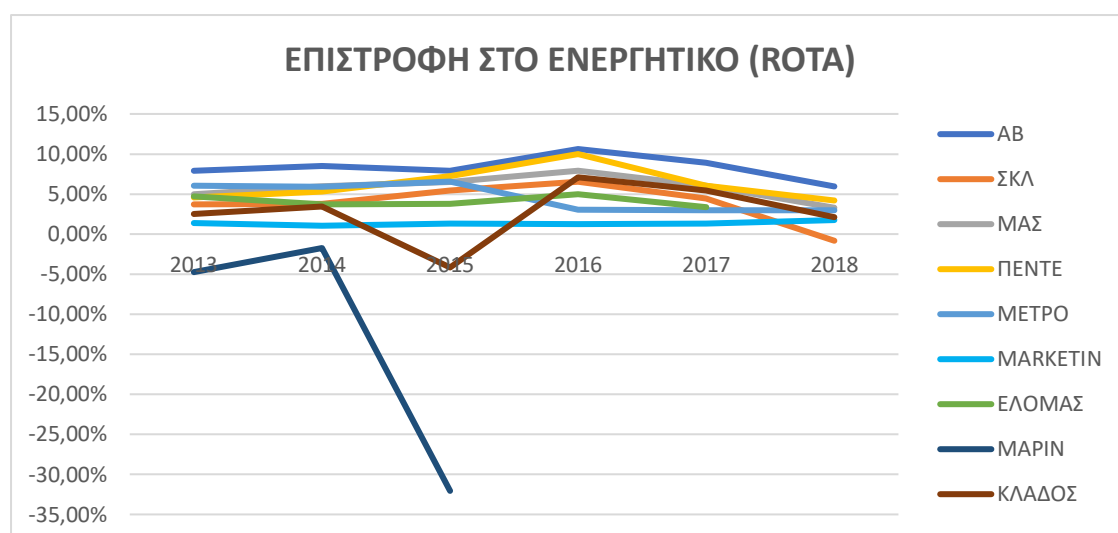
Οι πιο ικανοποιημένοι μέτοχοι δείχνουν να είναι αυτοί του ΜΑΣΟΥΤΗ και της ΑΒ Βασιλόπουλος, εμφανίζοντας της υψηλότερες τιμές στον δείκτη Επιστροφής των Ιδίων Κεφαλαίων. Η περίπτωση της κατακόρυφης πτώσης του δείκτη της Σκλαβενίτης το 2018, οφείλεται στην αρνητική κερδοφορία της εταιρείας το συγκεκριμένο έτος λόγω των μεγάλων επενδύσεών της. Να σημειωθεί πως ο εν λόγω δείκτης της Μαρινόπουλος για το έτος 2015 επιλέχθηκε να μην απεικονιστεί, καθώς λόγω των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων και των αρνητικών κερδών εμφανίζεται θετικός και δεν ανταποκρίνεται στη πραγματικότητα. Η πραγματική επίπτωση της εταιρείας στο σύνολο του κλάδου διακρίνεται το 2015, όπου τα υψηλού επιπέδου αρνητικά κέρδη της συμπαρασύρουν και τον συνολικό μέσο όρο του αριθμοδείκτη όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα 7.22.

Διάγραμμα 7.22 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

Την υψηλότερη αξιοποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων δείχνουν οι ΑΒ Βασιλόπουλος και η ΠΕΝΤΕ Α.Ε, ενώ τη χαμηλότερη εκτός της Μαρινόπουλος εξακολουθεί να έχει η MARKET IN. Ο δείκτης της Αποδοτικότητας του Ενεργητικού ακολουθεί πανομοιότυπη πορεία με αυτή του δείκτη Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων. Η μεγάλη πτώση το 2015 οφείλεται πάλι αποκλειστικά στην ακραία περίπτωση της Μαρινόπουλος ενώ οι σημαντικά καλύτερες επιδόσεις της ΠΕΝΤΕ Α.Ε

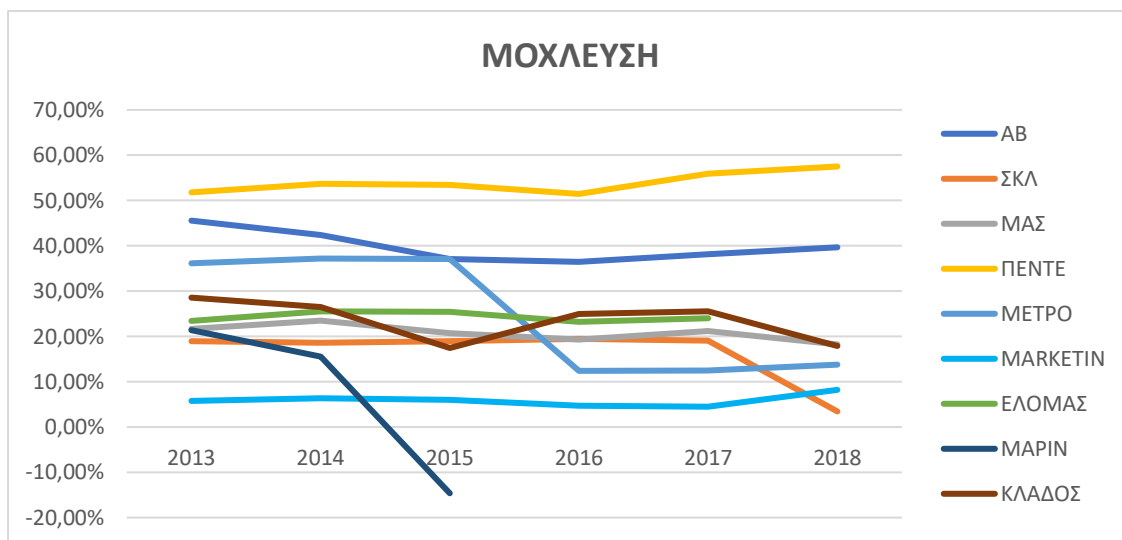
και της ΜΑΣΟΥΤΗΣ σε σχέση με τη προηγούμενη περίοδο, φέρνουν τον μέσο όρο του δείκτη σε πιο υψηλά επίπεδα.

Διάγραμμα 7.23 Εξέλιξη Αποδοτικότητα Ενεργητικού για την περίοδο 2013-2018 (ίδια επεξεργασία)

Οι μεγάλες χρηματοοικονομικές δαπάνες της εταιρείας Σκλαβενίτης για την εξαγορά της Μαρινόπουλος, έφεραν αρνητικά λειτουργικά κέρδη στην επιχείρηση για το έτος 2018 και αυτά με τη σειρά τους επηρέασαν πολύ την αποδοτικότητα του συνολικού ενεργητικού που έφτασε σε αρνητικές τιμές.

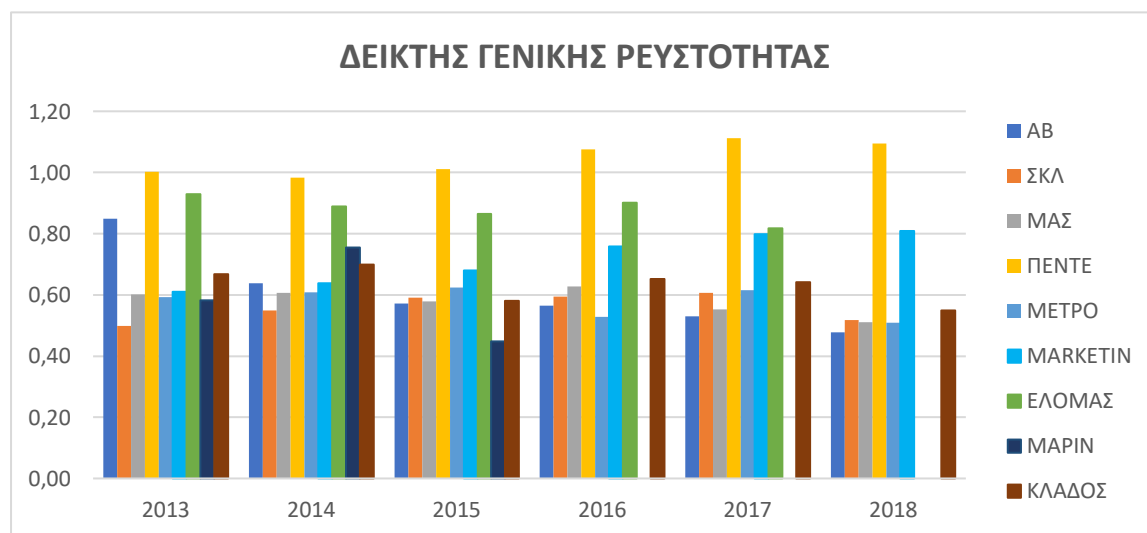
Ο δείκτης Μόχλευσης συνέχισε να αναδεικνύει τα χρηματοοικονομικά ρίσκα της MARKET IN. Αρνητικές τιμές εκτός της Μαρινόπουλος εμφανίζει η εταιρεία Σκλαβενίτης που πραγματοποιώντας την μεγαλύτερη εξαγορά του κλάδου πραγματοποιεί μεγάλα χρηματοοικονομικά έξοδα. Ταυτόχρονα, η ΜΕΤΡΟ που είχε αυξήσει τα επίπεδα κάλυψης των αναγκών της με ίδια κεφάλαια το 2011 και το 2012 φαίνεται να επηρεάζεται από τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες του 2015 σημειώνοντας μεγάλη και απότομη πτώση της Μόχλευσης της εταιρείας (Διάγραμμα 7.24). Την καλύτερη επίδοση στη Μόχλευση συνεχίζει να έχει με διαφορά η ΠΕΝΤΕ Α.Ε.

Διάγραμμα 7.24 Εξέλιξη Δείκτη Μόχλευσης για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

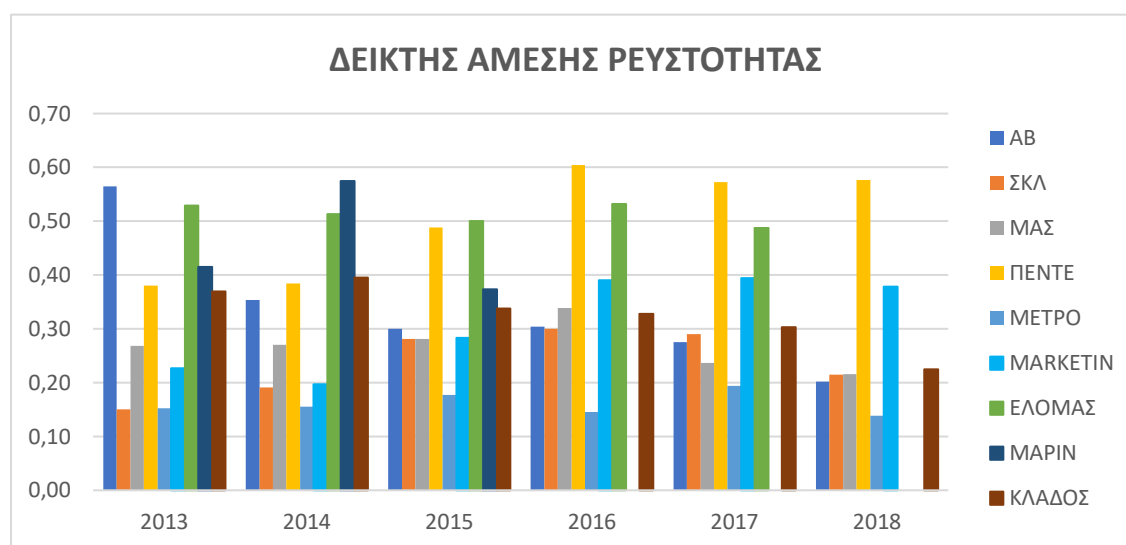
7.3.4 Ρευστότητα

Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε συνέχισε με την ανοδική πορεία της γενικής ρευστότητας της προηγούμενης τετραετίας φτάνοντας από το 2015 και έπειτα σε τιμές ανώτερες της μονάδας. Ο όμιλος ΕΛΟΜΑΣ ακολούθησε την ΠΕΝΤΕ Α.Ε αναδεικνύοντας πως είναι αρκετά ικανός να ανταπεξέλθει στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Διάγραμμα 7.25 Εξέλιξη Δείκτη Γενικής Ρευστότητας για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

Αντίστροφη πορεία στον δείκτη είχαν η ΑΒ Βασιλόπουλος και η MARKET IN με της πρώτης να φθίνει κατά την διάρκεια της περιόδου ενώ της δεύτερης να έχει ανοδική πορεία. Κατά μέσο όρο η ρευστότητα του κλάδου διατηρείται στις ίδιες τιμές με αυτές της προηγούμενης τετραετίας.

Διάγραμμα 7.26 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

Το ίδιο ίσχυσε και για τον μέσο όρο της Άμεσης Ρευστότητας του κλάδου ο οποίος παρέμεινε μεταξύ 0,2 και 0,4, εμφανίζοντας ωστόσο πτωτική πορεία. Θεαματική ήταν και σε αυτή την περίπτωση η πορεία της ΠΕΝΤΕ Α.Ε η οποία αύξησε κατά πολύ τη ρευστοποίηση των αποθεμάτων της, ξεπερνώντας την σταθερά υψηλή άμεση ρευστότητα του ομίλου ΕΛΟΜΑΣ.

7.3.5 Δραστηριότητα

Η μέση διάρκεια των ημερών που οι επιχειρήσεις κρατάνε τα αποθέματά τους στις αποθήκες δεν είχε μεγάλες διακυμάνσεις σχετικά με την προηγούμενη τετραετία (Πίνακας 7.10). Ο μέσος όρος του κλάδου αυξήθηκε κατά 7,10% φτάνοντας τις 48 μέρες από τις 45 μέρες της προηγούμενης τετραετίας. Η μικρή αυτή αύξηση οφείλεται κυρίως στην εταιρεία MARKET IN που έφτασε τις 76 μέρες από τις 53 και στην Σκλαβενίτης που έφτασε στις 50 από τις 39.

Πίνακας 7.10 Μέση Διάρκεια Παραμονής Αποθεμάτων στις αποθήκες των εταιρειών για την περίοδο 2013-2018 (ίδια επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο
ΑΒ	30,69	33,36	35,26	34,59	33,92	35,74	33,93
ΣΚΛ	49,08	52,36	49,90	48,28	45,97	56,00	50,26
ΜΑΣ	53,63	53,07	52,78	52,89	56,14	64,54	55,51
ΠΕΝΤΕ	67,09	63,23	59,59	59,88	63,69	63,82	62,88
ΜΕΤΡΟ	46,41	47,46	48,45	60,36	59,82	56,48	53,16
MARKETIN	78,07	76,01	69,19	70,13	83,51	80,97	76,31
ΕΛΟΜΑΣ	54,11	52,05	49,25	48,22	47,08	0,00	41,78
ΜΑΡΙΝ	42,77	42,35	25,66	0,00	0,00	0,00	18,46
ΚΛΑΔΟΣ	46,06	46,53	42,99	48,38	48,87	52,99	47,64

Η μεγάλη κλίμακας αύξηση των εισπρακτέων που γνώρισε η Μαρινόπουλος από το 2011, συνέχισε να υφίσταται σταθερά κάθε έτος. Όπως ήταν αναμενόμενο, τα προβλήματα της εταιρείας δημιούργησαν δυσπιστία στους πελάτες της και τα δύο τελευταία πριν την πτώχευση η εταιρεία έφτασε τις 110 περίπου μέρες εισπρακτέων (Πίνακας 7.11). Οι Μασούτης, MARKET IN και ΕΛΟΜΑΣ μείωσαν σημαντικά τις μέρες είσπραξης απαιτήσεων από τους πελάτες τους, αντισταθμίζοντας την κακή επίδοση της Μαρινόπουλος και διαμόρφωσαν τον μέσο όρο του κλάδου στα ίδια επίπεδα.

Πίνακας 7.11 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων των εταιρειών για την περίοδο 2013-2018 (ίδια επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο
ΑΒ	9,39	8,69	9,33	8,77	9,38	11,05	9,43
ΣΚΛ	6,25	11,34	11,87	15,28	26,04	13,74	14,09
ΜΑΣ	19,75	17,35	18,01	17,76	16,30	19,97	18,19
ΠΕΝΤΕ	7,57	5,90	7,18	9,20	13,09	9,53	8,74
ΜΕΤΡΟ	5,60	6,67	5,91	11,65	12,18	9,99	8,67
MARKETIN	28,96	17,57	16,76	17,55	22,90	22,97	21,12
ΕΛΟΜΑΣ	43,64	42,16	36,57	37,53	39,45	0,00	33,23
ΜΑΡΙΝ	81,67	110,32	107,80	0,00	0,00	0,00	49,96
ΚΛΑΔΟΣ	27,78	34,58	30,05	15,51	17,84	13,13	23,15

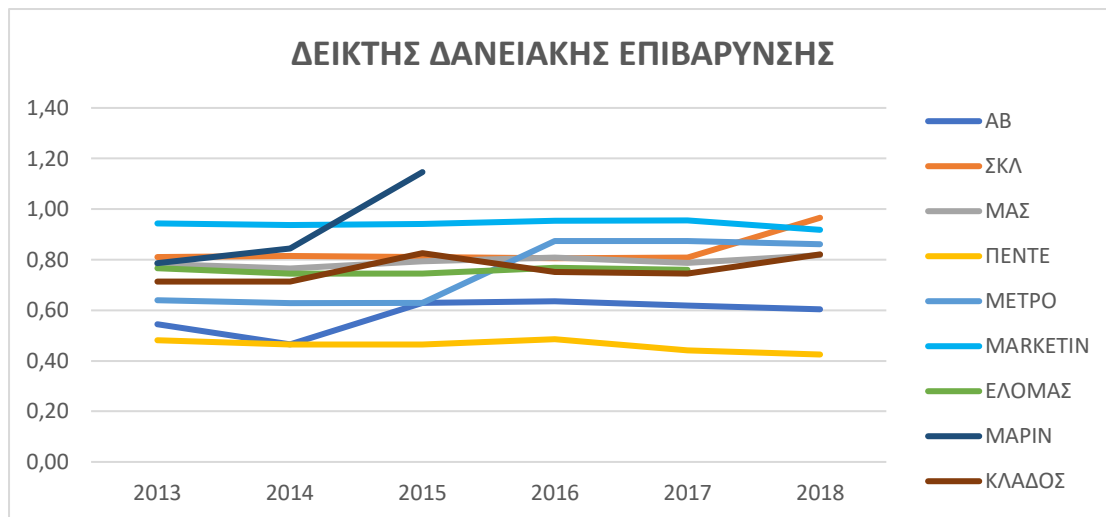
Η μέση διάρκεια εξόφλησης των λογαριασμών πληρωτέων των εταιρειών παρέμεινε σε γενικές γραμμές στα ίδια επίπεδα, με τον μέσο όρο να αυξάνεται πολύ λόγω της Μαρινόπουλος και της επίδοσής της κυρίως το 2015. Ένα κοινό χαρακτηριστικό που παρατηρείται στον πίνακα 7.12, είναι η σημαντική αύξηση των ημερών εξόφλησης πληρωτέων από το 2017 στο 2018, από τις εταιρείες Σκλαβενίτης, Μασούτης και ΜΕΤΡΟ.

Πίνακας 7.12 Μέση Διάρκεια Εξόφλησης Λογαριασμών Πληρωτέων των εταιρειών για την περίοδο 2013-2018 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο
ΑΒ	0,00	0,00	107,31	108,50	0,00	0,00	-
ΣΚΛ	0,00	107,88	113,78	120,03	123,58	172,78	106,34
ΜΑΣ	118,39	116,95	124,50	126,96	128,47	145,10	126,73
ΠΕΝΤΕ	91,37	90,21	98,71	106,22	100,88	105,43	98,80
ΜΕΤΡΟ	90,84	90,99	91,50	108,18	115,05	137,39	105,66
MARKETIN	163,66	143,95	143,66	161,62	179,59	165,41	159,65
ΕΛΟΜΑΣ	84,41	104,83	102,24	103,09	107,35	0,00	83,65
ΜΑΡΙΝ	179,60	190,52	245,33	0,00	0,00	0,00	102,58
ΚΛΑΔΟΣ	77,52	126,76	136,79	81,64	84,86	111,45	103,17

7.3.6 Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών

Ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος του κλάδου δείχνει να αυξάνεται το 2015 και το 2018 επηρεασμένος από την Μαρινόπουλος στην πρώτη περίπτωση και από την Σκλαβενίτης στη δεύτερη. Η αύξηση χρηματοοικονομικού κινδύνου της Σκλαβενίτης προέρχεται από το μεγάλο κεφάλαιο που χρειάστηκε η εταιρεία να δανειστεί για την εξαγορά της Μαρινόπουλος και ως εκ τούτου ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης έφτασε κοντά στη μονάδα. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του δείκτη της ΜΕΤΡΟ από το 2015 προς το 2016, ενώ τις σταθερά καλύτερες επιδόσεις συνεχίζουν να έχουν πρωτίστως η ΠΕΝΤΕ Α.Ε και δευτερευόντως η ΑΒ Βασιλόπουλος (Διάγραμμα 7.27).

Διάγραμμα 7.27 Εξέλιξη Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης για την περίοδο 2013-2018 (ίδια επεξεργασία)

Η περίοδος αυτή δεν έφερε σημαντικές διακυμάνσεις σε κάποια από τις κατηγορίες αριθμοδεικτών που αναλύονται. Παρά την επιδείνωση των αριθμοδεικτών της Μαρινόπουλος το 2015, ο μέσος όρος του κλάδου παρέμεινε στα ίδια επίπεδα γεγονός που αναδεικνύει τις καλύτερες επιδόσεις που είχαν στους αριθμοδείκτες τους οι μεσαίες επιχειρήσεις. Τα δύο κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου, τα οποία αποτυπώνονται σε όλους τους τομείς ανάλυσης, είναι η άσχημη κατάσταση της Μαρινόπουλος το τελευταίο έτος δημοσίευσης των οικονομικών της καταστάσεων πριν την πτώχευση και η επιρροή που είχε η εξαγορά της από την Σκλαβενίτης στους αριθμοδείκτες της τελευταίας.

7.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID – 19 (2019-2020)

Η περίοδος της πανδημίας του Covid-19 είναι πολύ πρόσφατη και πολλές επιχειρήσεις δεν έχουν ακόμα δημοσιεύσει τις οικονομικές καταστάσεις του 2020, το έτος δηλαδή κατά το οποίο αναμένεται να δούμε την πραγματική επιρροή της. Για τον λόγο αυτό οι εταιρείες που θα αναλυθούν στη συγκεκριμένη ενότητα είναι οι Σκλαβενίτης, Μασούτης, ΠΕΝΤΕ Α.Ε και ΜΕΤΡΟ.

Να αναφερθεί πως λόγω του μικρού διαστήματος των 2 ετών, στο σύνολο της ανάλυσης φαίνονται και τα αποτελέσματα του 2018 για σαφέστερη απεικόνιση της πορείας των αριθμοδεικτών.

7.4.1 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων 2019-2020

Οι κύκλοι εργασιών προέρχονται από το άθροισμα των πωλήσεων των τεσσάρων εταιρειών που αναφέρθηκαν παραπάνω. Δεν γίνεται η οριζόντια ανάλυση στο σύνολο του κλάδου καθώς λείπουν οι πωλήσεις σημαντικών εταιρειών για το 2020 και δεν θα αποτυπωθεί ο πραγματικός αντίκτυπος της πανδημίας στον κλάδο των σουπερμάρκετ.

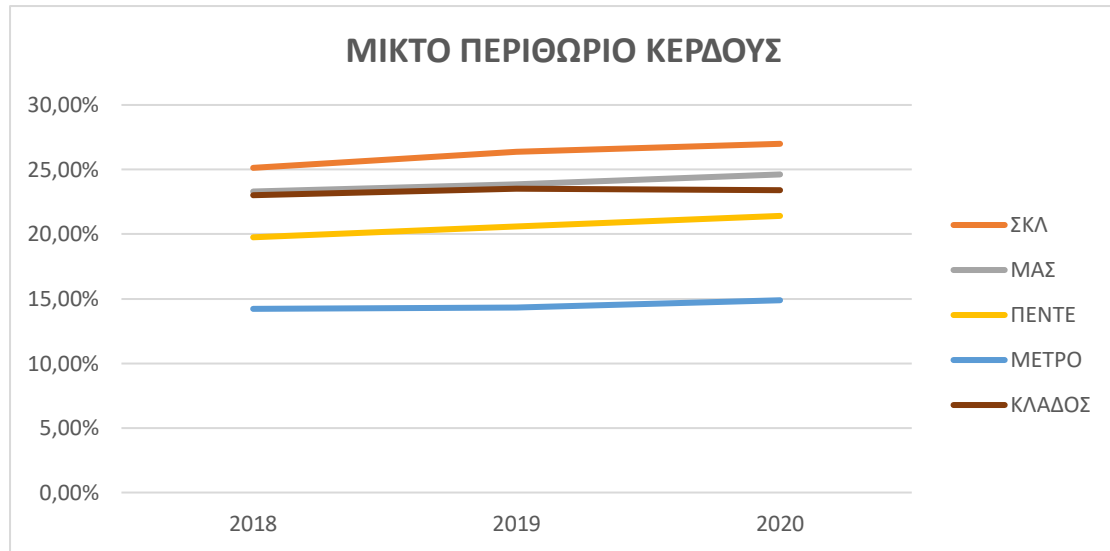
Πίνακας 7.13 Οριζόντια Ανάλυση Πωλήσεων 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ 2019 - 2020					
ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ					
2018	2019 vs 2018	2019	2020 vs 2019	2020	2020 vs 2018
4.781.733.841	8,17%	5.172.181.302	13,68%	5.879.486.647	22,96%

Στον Πίνακα 7.13 διακρίνεται η σαφής βελτίωση που γνώρισαν στις πωλήσεις τους οι εταιρείες κατά την περίοδο της πανδημίας. Το έτος 2019 υπήρξε μια αύξηση της τάξεως του 8,17% στο σύνολο των κύκλων εργασιών σε σχέση με το 2018 ενώ το 2020 σε σχέση με το 2019 η αντίστοιχη αύξηση έφτασε το 13,68%. Συνολικά, στα 2 έτη της πανδημίας στην Ελλάδα οι συγκεκριμένες εταιρείες είχαν ποσοστιαία αύξηση της τάξεως του 22,96% ενώ σε απόλυτες τιμές ο τζίρος τους αυξήθηκε πάνω από 1 εκατομμύριο.

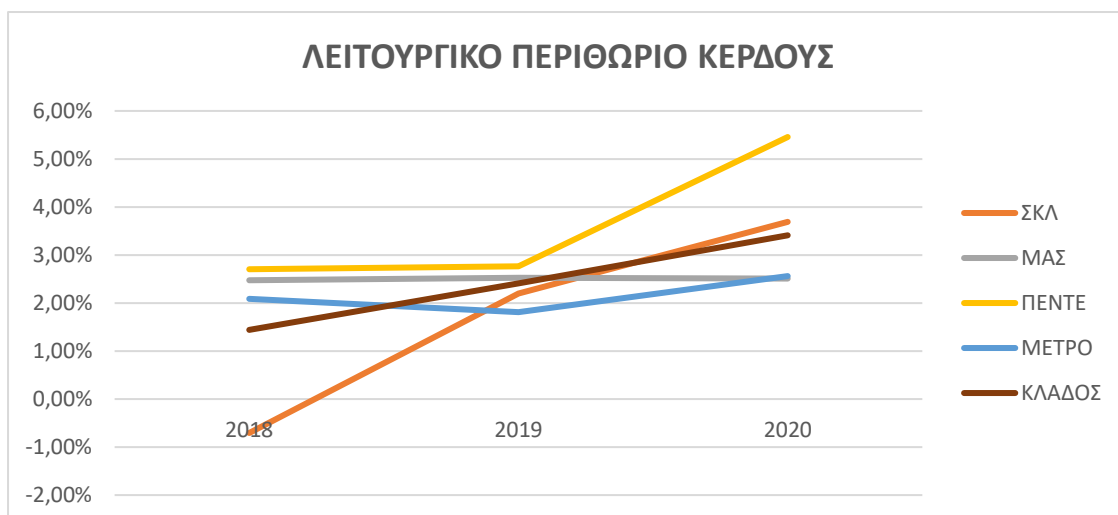
7.4.2 Κερδοφορία

Μαζί με τις πωλήσεις ανέβηκε σημαντικά και η κερδοφορία των εταιρειών ειδικά το 2020. Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους δεν αυξήθηκε πολύ, ωστόσο συνέχισε σε σταθερούς ρυθμούς την μικρή ανοδική πορεία που είχε ήδη από το 2018 (Διάγραμμα 7.28).

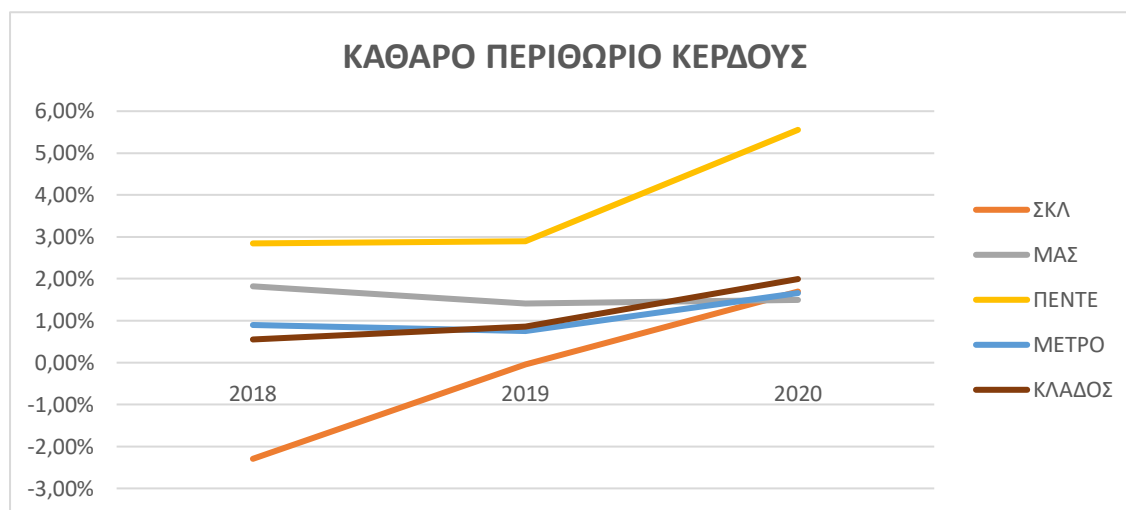
Διάγραμμα 7.28 Εξέλιξη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

Η μεγάλη θετική επιρροή της πανδημίας στη κερδοφορία είναι εμφανής στο Λειτουργικό και Καθαρό Περιθώριο Κέρδους που απεικονίζονται στα διαγράμματα 7.29 και 7.30 αντίστοιχα. Το Λειτουργικό Περιθώριο Κέρδους της ΠΕΝΤΕ Α.Ε από το 2,76% το 2019 εκτοξεύεται στο 5,46% το 2020 ενώ το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους από το 2,90% στο 5,55% αντίστοιχα. Η Σκλαβενίτης που είχε φτάσει σε αρνητικά επίπεδα λειτουργικών κερδών το 2018, φτάνει στο 2,20% το 2019 ενώ το 2020 βλέπει το ποσοστό αυτό να φτάνει το 3,69%. Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας παραμένουν μέχρι και το 2019 ελαχίστως αρνητικά (-0,04% καθαρό περιθώριο κέρδους), ωστόσο το 2020 επιστρέφει στις θετικές τιμές με τον δείκτη να φτάνει στο 1,70%. Στην περίπτωση της Σκλαβενίτης δεν λαμβάνεται υπόψιν μόνο η θετική επίδραση της πανδημίας αλλά και η λειτουργία των πολλών νέων καταστημάτων σε όλη τη χώρα, λόγω της εξαγοράς της Μαρινόπουλος.

Διάγραμμα 7.29 Εξέλιξη Λειτουργικού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

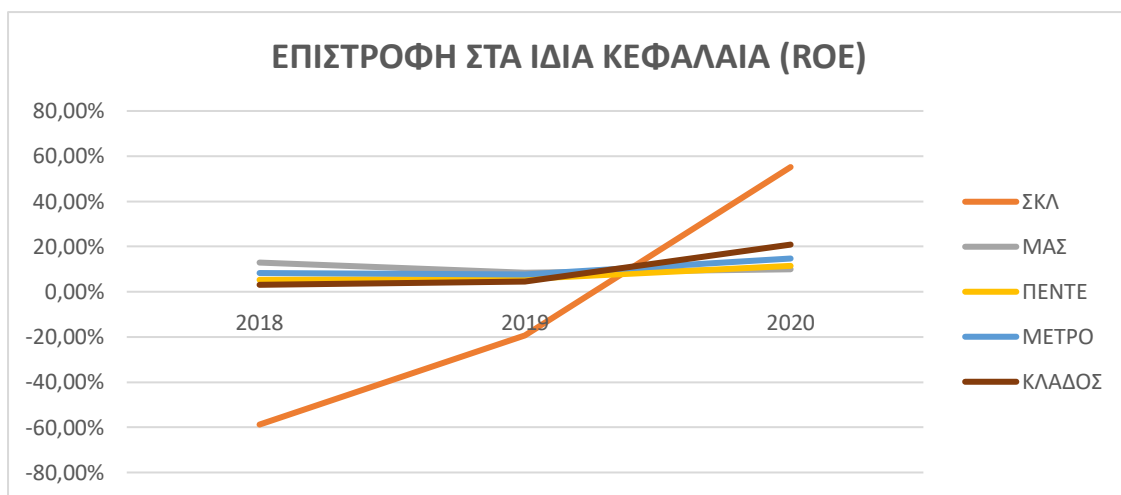
Η ΜΕΤΡΟ φαίνεται επίσης να ανακάμπτει το 2020 μετά από μια μικρή πτώση το 2019, ενώ η Μασούτης φαίνεται να μην εκμεταλλεύεται τις ιδιαίτερες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία με τα κέρδη της να παραμένουν στάσιμα το 2020.

Διάγραμμα 7.30 Εξέλιξη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

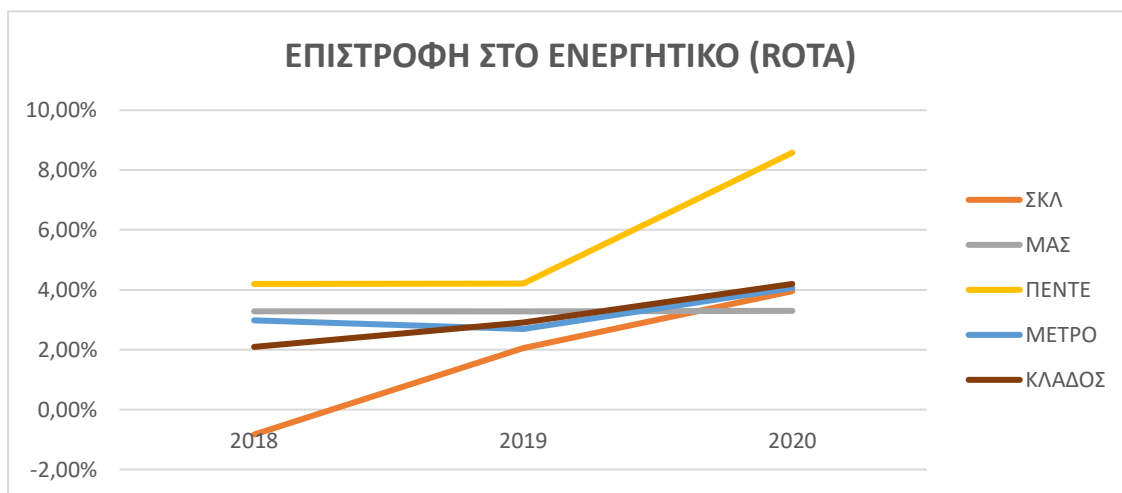
7.4.3 Αποδοτικότητα

Παρόμοια εξέλιξη με την κερδοφορία είχαν και η αποδοτικότητα των κεφαλαίων και του ενεργητικού την συγκεκριμένη περίοδο. Ο δείκτης Επιστροφής των Ιδίων Κεφαλαίων της Σκλαβενίτης αυξήθηκε εκθετικά το 2020 φτάνοντας το θεαματικό 55,18% ενώ την προηγούμενη χρονιά βρισκόταν στο -19,45%. Αυτό επετεύχθη καθώς μαζί με την σημαντική αύξηση των κερδών υπήρξε ταυτόχρονα και αύξηση των κεφαλαίων, δείχνοντας πως οι επενδυτές εμπιστεύονται τις επεκτατικές κινήσεις της εταιρείας. Οι υπόλοιπες τρεις εταιρείες είδαν επίσης τον συγκεκριμένο δείκτη τους να αυξάνεται σε σχέση με το 2019 (Διάγραμμα 7.31).

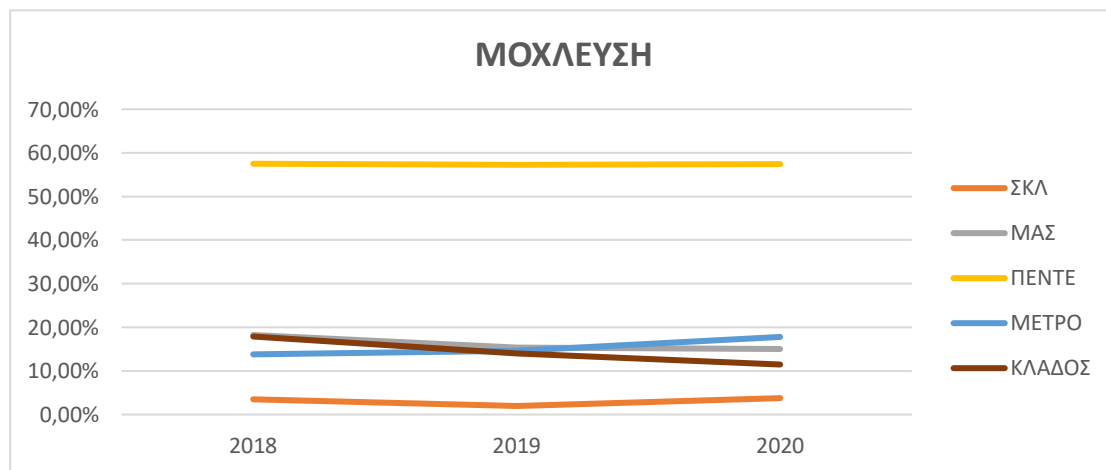
Διάγραμμα 7.31 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

Η αποδοτικότητα των κεφαλαίων επίσης βελτιώθηκε αισθητά το 2020, καθώς παρά το υψηλότερο συνολικό ενεργητικό των εταιρειών η αύξηση των κερδών τους ήταν αναλογικά πιο σημαντική. Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε και η Σκλαβενίτης είχαν και σε αυτή την περίπτωση τις πιο αξιοσημείωτες αυξήσεις του δείκτη Επιστροφή στο Συνολικό Ενεργητικό. Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε από το 4,20% του 2018 έφτασε το 2020 στο 8,58% και η Σκλαβενίτης από το -0,83% στο 3,96% αντίστοιχα (Διάγραμμα 7.32).

Διάγραμμα 7.32 Εξέλιξη Αποδοτικότητας Ενεργητικού για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

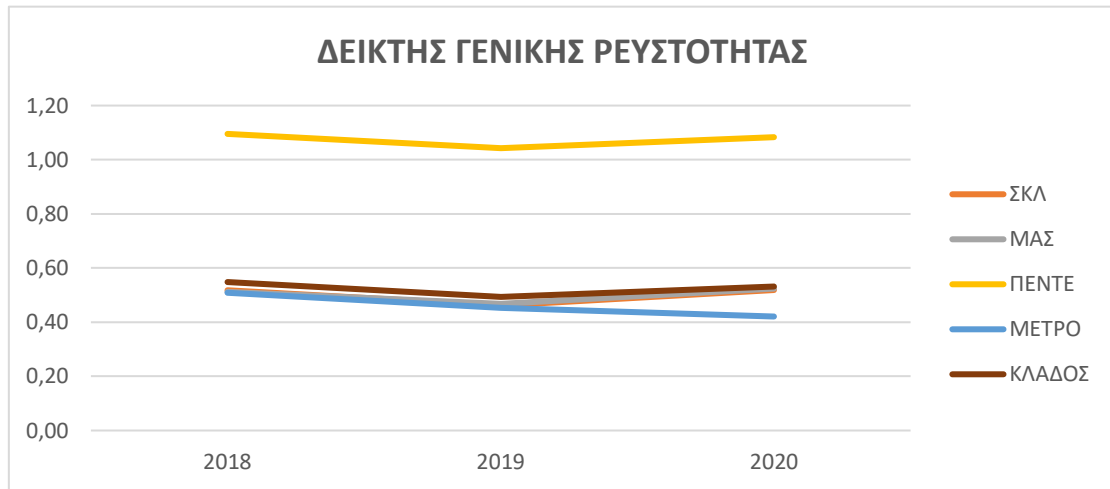
Η πορεία του δείκτη Μόχλευσης είχε μηδαμινές διακυμάνσεις την περίοδο της πανδημίας. Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε συνεχίζει να καλύπτει τις ανάγκες τις περισσότερο με Ίδια Κεφάλαια παρά με Ξένα, ενώ ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος της Σκλαβενίτης μετά την εξαγορά εξακολουθεί να μοιάζει υψηλός (Διάγραμμα 7.33).

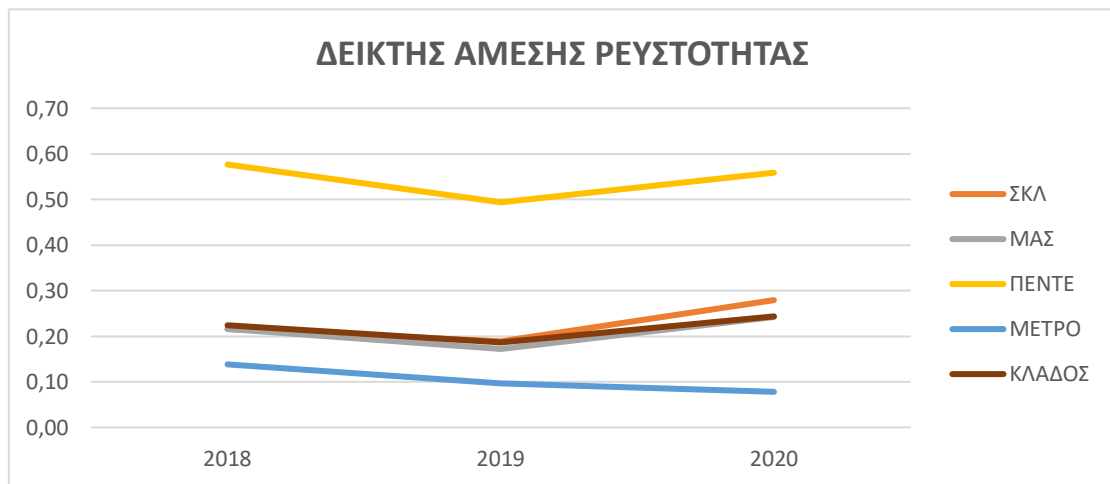
Διάγραμμα 7.33 Εξέλιξη Δείκτη Μόχλευσης για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

7.4.4 Ρευστότητα

Οι δείκτες ρευστότητας των εταιρειών ήταν σχετικά σταθεροί τα δύο αυτά έτη με το 2019 να εμφανίζει ελαφρώς μικρότερες τιμές (Διαγράμματα 7.34 και 7.35).

Διάγραμμα 7.34 Εξέλιξη Δείκτη Γενικής Ρευστότητας για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

Διάγραμμα 7.35 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε συνέχισε και αυτή την περίοδο να δείχνει πολύ καλή ικανότητα στο να ανταπεξέρχεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ενώ το αντίθετο και με πρωτική πορεία έδειξε η ΜΕΤΡΟ.

7.4.5 Δραστηριότητα

Η αύξηση της Άμεσης Ρευστότητας της Σκλαβενίτης το 2020 που διακρίνεται παραπάνω, επαληθεύεται και από τον Πίνακα 7.14 όπου φαίνεται η μείωση της μέσης διάρκειας παραμονής των αποθεμάτων στις αποθήκες της εταιρείας και συνεπώς η καλύτερη ρευστοποίησή τους.

Η ίδια εικόνα παρατηρείται και στις υπόλοιπες εταιρείες με το 2020 να έχουν ελαφρώς μειωμένες μέρες αποθεμάτων από το 2019.

Πίνακας 7.14 Μέση Διάρκεια Παραμονής Αποθεμάτων στις αποθήκες των εταιρειών για την περίοδο 2019-2020 (ίδια επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)				
	2018	2019	2020	Μ.Ο
ΣΚΛ	56,00	50,73	44,56	56,00
ΜΑΣ	64,54	60,38	56,81	64,54
ΠΕΝΤΕ	63,82	68,66	64,64	63,82
ΜΕΤΡΟ	56,48	58,53	55,80	56,48
ΚΛΑΔΟΣ	52,99	51,06	51,00	51,68

Οι ημέρες είσπραξης των εταιρειών μειώθηκαν την διετία αυτή με τη σημαντικότερη μείωση να επιτυγχάνεται από την Μασούτης που από τις σχεδόν 20 ημέρες το 2018 έπεσε λίγο κάτω από τις 10 το 2020 (Πίνακας 7.15).

Πίνακας 7.15 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)				
	2018	2019	2020	Μ.Ο
ΣΚΛ	13,74	13,05	11,41	12,73
ΜΑΣ	19,97	13,64	9,61	14,41
ΠΕΝΤΕ	9,53	7,74	6,92	8,07
ΜΕΤΡΟ	9,99	8,72	8,06	8,92
ΚΛΑΔΟΣ	13,13	12,39	9,99	11,84

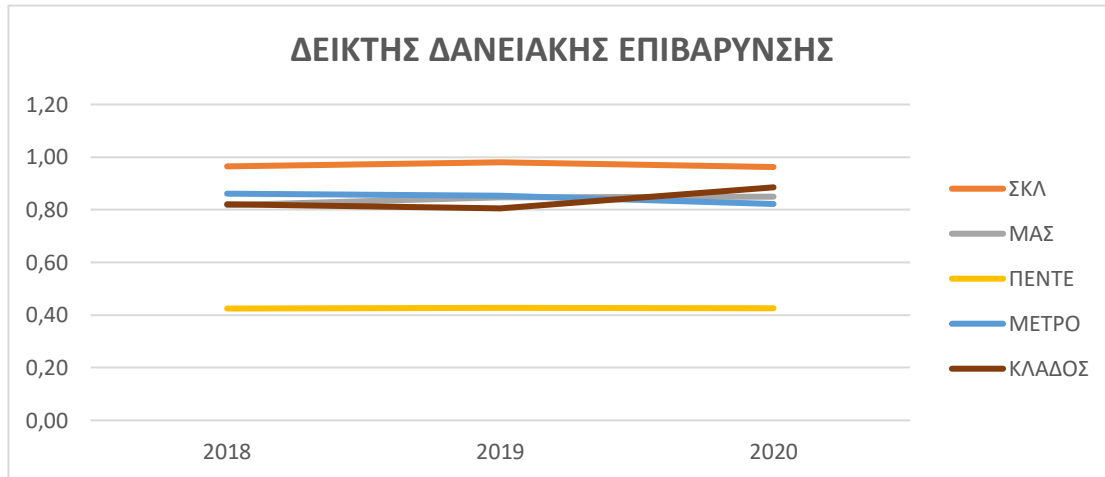
Η μέση διάρκεια εξόφλησης των πληρωτέων την συγκεκριμένη διετία μειώθηκε λίγο για τις Σκλαβενίτης και Μασούτης. Η ΠΕΝΤΕ Α.Ε παρέμεινε σταθερή στην αποπληρωμή των πελατών της ενώ η ΜΕΤΡΟ αύξησε κατά 10 μέρες την εξόφληση των δικών της (Πίνακας 7.16).

Πίνακας 7.16 Μέση Διάρκεια Εξόφλησης Λογαριασμών Πληρωτέων για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ (ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ)				
	2018	2019	2020	Μ.Ο
ΣΚΛ	172,78	159,79	151,38	161,32
ΜΑΣ	145,10	139,61	139,15	141,29
ΠΕΝΤΕ	105,43	105,09	102,47	104,33
ΜΕΤΡΟ	137,39	150,86	148,66	145,64
ΚΛΑΔΟΣ	111,45	109,86	144,52	121,94

7.4.6 Κεφαλαιακή Διάρθρωση και Ικανότητα Αποπληρωμής Χρεών

Ο Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης είχε μηδαμινές διακυμάνσεις συνεχίζοντας στις ίδιες τιμές που είχε και το 2018 (Διάγραμμα 7.36).

Διάγραμμα 7.35 Εξέλιξη Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας για την περίοδο 2019-2020 (ιδία επεξεργασία)

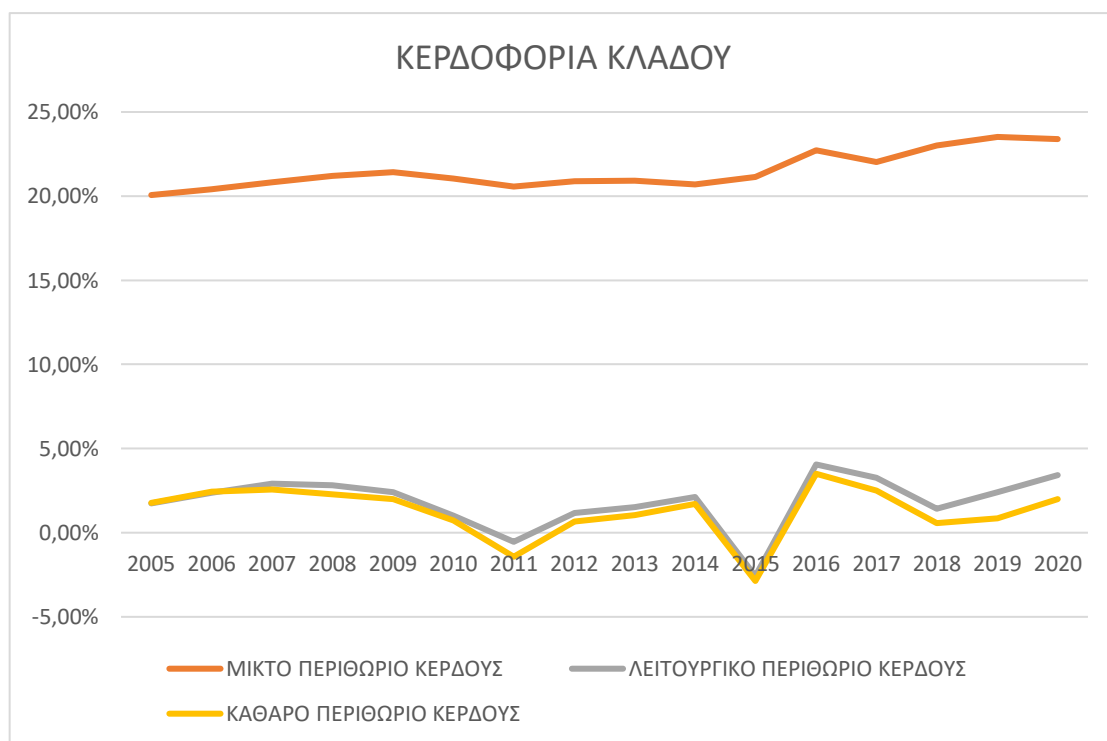
Ως εκ τούτου, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος των εταιρειών δεν επηρεάστηκε από την πανδημία, με την Σκλαβενίτης να εξακολουθεί να έχει τον μεγαλύτερο καθώς το σύνολο των υποχρεώσεων και του συνολικού ενεργητικού της σχεδόν εξισώνονται.

Η θετική επίδραση της πανδημίας στον κλάδο τον σουπερμάρκετ όπως αναλύθηκε και στην ενότητα 3.2 αποτυπώθηκε και από τους αριθμοδείκτες των εταιρειών που αναλύθηκαν. Παρά τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που έφερε στη πλειονότητα των κλάδων της οικονομίας η πανδημία, οι ιδιαίτερες συνθήκες που δημιουργήθηκαν ευνόησαν τον κλάδο των σουπερμάρκετ. Η κερδοφορία, η αποδοτικότητα και η δραστηριότητα των εταιρειών βελτιώθηκε αισθητά το 2020, ενώ η ρευστότητα και ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος παραμείνανε στα ίδια επίπεδα με τη προηγούμενη περίοδο ανάλυσης.

7.5 ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ (2005 - 2020)

Η κερδοφορία του κλάδου στη διάρκεια όλης της εξεταζόμενης περιόδου είχε μια σχετικά σταθερή πορεία. Οι δύο μεγάλες πτώσεις που γνώρισε το 2011 και το 2015 στο Λειτουργικό και Καθαρό Περιθώριο Κέρδους οφείλονται στις μεγάλες ζημιές της Μαρινόπουλος.

Τα χρόνια πριν την κρίση η κερδοφορία του κλάδου είχε αυξητική πορεία ενώ από το 2008 μέχρι το 2011 η πορεία αντιστράφηκε σε πτωτική αναδεικνύοντας τις επιπτώσεις της κρίσης (Διάγραμμα 7.36). Το 2012 ο κλάδος έδειξε τα πρώτα σημάδια ανάπτυξης με αποκορύφωμα το 2016 όπου η κερδοφορία ξεπέρασε και τις τιμές που είχε πριν την έλευση της κρίσης το 2007. Τα 2 τελευταία έτη ανάλυσης που αφορούν την πανδημία παρατηρείται εκ νέου ανάκαμψη των δεικτών περιθωρίου κερδών.

Διάγραμμα 7.36 Εξέλιξη Κερδοφορίας του Κλάδου για την περίοδο 2005-2020 (ιδία επεξεργασία)

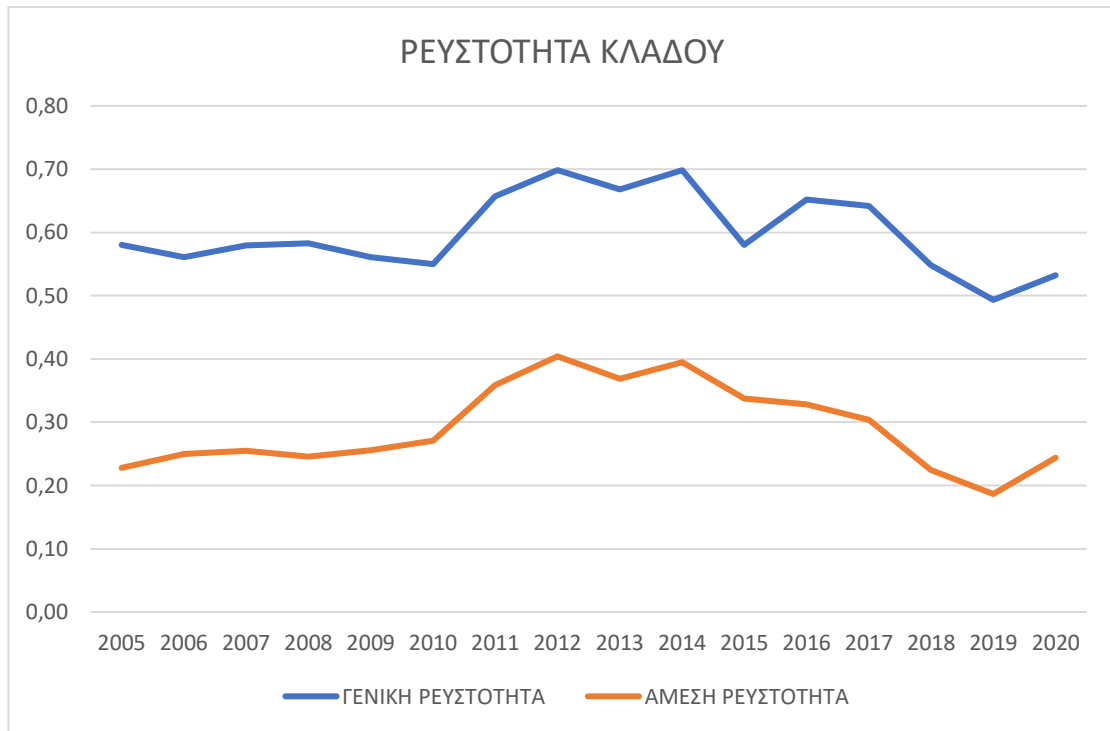
Η αποδοτικότητα τόσο των Ιδίων Κεφαλαίων όσο και του Ενεργητικού είχε παρόμοια πορεία με το Λειτουργικό και Καθαρό Περιθώριο Κέρδους που είδαμε παραπάνω. Οι ακραίες τιμές του 2011 και του 2015 οφείλονται και σε αυτή την περίπτωση στις δυσμενείς συνθήκες της Μαρινόπουλος. Πιο συγκεκριμένα, οφείλεται στη ταυτόχρονη πολύ μεγάλη μείωση των Καθαρών Κερδών και των Ιδίων Κεφαλαίων της εταιρείας τα συγκεκριμένα έτη.

Η πορεία της μόχλευσης φαίνεται να έχει μια συνολικά πτωτική πορεία με τις καλύτερες επιδόσεις να βρίσκονται μεταξύ του 2012 και του 2014. Ωστόσο, λόγω της έλλειψης των οικονομικών στοιχείων σημαντικών εταιρειών τα δύο τελευταία έτη, η μείωση του δείκτη είναι πιθανόν να μην είναι αληθής.

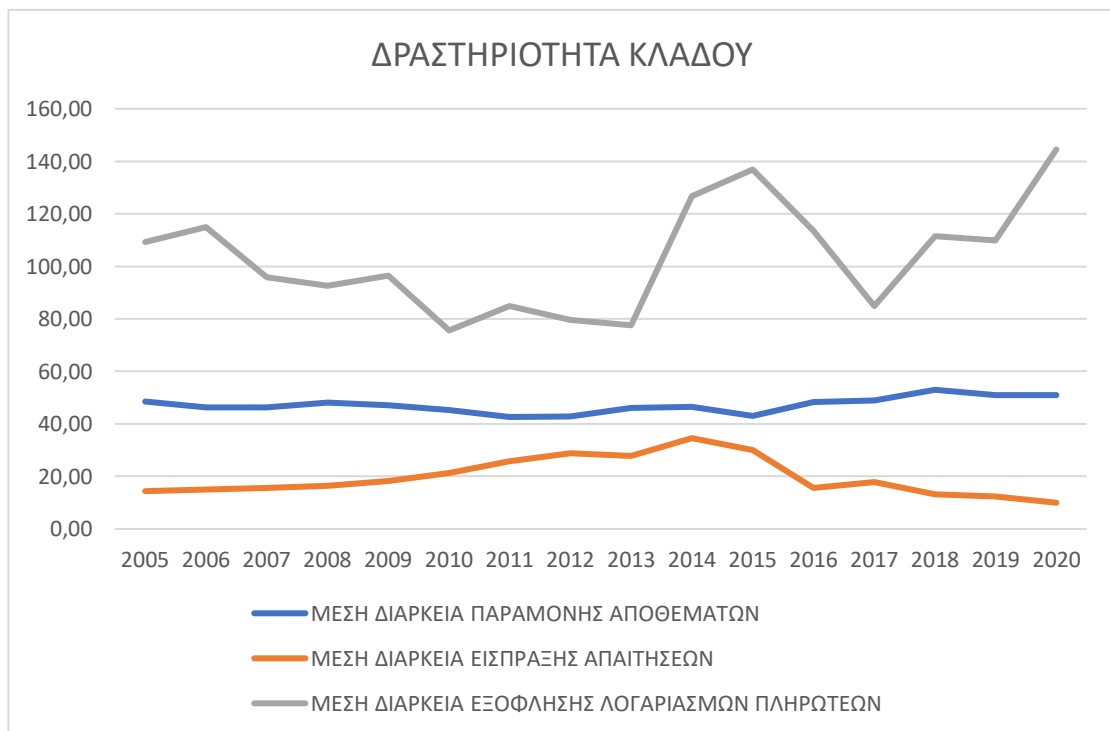

Διάγραμμα 7.37 Εξέλιξη Κερδοφορίας του Κλάδου για την περίοδο 2005-2020 (ιδία επεξεργασία)

Οι δείκτες ρευστότητας, σύμφωνα με το Διάγραμμα 7.38, δεν επηρεάστηκαν από την κρίση καθώς κατά τα χρόνια αυτής άρχισαν να αυξάνονται. Μετά από την ανοδική πορεία στο διάστημα από το 2010 μέχρι το 2014, ακολούθησε ετήσια μείωση της ρευστότητας μέχρι και τα χρόνια της πανδημίας.

Διάγραμμα 7.38 Εξέλιξη Ρευστότητας του Κλάδου για την περίοδο 2005-2020 (ιδία επεξεργασία)

Διάγραμμα 7.39 Εξέλιξη Δραστηριότητας του Κλάδου για την περίοδο 2005-2020 (ιδία επεξεργασία)

Η εξέλιξη της δραστηριότητας του κλάδου για την εξεταζόμενη περίοδο απεικονίζεται στο διάγραμμα 7.39. Παρατηρείται πως τις μεγαλύτερες διακυμάνσεις είχε η μέση διάρκεια εξόφλησης των λογαριασμών πληρωτέων, καθώς μειωνόταν σταθερά μέχρι και το 2013 ενώ από κει και έπειτα αυξήθηκε φτάνοντας σε υψηλότερες τιμές από αυτές πριν την κρίση.

Η μέση διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων στις αποθήκες των εταιρειών παρέμεινε σταθερά λίγο πιο πάνω από τις 40 ημέρες, ενώ η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων είχε μικρές διακυμάνσεις γύρω από τις 20 μέρες.

Τέλος, ο δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης επηρεάστηκε τα έτη 2011 και 2015 από τις αυξήσεις των υποχρεώσεων της Μαρινόπουλος, ενώ το 2020 από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Σκλαβενίτης.

Διάγραμμα 7.40 Εξέλιξη Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης του Κλάδου για την περίοδο 2005-2020 (ιδία επεξεργασία)

8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρά το γεγονός ότι ο συνολικός τζίρος των εταιρειών που αναλύθηκαν παραμένει σταθερός τα χρόνια της κρίσης, όπως παρατηρείται παραπάνω τα περιθώρια κέρδους επηρεάστηκαν αρνητικά από την έλευσή αυτής. Η μείωση των εισοδημάτων και κυρίως η αύξηση της φορολογίας που ακολούθησε τα επόμενα χρόνια από την κρίση, έφεραν αύξηση στα κόστη πωληθέντων των εταιρειών και τα περιθώρια κέρδους γνώρισαν διακυμάνσεις.

Διαχρονικά ωστόσο, με εξαίρεση τις μεγάλες αδυναμίες της Μαρινόπουλος, ο κλάδος έδειξε σταθερότητα και ανθεκτικότητα σε όλα τα επίπεδα παρά τις αντίξοες συνθήκες που δημιουργήθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης. Πρωτοπόρος στην ανθεκτικότητα αυτή είναι η AB Βασιλόπουλος, η οποία σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο δείχνει σταθερότητα στο σύνολο των χρηματοοικονομικών της αριθμοδεικτών, αποδεικνύοντας πως αξία βρίσκεται στις κυρίαρχες θέσεις του κλάδου. Τόσο κατά την περίοδο πριν την κρίση όσο και μετά από αυτή, οι δείκτες της κερδοφορίας, της αποδοτικότητας, της ρευστότητας και της δραστηριότητας βρίσκονται άνω του μέσου όρου του κλάδου, ενώ ταυτόχρονα με την αύξηση των υποχρεώσεων της αύξησε τα Ίδια Κεφάλαια διατηρώντας την ικανότητα αποπληρωμής χρεών. Η συνεχής αύξηση των πωλήσεών της μέχρι το 2016 (της τάξεως του 140% από το 2005) καθιστά σαφές πως η συγκεκριμένη εταιρεία δεν επηρεάστηκε από την κρίση.

Ο κύριος ανταγωνιστής της AB Βασιλόπουλος, η Σκλαβενίτης, επίσης δείχνει να μην επηρεάστηκε από την οικονομική κρίση παρουσιάζοντας αύξηση πωλήσεων ανά έτος. Στην περίπτωση της Σκλαβενίτης, παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον η επιρροή που είχε στους αριθμοδείκτες της εταιρείας η μεγάλη εξαγορά της Μαρινόπουλος τα τελευταία έτη. Όπως παρατηρείται στην ανάλυση του προηγούμενου κεφαλαίου, η κερδοφορία και η αποδοτικότητα της εταιρείας έπεσε σε αρνητικά επίπεδα το 2018 και το 2019 παρά τη σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών. Επιπλέον, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος της επιχείρησης μεγάλωσε σημαντικά μετά τον υψηλό δανεισμό που χρειάστηκε για την επένδυση της εξαγοράς. Ωστόσο η τεράστια αύξηση στον αριθμό καταστημάτων της μετά την εξαγορά φαίνεται να την φέρνει σε ηγετική θέση, κερδίζοντας μεγάλο μερίδιο αγοράς και την «μάχη» από την AB Βασιλόπουλος.

Η οικονομική κρίση όπως ήταν αναμενόμενο άλλαξε την καταναλωτική συμπεριφορά οι οποίοι έδειξαν να στρέφονται στην στήριξη των τοπικών αλυσίδων. Το συγκεκριμένο γεγονός αποτυπώνεται στη πορεία του ομίλου κοινών αγορών ΕΛΟΜΑΣ, ο οποίος με αποδοτικότητα και ρευστότητα άνω του μέσου όρου του κλάδου κατάφερε αύξηση πωλήσεων κατά 80% σε μια δεκαετία (2005 – 2015). Εξίσου σημαντική αύξηση πωλήσεων από το 2005 μέχρι το 2020 πέτυχαν οι ΜΕΤΡΟ και Μασούτης, της τάξεως του 167% και 85% αντιστοίχως, επιβεβαιώνοντας το ότι η πορεία των σημαντικών αλυσίδων είναι θετική.

Ο ΕΛΟΜΑΣ μαζί με την ΠΕΝΤΕ Α.Ε και την MARKET IN έδειξαν εξαιρετική ρευστότητα όπως και αποδοτικότητα, με την ΠΕΝΤΕ Α.Ε να έχει με διαφορά την πρωτιά στη μόχλευση όλα τα έτη. Η MARKET IN από την άλλη, παρά την καλή ρευστότητα, παρουσιάζει σημαντικό χρηματοοικονομικό κίνδυνο έχοντας συνεχώς τα κατώτερα επίπεδα μόχλευσης και τα υψηλότερα δανειακής επιβάρυνσης.

Παρά το γεγονός πως στη συνολική εικόνα φαίνεται η κρίση να μην είχε επιπτώσεις στις περισσότερες εταιρείες, επιτάχυνε την πτώχευση εταιρειών, όπως η Μαρινόπουλος, οι οποίες όμως είχαν κρίσιμης σημασίας αδυναμίες πριν την έλευσή της. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως η Μαρινόπουλος εμφάνιζε χαμηλούς δείκτες κερδοφορίας και ρευστότητας πριν την κρίση, τα οποία συνδυαζόμενα με την πολύ χαμηλή ικανότητα αποπληρωμής χρεών και την αύξηση των λειτουργικών εξόδων οδήγησαν σε τεράστιου μεγέθους ζημιές.

Όσον αφορά τα δύο τελευταία έτη που αναλύθηκαν (2019 – 2020), στα οποία εμπλέκεται ο παράγοντας της υγειονομικής κρίσης που δημιουργήθηκε από την πανδημία του Covid-19, οι αριθμοδείκτες των εταιρειών επιβεβαίωσαν τον θετικό αντίκτυπο στον κλάδο που αναμέναμε να δούμε. Οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικράτησαν ήταν ευνοϊκές για το λιανεμπόριο τροφίμων με τις μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ να γνωρίζουν σημαντικές αυξήσεις στις πωλήσεις, στους δείκτες κερδοφορίας και στους δείκτες αποδοτικότητας.

Συνοψίζοντας, ο κλάδος των σουπερμάρκετ φαίνεται ικανός να ανταπεξέρχεται στις κρίσεις που επικρατούν στο ευρύτερο μακροπεριβάλλον του. Σε μία από τις πιο σημαντικές οικονομικές κρίσεις στην ιστορία, την χρηματοοικονομική κρίση του 2008, ο κλάδος κατάφερε να διατηρήσει τα χαρακτηριστικά ενός σταθερού, ανταγωνιστικού και ισχυρού τομέα παραμένοντας ένας από του πλέον κερδοφόρους του ελληνικού

εμπορίου. Επιπλέον, στην πρόσφατη, επίσης ύψιστης σοβαρότητας, υγειονομική κρίση η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κλάδου εκμεταλλεύτηκε τις ιδανικές συνθήκες που δημιουργήθηκαν βελτιώνοντας την συνολική εικόνα του. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί πως λόγω της περιορισμένης πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων, δεν ήταν εφικτή η άντληση οικονομικών στοιχείων περισσότερων επιχειρήσεων του κλάδου, γεγονός που δεν επιτρέπει την περαιτέρω επιβεβαίωση των παραπάνω συμπερασμάτων.

9 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η βελτίωση του οικονομικού κλίματος που επικρατούσε το 2019 οδήγησε στη δημιουργία προσδοκιών για αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, η έλευση της πανδημίας του Covid-19 ανέτρεψε τόσο παγκοσμίως όσο και εγχώρια το συγκεκριμένο κλίμα, δημιουργώντας ανησυχία και αμφιβολίες για την επόμενη ημέρα. Παρά την προαναφερθέντα βελτίωση που γνώρισε ο κλάδος των σουπερμάρκετ λόγω των ιδανικών συνθηκών της πανδημίας, οι επιπτώσεις και ο αντίκτυπος που είχε στο σύνολο της οικονομίας δεν γινόταν να τον αφήσουν ανεπηρέαστο.

Το «πάγωμα» στη λειτουργία εκατοντάδων επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας αύξησε πολύ τα ποσοστά της ανεργίας και έφερε διαρκή υπονόμευση των εισοδημάτων και της καταναλωτικής διάθεσης. Ταυτόχρονα, πολλά προβλήματα υπήρξαν και στις παγκόσμιες μεταφορές δημιουργώντας δυσκολίες στην εφοδιαστική αλυσίδα των εταιρειών. Ένας επιπλέον κρίσιμος παράγοντας για την ανησυχία που επικρατεί στον κλάδο, είναι το κύμα ανατιμήσεων που έφεραν οι συνθήκες της πανδημίας δυσχεραίνοντας ακόμα περισσότερο την αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών. Ο συνδυασμός των παραπάνω έφερε δυσκολίες στην κλαδική αγορά των σουπερμάρκετ, της οποίας οι επιχειρήσεις γνώρισαν τα τελευταία δύο έτη αναπτύξεις τζίρου της τάξεως 10% και 20%. Οι εν λόγω αναπτύξεις έθεσαν ψηλές προσδοκίες οι οποίες φάνηκε πως είναι δύσκολο να ξεπεραστούν (Τσούλος, 2021).

Ένας πολύ σημαντικός τομέας στον οποίο οι επιχειρήσεις δείχνουν ήδη να στρέφουν τις επενδύσεις τους είναι αυτός των online αγορών. Η χρήση ψηφιακών μέσων για την διεκπεραίωση πολλών δραστηριοτήτων στην καθημερινότητα ενός ατόμου στις μέρες μας είναι γεγονός και ολοένα αυξάνεται. Πολύς κόσμος λόγω της πανδημίας άρχισε να αισθάνεται πιο άνετα να μην βρίσκεται στον ίδιο χώρο με πολλά άτομα ταυτόχρονα, κάτι που συμβαίνει κατά κόρον στον χώρο των σουπερμάρκετ, και στράφηκε στις αγορές του μέσω διαδικτύου.

Τέλος, μια στρατηγική κίνηση που αφορά κυρίως μικρές επιχειρήσεις και μεμονωμένα καταστήματα είναι ότι θα πρέπει να στραφούν στην ένταξή τους σε ομίλους κοινών αγορών, καθώς το εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον του κλάδου καθιστά πολύ δύσκολη την ομαλή λειτουργία τους.

10 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 5ae (2022), «Η Εταιρεία», <https://5ae.gr/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1> [ανάκτηση: 27/01/2022].
- ab.gr (2022), «Ιστορία», <https://www.ab.gr/ourcompany/history>, ανάκτηση: 25/01/2022].
- Allen, F., & Gale, D. (1999). The Asian crisis and the process of financial contagion. *Journal of Financial Regulation and Compliance*.
- Arihan, C. (2021). Oil Crisis (Oil Price Revolution) of 1973 and the United States' Response to the Crisis: the International Energy Agency. *Journal of Management Policy & Practice*, 22(1).
- Barnes, P. (1987). The analysis and use of financial ratios. *Journal of Business Finance dan Accounting*, 14(4), 449.
- Caldwell, J. A. (1977). The United States and OPEC. *Columbia Journal of World Business*, 12(2).
- Chatterjee, A., Ayadi, F., Maniam, B. (2003). Asian financial crisis: the pre-and post-crisis analysis of Asian equity market. *Managerial Finance*, Vol. 29 Iss 4 pp.62-86.
- Crafts, N., & Fearon, P. (2010). Lessons from the 1930s great depression. *Oxford Review of Economic Policy*, 26(3), 285-317.
- Davies, J. (2014). Oil Shocked: A Microhistory of the First Days of the Energy Crisis, October 16-27, 1973. *Australasian Journal of American Studies*, 51-72.
- Dev. S. (1974), Ratio Analysis and the Prediction of Company Failure, in *Debits, Credits and Profitability*, edited by H. Edey and B.S. Yamey (Sweet and Maxwell, London, 1974).
- Eichengreen, B. J. (1999). *Toward a new international financial architecture: a practical post-Asia agenda*. Peterson Institute Press: All Books.
- European Commission. 2013. *Economic and Financial Affairs Statistical Annex of European Economy*. [online]. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2013/pdf/2013_05_03_stat_annex_en.pdf [ανάκτηση 09/09/2021].
- Eurostat. 2021. *Turnover and volume of sales in wholesale and retail trade - monthly data*. [online]. Διαθέσιμο στο:

https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=sts_trtu_m&lang=en2013_05_03_stat_annex_en.pdf [ανάκτηση 16/09/2021].

- Fouike, R, (1968), Practical Financial Statement Analysis {6th Ed., McGraw-Hill, New York, 19.
- Garavini, G. (2011). Completing decolonization: The 1973 'oil shock' and the struggle for economic rights. *The International History Review*, 33(3), 473-487.
- Grant Thornton. 2020. A study on the effects of Covid-19 on Greek businesses & the economy. [online]. Διαθέσιμο στο: https://www.grant-thornton.gr/globalassets/_markets_/grc/media/pdfs/en-covid-19-impact_final.pdf [ανάκτηση 11/10/2021].
- Harrison, W., Horngren, Ch., Thomas, C. (2015), Χρηματοοικονομική Λογιστική, Λευκωσία: Broken Hill Publishers LTD
- Horrigan, J O . (1968), 'A Short History of Financial Ratio Analysis', *The Accounting Review* (April 1968), pp. 284-294.
- ICAP (2011). Κλαδική Μελέτη: Supermarkets, Αύγουστος 2011, Αθήνα: ICAP.
- ICAP (2019). Κλαδική Μελέτη: Supermarkets, Αύγουστος 2019, Αθήνα: ICAP.
- Johnson, C. G. (1970). Ratio analysis and the prediction of firm failure. *The Journal of finance*, 25(5), 1166-1168.
- Kaya, H. D. (2016). THE IMPACT OF THE 1997-1998 ASIAN CRISIS ON GOVERNANCE. *International Journal of Management Research and Reviews*, 6(9), 1160.
- LIDL (2022), <https://corporate.lidl-hellas.gr/about-lidl? ga=2.157347133.680092510.1643450920-14123380.1643128951> [ανάκτηση: 29/01/2022].
- MarketIn (2022), <https://www.market-in.gr/el-gr/information/4807/H-etaireia/> [ανάκτηση: 27/01/2022].
- METRO (2022), «Η Εταιρεία», <https://www.metro.com.gr/Etaireia/I-istoria-mas> [ανάκτηση: 27/01/2022].
- Mitchell, T. (2010). The resources of economics: making the 1973 oil crisis. *Journal of Cultural Economy*, 3(2), 189-204.
- Needles, B., Powers, M., Crosson, S. (2016), Εισαγωγή στη Λογιστική, Λευκωσία: Broken Hill Publishers LTD.
- Noble, G. W., & Ravenhill, J. (2000). Causes and consequences of the Asian financial crisis. *The Asian financial crisis and the architecture of global finance*, 1-35.
- Ramady, M., & Mahdi, W. (2015). OPEC in a shale oil world. Springer Books.

- Romer, C. D. (2003). Great depression. Forthcoming in Encyclopedia Britannica. Retrieved, 4(5), 11.
- Rustow, D. A. (1974). Who Won the Yom Kippur and Oil Wars?. Foreign Policy, (17), 166-175.
- Salameh, M.G.(2004) oil crisis, historical perspective. encyclopedia of energy, volume 4. 2004 Elsevier Inc
- Whittington, G, (1980), 'Some Basic Properties of Accounting Ratios', Journal of Business Finance and Accounting (Summer 1980), pp. 219-223.

- Βαρουφάκης, Γ., Πατώκος, Τ., Τσερκέζης, Λ., & Κουτσοπέτρος, Χ. (2011). Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και την Ευρώπη το 2011. Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων.
- Δουράκης, Γ. (2010). Παγκόσμια Οικονομική Κρίση και Οικονομικές Πολιτικές: Επιστροφή του John Maynard Keynes. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΡΙΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, 71.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή. 2020. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. [online]. Διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL15/> [ανάκτηση 11/10/2021].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή. 2021Α. Η Ελληνική Οικονομία. Οκτώβριος 2021 [online]. Διαθέσιμο στο: https://www.statistics.gr/documents/20181/17120175/greek_economy_08-10-2021.pdf/c99b49be-30f2-2a4f-8011-12145d3ab15b [ανάκτηση 13/10/2021].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή. 2021Β. Λιανικό Εμπόριο (Δείκτης Κύκλου Εργασιών και Δείκτης Όγκου) / Ιουλίου 2021 [online]. Διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT39/> [ανάκτηση 16/10/2021].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή. 2021Γ. Λιανικό Εμπόριο (Δείκτης Απασχολουμένων Ατόμων) / 2ο Τρίμηνο 2021 [online]. Διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT12/> [ανάκτηση 22/10/2021].
- ΕΛΟΜΑΣ (2022), «Ο Όμιλος», <https://www.elomas.gr/index.php/o-omilos/poioi-eimaste>, [ανάκτηση: 26/01/2022].

- Επιτροπή Ανταγωνισμού. 2021. Τελική έκθεση κλαδικής έρευνας στον κλάδο παραγωγής διανομής και εμπορίας βασικών καταναλωτικών ειδών. Supermarkets. Αθήνα, Μάρτιος 2021. [online]. Διαθέσιμο στο: <https://epant.gr/enimerosi/dimosieyseis/kladikes/item/1329-teliki-ekthesi-kladikis-erevna-sta-vasika-katanalotika-eidi.html> [ανάκτηση 02/09/2021].

- Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (2017), «Η Ελληνική Οικονομία, 4/16», Τριμηνιαία Έκθεση, Αρ. Τεύχους 86, Ιανουάριος 2017.
- Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών. 2020. Αποτελέσματα Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας Φεβρουάριος 2020 [e-book]. Διαθέσιμο στο : http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2021 [ανάκτηση 30/09/2021].
- Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών. 2021. Αποτελέσματα Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας Ιούλιος 2021[e-book]. Διαθέσιμο στο : http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2021 [ανάκτηση 30/09/2021].
- Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ). 2011. Λιανεμπόριο Τροφίμων: Κλαδική Μελέτη και Καταγραφή της Συνεισφοράς του στην Εθνική Οικονομία, Μαρούσι, Αττική.
- Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ). 2017. Το σουπερμάρκετ θεσμός στήριγμα για τον Έλληνα καταναλωτή και την εθνική οικονομία. Διαθέσιμο στο <http://www.ielka.gr/?p=2158> , [ανάκτηση: 23/10/2021]
- Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ). 2018. Νέα σημαντική αύξηση της απασχόλησης (+2,9%) στο λιανεμπόριο τροφίμων και το 2017 με κύριο πυλώνα τα σουπερμάρκετ. Διαθέσιμο στο <http://www.ielka.gr/?p=2382>, [Ανάκτηση: 22/10/2021].
- ΜΑΣΟΥΤΗΣ (2022), «Η Εταιρεία», <https://www.masoutis.gr/Company> [ανάκτηση: 27/01/2022].
- Παπαδέας, Π. & Συκιανάκης, Ν. (2014), Ανάλυση και διερεύνηση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων με τα Ελληνικά και τα Διεθνή (Λογιστικά) Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, Αθήνα: Έκδοση ιδίων
- Σελφ Σέρβις. 2019. Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ 2019. Διαθέσιμο στο <https://selfservice.gr/panorama-ton-ellinikon-souper-market-2019-sto-356-o-kyklos-ergasion-sto-347-ta-kathara-kerdi/> , [ανάκτηση: 19/12/2021]
- Σκλαβενίτης (2022), «Εταιρεία και Όμιλος», <https://www.sklavenitis.gr/about/i-etaireia> [ανάκτηση: 29/01/2022].
- Σκορδίλη, Σ. (2012). Νέες στρατηγικές χωρικής επέκτασης των μεγάλων αλυσίδων τροφίμων και αλλαγές στο τοπίο του λιανικού εμπορίου τροφίμων την Αθήνας. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και τμήμα Γεωγραφίας Χαροκόπειου Πανεπιστημίου. Αθήνα 2012
- Στόχασις Σύμβουλοι Επιχειρήσεων ΑΕ (2011), «Κλαδικές Στοχεύσεις, Αλυσίδες Σούπερ Μάρκετ», Σεπτέμβριος 2011, Αθήνα

- Τράπεζα της Ελλάδος. 2014. Το Χρονικό της Μεγάλης Κρίσης: Η Τράπεζα της Ελλάδος 2008-2013. [e-book]. Διαθέσιμο στο : <https://www.bankofgreece.gr/Publications/%CE%A4%CE%BF%20X%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20CF%84%CE%B7%CF%82%20M%CE%B5%CE%B3%CE%AC%CE%BB%CE%B7%CF%82%20K%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf> [ανάκτηση 02/09/2021].
- Τράπεζα της Ελλάδος. 2016. Επισκόπηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. [e-book]. Διαθέσιμο στο : <https://www.bankofgreece.gr/pages/el/publications/episkopfinstab.aspx> [ανάκτηση 25/09/2021].
- Τράπεζα της Ελλάδος. 2017. Επισκόπηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. [e-book]. Διαθέσιμο στο : <https://www.bankofgreece.gr/pages/el/publications/episkopfinstab.aspx> [ανάκτηση 25/09/2021].
- Τράπεζα της Ελλάδος. 2018. Επισκόπηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. [e-book]. Διαθέσιμο στο : <https://www.bankofgreece.gr/pages/el/publications/episkopfinstab.aspx> [ανάκτηση 26/09/2021].
- Τσακλάγκανος, Α. (2008), Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων, Τόμος 3, γ' Έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε.
- Τσούλος, Π. (2021), «Βαρύ το φινάλε του 2021», <https://selfservice.gr/vary-to-finale-tou-2021/> [ανάκτηση: 24/02/2022].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οικονομικές Καταστάσεις και Αριθμοδείκτες
των μεγαλύτερων αλυσίδων Σουπερμάρκετ
στην Ελλάδα

ΑΙΦΑ – ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ															
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	245.947.000	264.085.000	281.919.000	446.506.000	486.077.000	524.370.000	594.765.000	617.884.000	606.193.000	646.354.000	684.678.000	746.476.000	764.911.000	759.227.000	1.063.393.000
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	169.501.000	186.061.000	202.166.000	339.151.000	369.643.000	0	0	0	0	0	537.602.000	578.876.000	596.116.000	587.631.000	578.231.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	303.413.000
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	57.000	224.000	224.000	224.000	224.000	805.000	822.000	1.952.000	1.952.000	1.926.000	2.102.000	1.988.000	2.120.000	1.929.000	1.898.000
ΆΛΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	6.656.000	7.109.000	7.925.000	14.877.000	15.013.000	0	0	0	0	0	21.619.000	5.304.000	4.847.000	4.059.000	7.619.000
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	69.733.000	70.691.000	71.604.000	92.254.000	101.197.000	4.321.000	5.087.000	4.595.000	3.918.000	3.394.000	123.355.000	160.308.000	161.828.000	165.608.000	172.232.000
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	73.937.000	72.755.000	80.730.000	99.657.000	107.872.000	111.388.000	115.405.000	108.383.000	109.984.000	122.548.000	140.453.000	153.704.000	145.776.000	144.309.000	147.569.000
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	72.905.000	71.870.000	79.902.000	97.329.000	105.721.000	111.388.000	115.405.000	108.383.000	109.984.000	122.548.000	137.791.000	149.693.000	145.776.000	0	0
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	1.032.000	885.000	828.000	2.328.000	2.151.000	0	0	0	0	0	2.662.000	4.011.000	0	0	0
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	12.798.000	18.114.000	19.891.000	22.381.000	22.829.000	47.924.000	53.589.000	46.931.000	44.643.000	42.643.000	49.732.000	52.239.000	53.965.000	60.118.000	76.937.000
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	37.781.000	63.583.000	49.478.000	49.651.000	62.621.000	97.059.000	120.418.000	165.599.000	174.421.000	109.855.000	105.036.000	126.527.000	103.052.000	46.128.000	31.159.000
ΤΑΜΕΙΟ	4.553.000	4.321.000	6.160.000	7.268.000	7.634.000	0	0	0	0	0	7.362.000	8.772.000	0	0	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	25.810.000	48.169.000	28.163.000	15.453.000	26.428.000	0	0	0	0	0	92.997.000	114.041.000	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	370.463.000	418.537.000	432.018.000	618.195.000	679.399.000	732.817.000	830.588.000	891.866.000	890.598.000	926.284.000	979.899.000	1.078.946.000	1.067.704.000	1.009.782.000	1.319.058.000
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	65.510.000	81.028.000	113.263.000	135.843.000	157.325.000	178.349.000	223.580.000	364.492.000	405.776.000	392.672.000	363.681.000	393.396.000	406.948.000	400.503.000	384.970.000
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000	19.099.000
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	49.204.000	79.459.000	139.640.000	182.888.000	199.340.000	159.250.000	204.481.000	345.393.000	386.677.000	373.573.000	503.368.000	558.490.000	387.849.000	381.404.000	365.871.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	43.618.000	44.399.000	48.688.000	50.600.000	77.112.000	159.250.000	204.481.000	345.393.000	386.677.000	373.573.000	185.796.000	190.104.000	387.849.000	0	0
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	100.701.000	59.201.000	62.192.000	148.478.000	109.796.000	210.613.000	261.424.000	104.241.000	96.861.000	0	99.675.000	96.870.000	89.958.000	84.458.000	81.227.000
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	40.000.000	40.000.000	120.000.000	80.000.000	0	0	0	0	0	711.000	0	0	0	0
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	72.296.000	0	0	0	0	180.000.000	230.000.000	51.768.000	49.610.000	45.874.000	41.544.000	36.165.000	29.886.000	22.617.000	14.364.000
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	12.275.000	245.000	787.000	5.619.000	5.057.000	30.613.000	31.424.000	52.473.000	47.251.000	56.989.000	10.853.000	11.378.000	60.072.000	61.841.000	66.863.000
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	16.130.000	18.956.000	21.405.000	20.760.000	22.649.000	0	0	0	0	0	46.567.000	49.327.000	0	0	0
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	204.252.000	278.308.000	256.563.000	333.874.000	412.278.000	343.855.000	345.584.000	423.133.000	387.961.000	430.749.000	516.543.000	588.680.000	570.798.000	524.821.000	533.148.000
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0	28.929.000	3.500.000	57.100.000	67.800.000	14.719.000	19.699.000	82.212.000	3.013.000	3.662.000	4.462.000	5.229.000	6.179.000	7.203.000	47.528.000
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	162.022.000	192.507.000	206.092.000	222.701.000	280.529.000	0	0	0	0	0	427.430.000	482.111.000	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	56.872.000	46.971.000	54.073.000	63.949.000	329.136.000	325.885.000	340.921.000	384.948.000	427.087.000	84.651.000	101.340.000	583.451.000	564.619.000	517.618.000	485.620.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	370.463.000	418.537.000	432.018.000	618.195.000	679.399.000	732.817.000	830.588.000	891.866.000	890.598.000	926.284.000	979.899.000	1.078.946.000	1.067.704.000	1.009.782.000	1.319.058.000

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ															
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	908.001.000	1.030.249.000	1.174.883.000	1.337.074.000	1.473.130.000	1.574.429.000	1.625.196.000	1.697.062.000	1.736.041.000	1.790.679.000	1.945.890.000	2.174.913.000	2.100.319.000	1.986.336.000	1.947.871.000
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	710.327.000	803.946.000	906.172.000	1.034.430.000	1.123.036.000	1.197.763.000	1.225.067.000	1.274.767.000	1.308.178.000	1.340.859.000	1.453.792.000	1.621.776.000	1.568.707.000	1.473.698.000	1.439.151.000
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	197.674.000	226.303.000	268.711.000	302.644.000	350.094.000	376.666.000	400.129.000	422.295.000	427.863.000	449.820.000	492.098.000	553.137.000	531.612.000	512.638.000	508.720.000
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	3.544.000	4.510.000	5.663.000	7.184.000	7.822.000	0	0	0	0	0	317.000	0	0	0	0
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.616.000	3.198.000	2.689.000	6.468.000	7.630.000	0	0	0	0	0	9.093.000	8.586.000	0	0	0
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	177.067.000	197.973.000	222.870.000	263.790.000	298.988.000	313.725.000	333.013.000	348.497.000	357.306.000	371.307.000	406.031.000	438.573.000	436.501.000	0	0
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	21.535.000	29.642.000	48.815.000	39.570.000	51.298.000	62.941.000	67.116.000	73.798.000	70.557.000	78.513.000	77.291.000	114.564.000	95.111.000	60.037.000	57.637.000
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	590.000	782.000	1.189.000	1.413.000	862.000	0	0	0	0	0	0	396.000	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	0	0	0	0	0	8.179.000	11.435.000	14.723.000	13.040.000	9.698.000	0	0	6.603.000	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	16.947.000	19.366.000	20.277.000	24.504.000	29.947.000	33.127.000	37.195.000	41.708.000	43.142.000	43.912.000	47.759.000	52.282.000	57.869.000	0	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	16.947.000	19.366.000	20.277.000	24.504.000	29.947.000	33.127.000	37.195.000	41.708.000	43.142.000	43.912.000	47.759.000	52.282.000	57.869.000	0	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	22.125.000	30.424.000	50.004.000	40.983.000	52.160.000	54.762.000	55.681.000	59.075.000	57.517.000	68.815.000	77.291.000	106.374.000	88.508.000	54.006.000	28.506.000
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-9.830.000	-10.405.000	-13.023.000	-8.284.000	-19.531.000	-20.214.000	-13.055.000	-5.039.000	-17.719.000		-27.429.000	-36.387.000	-30.982.000		
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	12.295.000	20.019.000	36.981.000	32.699.000	32.629.000	34.548.000	42.626.000	54.036.000	39.798.000	51.557.000	49.862.000	69.987.000	57.526.000	34.641.000	19.989.000
ΕΒΙΤΔΑ	41.098.000	52.206.000	71.781.000	70.542.000	88.875.000	96.068.000	104.311.000	115.506.000	113.699.000	122.425.000	133.826.000	166.846.000	152.980.000	130.175.000	170.449.000

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ															
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Δείκτες Κερδοφορίας															
Μικτό περιθώριο κέρδους	21,77%	21,97%	22,87%	22,63%	23,77%	23,92%	24,62%	24,88%	24,65%	25,12%	25,29%	25,43%	25,31%	25,81%	26,12%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	2,37%	2,88%	4,15%	2,96%	3,48%	4,00%	4,13%	4,35%	4,06%	4,38%	3,97%	5,27%	4,53%	3,02%	2,96%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	2,44%	2,95%	4,26%	3,07%	3,54%	3,48%	3,43%	3,48%	3,31%	3,84%	3,97%	4,89%	4,21%	2,72%	1,46%
Δείκτες Αποδοτικότητας															
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	18,77%	24,71%	32,65%	24,07%	20,74%	19,37%	19,07%	14,83%	9,81%	13,13%	13,71%	17,79%	14,14%	8,65%	5,19%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	5,81%	7,08%	11,30%	6,40%	7,55%	8,59%	8,08%	8,27%	7,92%	8,48%	7,89%	10,62%	8,91%	5,95%	4,37%
Μόχλευση	17,68%	19,36%	26,22%	21,97%	23,16%	24,34%	26,92%	40,87%	45,56%	42,39%	37,11%	36,46%	38,11%	39,66%	29,19%
Δείκτες Ρευστότητας															
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,61	0,55	0,59	0,51	0,47	0,75	0,84	0,76	0,85	0,64	0,57	0,56	0,53	0,48	0,48
Πραγματική Ρευστότητα	0,25	0,29	0,27	0,22	0,21	0,42	0,50	0,50	0,56	0,35	0,30	0,30	0,28	0,20	0,20
Δείκτες Δραστηριότητας															
Ημέρες αποθεμάτων	37,99	33,03	32,52	35,16	35,06	33,94	34,38	31,03	30,69	33,36	35,26	34,59	33,92	35,74	37,43
Ημέρες είσπραξης	5,14	6,42	6,18	6,11	5,66	11,11	12,04	10,09	9,39	8,69	9,33	8,77	9,38	11,05	14,42
Ημέρες πληρωτέων	83,25	87,40	83,01	78,58	91,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	107,31	108,50	0,00	0,00	0,00
Ημέρες χρηματοδότησης	-40,12	-47,95	-44,32	-37,31	-50,46	45,05	46,42	41,13	40,07	42,05	-62,72	-65,15	43,30	46,79	51,84
Δείκτες κεφαλαιακής δομής															
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,82	0,81	0,74	0,78	0,77	0,76	0,73	0,59	0,54	0,47	0,63	0,64	0,62	0,60	0,47
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	7,70	5,87	5,01	5,41	8,10	#DIV/0!	#DIV/0!	14,40	#DIV/0!	#DIV/0!

ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ. ΟΜΙΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ														
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	46.312.828	53.155.738	61.676.396	71.225.621	77.167.030	72.364.286	90.975.699	94.796.437	119.509.463	149.104.744	157.053.624	160.852.029	157.701.017	
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	26.710.437	32.323.390	36.490.259	40.592.014	44.815.253	42.058.737	52.282.462	53.453.982	75.979.255	60.698.661	61.393.784	66.645.945	74.239.136	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ		0	0	0	0	0	0	0	1.641.200	6.383.914	6.725.703	6.723.918	6.602.022	
ΆΛΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3.932.532	3.939.492	4.607.900	6.495.430	4.827.175	5.553.347	6.833.102	8.293.069	10.977.945	24.930.217	21.313.789	21.449.634	23.747.880	
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	499.111	435.892	375.298	308.412	242.475	198.704	118.168	61.874	269.041	1.101.401	2.103.397	1.992.816	2.665.882	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	1.020.588	1.035.155	1.099.474	1.111.626	1.131.798	1.224.831	1.581.068	1.734.843	1.964.689	1.903.720	6.491.542	5.319.064	5.468.505	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	50.155.752	54.485.287	70.045.997	79.460.584	83.909.372	81.282.318	91.178.688	83.374.964	87.526.659	87.040.065	86.104.711	94.445.287	70.778.557	
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	49.827.916	54.112.372	69.130.030	78.198.094	82.655.369	80.051.578	90.104.909	82.583.592	86.659.211	81.500.128	80.306.160	86.811.676	65.068.511	
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	545.539	786.122	806.676	713.456	713.456	448.127	448.127	0	0	0	0	
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	327.835	372.916	370.428	476.370	447.330	517.282	360.322	343.245	419.321	5.539.933	5.798.555	7.633.609	5.710.045	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	53.487.438	55.826.459	67.743.032	77.277.409	77.495.804	89.347.258	100.534.066	101.083.656	89.673.869	90.431.273	81.931.038	94.770.074	76.126.767	
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	18.236.941	22.265.620	22.997.785	19.839.778	26.414.682	24.176.893	26.497.736	28.478.124	26.099.165	28.508.311	36.173.657	41.077.232	28.731.358	
ΤΑΜΕΙΟ	6.458.504	7.381.105	6.289.016	6.774.594	6.572.433	6.393.569	11.119.782	10.008.319	10.290.947	5.526.215	10.683.516	8.454.008	7.067.759	
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	11.778.430	14.884.511	16.708.760	13.065.172	19.842.239	17.783.317	15.377.947	18.469.794	14.876.960	9.735.703	5.176.223	9.701.808	9.858.210	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	168.192.959	185.733.106	222.463.210	247.803.389	264.986.886	267.170.759	309.186.192	307.733.177	322.809.156	355.084.393	361.263.030	391.144.622	333.337.699	
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	24.915.623	26.884.266	40.580.647	50.205.440	53.850.964	53.742.861	62.017.623	70.476.689	75.663.888	90.666.004	91.943.513	90.821.659	80.173.887	
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	11.305.678	14.117.910	18.202.190	19.077.844	19.681.833	22.780.758	24.446.880	23.231.224	26.157.454	28.475.899	30.901.925	31.841.765	23.206.259	
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	4.329.948	5.142.718	9.148.177	12.064.427	12.829.184	15.500.932	19.687.943	24.768.769	24.035.835	39.875.706	37.459.553	36.442.213	36.261.979	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	9.279.995	7.623.639	13.230.279	19.063.171	21.339.945	15.461.170	17.882.799	22.476.697	25.470.600	22.314.401	23.582.034	22.537.684	20.705.652	
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	3.880.594	7.423.141	11.249.374	17.561.123	20.172.845	20.938.726	21.107.133	20.028.894	28.498.581	32.836.207	33.337.598	45.007.419	38.226.916	
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	489.500	336.523	214.151	1.538.479	1.327.348	1.058.470	839.742	283.176	0	0	1.474.866	847.922	
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	3.381.213	6.463.680	9.395.382	14.959.991	16.436.789	17.023.531	16.227.458	15.467.339	17.359.437	20.790.862	18.525.829	27.121.609	20.483.411	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.077	235.463	1.044.472	2.255.657	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	106.844	12.080	22.280	141.280	15.343	14.843	618.930	252.205	7.160.624	1.749.087	2.083.324	2.164.933	2.431.274	
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	392.536	457.879	1.495.185	2.245.698	2.182.230	2.573.003	3.202.272	3.469.606	3.695.343	8.506.847	10.768.049	11.538.766	10.608.038	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	139.396.739	151.425.695	170.633.187	180.036.826	190.963.078	192.489.170	226.061.435	217.227.590	218.646.682	231.582.180	235.981.920	255.315.542	214.936.895	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	12.416.907	14.256.646	21.539.809	14.932.941	21.130.256	26.665.020	31.028.297	27.915.941	27.979.101	28.578.120	27.594.798	18.614.528	33.450.042	
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	111.765.861	120.755.841	130.971.779	146.738.670	151.519.918	148.085.944	173.286.569	167.077.112	136.537.471	175.309.790	178.766.946	201.933.710	161.389.255	
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	9.610.696	10.480.161	11.626.938	14.449.091	12.946.614	15.454.682	19.189.838	20.004.960	51.049.829	25.484.040	29.191.015	34.214.563	19.891.814	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	168.192.959	185.733.106	222.463.210	247.803.389	264.986.886	267.170.759	309.186.192	307.733.177	322.809.156	355.084.393	361.263.030	391.144.622	333.337.699	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ													
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	453.694.683	441.192.499	521.747.533	590.588.473	597.355.798	580.310.660	682.419.307	679.221.338	749.967.303	782.896.347	817.759.368	921.720.685	704.281.277
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	366.983.863	353.060.329	414.317.834	472.190.386	474.210.878	460.853.179	540.119.947	533.883.189	590.429.183	610.401.893	638.192.978	714.944.552	548.739.324
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	86.710.819	88.132.169	107.429.696	118.398.088	123.144.918	119.457.478	142.299.360	145.338.151	159.538.117	172.494.457	179.566.390	206.776.133	155.541.952
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	2.002.412	1.423.984	1.716.372	2.098.174	2.283.358	2.132.836	4.062.919	2.790.542	2.080.451	2.955.944	2.318.648	2.521.975	1.707.462
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	812.530	1.040.685	1.619.574	2.330.434	1.736.524	2.019.272	3.306.377	3.365.341	1.981.580	3.366.458	4.379.473	4.089.381	3.834.865
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	78.520.082	80.284.312	97.204.240	105.601.993	112.832.806	110.948.241	131.785.753	134.011.542	144.401.435	158.998.637	163.836.842	185.737.068	142.213.437
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	9.380.624	8.231.158	10.322.257	12.563.836	10.858.946	8.622.808	11.270.151	10.751.811	15.235.550	13.085.304	13.668.722	19.471.661	11.201.115
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	746.631	913.677	1.218.345	764.327	630.140	558.694	431.949	687.062	513.899	286.068	0	0	0,00
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	543.671	588.784	697.222	1.036.334	1.759.786	1.100.025	1.099.628	1.194.531	3.317.431	159.702	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	14362	60553	30379	451.961	469727	314560	344242
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	7.085.831	7.351.060	8.850.761	8.201.439	8.348.397	8.133.141	9.151.911	8.926.196	7.383.152	7.612.106	8.497.813	10.515.348	8.565.595
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	7.085.831	7.351.060	8.850.761	8.201.439	8.348.397	8.133.141	9.137.549	8.865.643	7.352.773	7.160.145	8.028.086	10.200.788	8.221.353
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	9.583.579	8.556.050	10.843.378	12.291.829	9.729.300	8.081.474	10.588.109	10.183.790	12.401.645	12.759.708	13.198.994	19.157.101	10.856.874
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	4.208.060	3.995.209	3.704.468	3.340.238	5.007.664	1.529.233	2.280.310	1.984.570	2.265.069	1.198.500	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	3.237.904	2.650.352	2.897.465	3.310.018	3.034.468	2.272.097	2.969.780	2.673.784	3.476.445	-2.855.109	-5.210.691	-6.743.919	-4.213.387
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	6.345.675	5.905.698	7.945.913	8.981.811	6.694.832	5.809.377	7.618.329	7.510.006	7.966.272	8.424.610	7.988.294	12.413.176	6.643.483
ΕΒΠΤΔΑ	16.999.809	16.344.460	20.398.328	22.335.794	20.403.798	18.369.485	23.166.412	22.537.649	24.160.491	23.368.041	25.965.493	33.641.380	23.139.320

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Δείκτες Κερδοφορίας													
Μικτό περιθώριο κέρδους	19,11%	19,98%	20,59%	20,05%	20,62%	20,59%	20,85%	21,40%	21,27%	22,03%	21,96%	22,43%	22,09%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	2,07%	1,87%	1,98%	2,13%	1,82%	1,49%	1,65%	1,58%	2,03%	1,67%	1,67%	2,11%	1,59%
Δείκτης καθαρού περιθώριου κέρδους	2,11%	1,94%	2,08%	2,08%	1,63%	1,39%	1,55%	1,50%	1,65%	1,63%	1,61%	2,08%	1,54%
Δείκτες Αποδοτικότητας													
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	25,47%	21,97%	19,58%	17,89%	12,43%	10,81%	12,28%	10,66%	10,53%	9,29%	8,69%	13,67%	8,29%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	5,58%	4,43%	4,64%	5,07%	4,10%	3,23%	3,65%	3,49%	4,72%	3,69%	3,78%	4,98%	3,36%
Μόχλευση	14,81%	14,47%	18,24%	20,26%	20,32%	20,12%	20,06%	22,90%	23,44%	25,53%	25,45%	23,22%	24,05%
Δείκτες Ρευστότητας													
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,87	0,88	0,94	0,98	0,98	1,01	0,97	0,98	0,93	0,89	0,87	0,90	0,82
Πραγματική Ρευστότητα	0,51	0,52	0,53	0,54	0,54	0,59	0,56	0,60	0,53	0,51	0,50	0,53	0,49
Δείκτες Δραστηριότητας													
Ημέρες αποθεμάτων	49,88	56,33	61,71	61,42	64,59	64,38	61,62	57,00	54,11	52,05	49,25	48,22	47,08
Ημέρες είσπραξης	43,03	46,19	47,39	47,76	47,35	56,20	53,77	54,32	43,64	42,16	36,57	37,53	39,45
Ημέρες πληρωτέων	111,16	124,84	115,38	113,43	116,62	117,29	117,10	114,23	84,41	104,83	102,24	103,09	107,35
Ημέρες χρηματοδότησης	-18,25	-22,33	-6,28	-4,25	-4,69	3,29	-1,71	-2,90	13,34	-10,62	-16,43	-17,35	-20,82
Δείκτες κεφαλαιακής δομής													
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,85	0,86	0,82	0,80	0,80	0,80	0,80	0,77	0,77	0,74	0,75	0,77	0,76
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	17,25	13,98	14,80	12,12	6,17	7,84	10,25	9,00	4,59	81,94	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ												
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	689.373.222	837.080.321	837.132.157	858.463.451	871.323.244	998.375.024	863.035.730	824.614.349	792.374.294	788.252.456	805.195.018	
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	514.719.326	812.477.662	838.406.596	871.310.359	894.549.337	932.719.923	944.280.538	945.950.803	911.821.877	911.452.689	909.493.970	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	34.996.676	70.195.952	75.595.952	81.354.478	104.177.478	216.268.090	115.327.564	111.288.491	113.459.277	89.245.508	150.412.342	
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	12.379.846	32.865.811	24.221.681	27.014.430	14.589.624	28.300.596	8.938.927	0	9.036.405	23.243.249	0	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	185.265.117	175.001.327	188.122.867	208.558.321	185.762.297	168.722.826	133.080.271	114.834.014	136.741.403	153.298.085	76.121.804	
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	185.265.117	175.001.327	188.122.867	208.558.321	185.762.297	168.722.826	133.080.271	114.834.014	136.741.403	153.298.085	76.121.804	
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ.ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	52.150.758	51.923.172	84.287.745	97.825.087	127.315.011	128.061.278	208.173.204	258.406.830	316.313.404	469.348.160	375.449.578	
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	39.011.826	40.955.739	35.560.145	20.607.914	22.754.886	20.200.864	12.100.922	21.838.816	23.427.323	19.777.953	6.156.427	
ΤΑΜΕΙΟ	25.134.418	30.738.903	21.168.604	18.623.441	19.206.178	17.366.577	6.895.923	15.216.018	10.903.140			
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	13.877.407	10.216.836	14.391.541	1.984.473	3.548.708	2.834.287	5.204.999	6.622.798	12.524.183			
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	965.800.923	1.104.960.559	1.145.102.914	1.185.454.773	1.207.155.438	1.315.359.992	1.216.390.127	1.219.694.009	1.268.856.424	1.430.676.654	1.262.922.827	
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	358.937.250	353.480.207	363.942.611	378.982.034	379.302.447	305.824.740	100.650.705	349.280.684	271.323.156	223.091.893	-184.710.949	
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	203.283.850	210.253.582	210.253.582	210.253.582	210.253.582	210.253.582	215.253.526	251.709.460	252.709.485	253.209.588	258.221.840	
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	-6.688.367	-4.547.490	5.781.080	19.868.532	20.188.945	-53.288.762	-308.462.797	-392.695.650	-480.653.179			
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	22.119.798	86.856.044	86.989.878	87.941.849	87.941.849	87.941.849	87.941.849	87.941.849	87.941.849			
ΜΕΣΟ.& ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ.& ΠΡΟΒΛΕΨΕ	11.018.974	93.350.142	89.827.717	85.456.323	79.694.601	73.811.223	463.487.688	245.559.100	178.147.127	356.016.704	426.951.442	
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	405.000.000	190.389.832	0	9.779.450	17.893.102	
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	116.034.372	0	0	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	84.789.736	79.690.948	74.153.137	67.811.811	61.459.209	45.895.661	39.706.871	49.248.548	0	0	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	10.808.673	8.560.406	10.136.769	11.303.186	11.882.790	12.352.014	12.592.027	15.462.397	12.864.207			
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	595.844.699	658.130.210	691.332.586	721.016.416	748.158.390	935.724.029	652.251.734	624.854.225	819.386.141	851.568.057	1.020.682.334	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	80.000.000	86.500.000	85.500.000	85.700.000	124.808.191	380.000.000	2.000.000	47.500.000	185.089.787	96.790.807	170.075.805	
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	487.442.623	512.363.807	538.933.174	555.214.667	543.761.605	486.068.996	637.833.146	524.309.027	574.214.858	689.600.041	727.921.390	
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	28.402.076	53.528.234	60.923.818	63.827.165	56.197.199	51.206.858	12.418.588	43.062.097	57.159.187	61.098.993	117.512.499	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	965.800.923	1.104.960.559	1.145.102.914	1.185.454.773	1.207.155.438	1.315.359.992	1.216.390.127	1.219.694.009	1.268.856.424	1.430.676.654	1.262.922.827	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ											
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	1.775.167.213	1.739.072.683	1.899.111.128	1.994.599.708	1.934.652.270	1.875.672.328	1.832.940.025	1.521.544.049	1.413.723.786	1.552.848.747	1.271.233.871
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	1.377.628.738	1.368.352.268	1.495.337.113	1.563.082.992	1.514.399.790	1.506.637.783	1.511.089.845	1.259.249.303	1.166.978.804	1.321.155.806	1.082.973.610
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	397.538.475	370.720.415	403.774.015	431.516.716	420.252.480	369.034.545	321.850.180	262.294.746	246.744.982	231.692.941	188.260.261
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	16.601.951	15.053.581	21.220.800	0	0	0	0	20.983.117	30.568.905	63.830.067	22.612.894
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	3.753.522	11.225.506	13.345.318	0	0	0	0	12.170.054	18.696.801	31.765.033	41.883.026
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	410.813.260	355.614.805	385.330.955	392.255.233	401.517.096	454.777.379	527.117.114	355.340.662	319.172.053	288.683.347	573.916.251
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	426.357	18.933.685	26.318.542	39.261.483	18.735.384	-85.742.834	-205.266.934	-84.232.853	-60.554.967	-24.925.372	-404.926.122
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	7.505.739	4.465.390	0	0	0	894.504	0	0	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.633.389	0	1.413.258	14.099.425	12.526.466	0	30.461.408	0	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	54.489.350	41.554.279	39.663.726	38.666.539	36.721.762	36.981.792	37.389.835	35.873.151	24.446.344	25.741.203	27.952.838
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	54.489.350	41.554.279	39.663.726	38.666.539	36.721.762	36.981.792	37.389.835	35.873.151	24.446.344	25.741.203	27.952.838
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	4.445.993	23.399.075	24.905.284	25.162.058	6.208.918	-84.848.330	-235.728.342	-84.232.853	-60.554.967	-24.925.372	-404.926.122
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	1.486.632	14.248.624	10.462.404	19.039.423	320.413	-73.477.707	-255.174.035	-84.232.853	-61.194.518	-24.925.372	-404.926.122
ΕΒΙΠΔΑ	57.570.797	71.713.470	79.327.586	77.928.022	55.457.146	-48.761.042	-167.877.099	-36.189.648	-17.411.822	32.580.864	-335.090.258

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δείκτες Κερδοφορίας											
Μικτό περιθώριο κέρδους	22,39%	21,32%	21,26%	21,63%	21,72%	19,67%	17,56%	17,24%	17,45%	14,92%	14,81%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	0,02%	1,09%	1,39%	1,97%	0,97%	-4,57%	-11,20%	-5,54%	-4,28%	-1,61%	-31,85%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	0,25%	1,35%	1,31%	1,26%	0,32%	-4,52%	-12,86%	-5,54%	-4,28%	-1,61%	-31,85%
Δείκτες Αποδοτικότητας											
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	0,41%	4,03%	2,87%	5,02%	0,08%	-24,03%	-253,52%	-24,12%	-22,55%	-11,17%	219,22%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	0,04%	1,71%	2,30%	3,31%	1,55%	-6,52%	-16,88%	-6,91%	-4,77%	-1,74%	-32,06%
Μόχλευση	37,16%	31,99%	31,78%	31,97%	31,42%	23,25%	8,27%	28,64%	21,38%	15,59%	-14,63%
Δείκτες Ρευστότητας											
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,46	0,41	0,45	0,45	0,45	0,34	0,54	0,63	0,58	0,75	0,45
Πραγματική Ρευστότητα	0,15	0,14	0,17	0,16	0,20	0,16	0,34	0,45	0,41	0,57	0,37
Δείκτες Δραστηριότητας											
Ημέρες αποθεμάτων	49,09	46,68	45,92	48,70	44,77	40,88	32,15	33,29	42,77	42,35	25,66
Ημέρες είσπραξης	10,72	10,90	16,20	17,90	24,02	24,92	41,45	61,99	81,67	110,32	107,80
Ημέρες πληρωτέων	129,15	136,67	131,55	129,65	131,06	117,76	154,07	151,97	179,60	190,52	245,33
Ημέρες χρηματοδότησης	-69,34	-79,09	-69,43	-63,05	-62,27	-51,96	-80,47	-56,70	-55,16	-37,84	-111,88
Δείκτες κεφαλαιακής δομής											
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,63	0,68	0,68	0,68	0,69	0,77	0,92	0,71	0,79	0,84	1,15
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	0,16	#DIV/0!	18,62	2,78	1,50	#DIV/0!	-6,74	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

MARKET IN

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ										
Currency :EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	11.104.006	11.204.968	15.212.621	18.413.692	31.018.870	32.870.860	33.024.025	38.425.360	35.137.658	36.868.340
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	27.840.238	29.448.716	35.501.095	41.020.027	44.817.619	24.368.527	25.686.695	27.928.567	15.972.218	24.969.537
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΆΛΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	1.017.166	1.611.726	1.322.486	1.094.433	3.325.418	3.585.889	3.431.932	3.293.209	3.100.574
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	824.071	851.891	952.511	1.045.758	1.148.329	3.144.142	2.323.363	0	2.246.867	2.299.958
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	9.307.165	11.688.099	16.486.542	21.054.069	26.244.834	26.202.250	26.350.874	33.741.102	42.346.445	45.963.181
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	9.252.499	11.632.891	16.317.615	20.923.325	26.144.229	24.988.542	24.898.011	25.934.305	32.693.388	36.573.464
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ.ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	122.849	135.014	259.778
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	54.666	55.208	168.927	130.744	100.605	1.213.708	1.452.863	7.683.948	9.518.043	9.129.939
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	12.987.412	12.922.917	19.388.647	21.420.849	13.280.242	8.180.069	8.545.230	11.034.321	15.745.722	17.883.230
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	8.025.680	11.738.442	11.261.365	9.917.368	2.322.518	3.538.897	10.306.041	24.747.614	25.566.185	22.444.256
ΤΑΜΕΙΟ	875.703	964.072	1.729.008	1.150.621	1.245.628	1.150.678	3.102.166	15.913.957	14.261.712	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	7.149.977	10.774.370	9.532.356	8.766.746	1.076.889	2.388.218	7.203.874	8.833.656	11.304.473	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.424.263	47.554.426	62.349.174	70.805.977	72.866.464	70.792.076	78.226.170	107.948.396	118.796.010	123.159.007
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1.900.887	2.539.389	3.294.439	3.908.261	4.183.432	4.486.807	4.648.464	5.057.228	5.326.937	10.104.991
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.190.000	1.190.000	6.515.000
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	811.029	1.406.485	2.111.246	2.679.293	2.922.615	3.225.989	3.360.648	3.571.228	3.803.229	3.207.875
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	49.858	92.903	143.192	188.968	220.817	220.817	247.816	296.001	333.708	382.116
ΜΕΣΟ.& ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ.& ΠΡΟΒΛΕΨΕ	6.207	365	0	0	200	6.918.323	7.126.438	11.248.993	8.739.893	6.480.814
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	4.705.882	3.529.411	2.352.941
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	6.207	365	0	0	200	6.918.323	7.126.437	6.543.110	5.210.481	4.127.873
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	39.517.169	45.014.672	59.054.736	66.897.716	68.682.832	59.386.947	66.451.268	91.642.175	104.729.180	106.573.202
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0	0	0	5.219.722	2.753.540	2.611.913	2.626.648	2.938.687	4.088.655	5.055.732
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	34.666.596	41.479.223	54.062.175	55.993.397	55.014.462	49.619.397	54.714.527	77.764.301	91.072.963	93.893.487
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	4.850.574	3.535.449	4.992.561	5.684.598	10.914.830	7.155.637	9.110.093	10.939.187	9.567.563	7.623.983
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	41.424.263	47.554.426	62.349.174	70.805.977	72.866.464	70.792.076	78.226.170	107.948.396	118.796.010	123.159.007

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ										
Currency EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	118.654.069	121.474.406	146.660.715	158.600.039	167.373.017	169.964.912	186.066.278	229.471.499	251.012.811	284.109.666
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	87.050.279	89.011.086	106.080.408	115.889.644	122.697.588	125.818.797	139.013.662	175.620.494	185.092.567	207.192.306
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	31.603.790	32.463.320	40.580.307	42.710.395	44.675.430	44.146.116	47.052.617	53.851.005	65.920.244	76.917.361
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	75.387	96.826	78.976	26.300	94.529	307.628	299.739	305.954	476.547	364.005
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	4.314	33.954	30.628	157.105	282.193	261.475	215.978	222.907	376.923	341.485
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	30.545.107	31.472.298	39.647.769	41.485.754	43.553.923	43.462.574	46.316.736	52.815.533	64.656.281	75.124.939
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	1.129.756	1.053.894	1.282.987	1.311.497	982.114	736.579	1.033.554	1.335.361	1.564.164	2.156.426
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	472.057	293.444	419.076	281.568	51.464	0	0	0	0,00	42.462,80
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	272.271	214.566	142.733	231.006	124.524	0	0	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	2.492.643	2.485.667	3.291.971	3.386.846	2.572.040	2.610.507	2.982.210	3.666.813	3.553.069	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	2.492.643	2.485.667	3.291.971	3.386.846	2.572.040	2.610.507	2.982.210	3.666.813	3.553.069	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	1.329.542	1.132.772	1.257.229	1.144.396	860.783	729.695	819.642	1.118.519	1.363.587	1.857.404
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	354.245	328.951	402.179	430.574	485.612	-426.321	-557.984	-716.043	-993.879	-1.173.557
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	975.297	803.821	855.050	713.822	375.171	303.374	261.657	402.475	369.708	683.847
ΕΒΙΤΔΑ	3.595.390	3.553.981	4.279.039	4.620.737	3.780.111	3.586.301	4.015.764	5.002.174	5.117.234	

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Δείκτες Κερδοφορίας										
Μικτό περιθώριο κέρδους	26,64%	26,72%	27,67%	26,93%	26,69%	25,97%	25,29%	23,47%	26,26%	27,07%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	0,95%	0,87%	0,87%	0,83%	0,59%	0,43%	0,56%	0,58%	0,62%	0,76%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	1,12%	0,93%	0,86%	0,72%	0,51%	0,43%	0,44%	0,49%	0,54%	0,65%
Δείκτες Αποδοτικότητας										
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	51,31%	31,65%	25,95%	18,26%	8,97%	6,76%	5,63%	7,96%	6,94%	6,77%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	2,73%	2,22%	2,06%	1,85%	1,35%	1,04%	1,32%	1,24%	1,32%	1,75%
Μόχλευση	4,59%	5,34%	5,28%	5,52%	5,74%	6,34%	5,94%	4,68%	4,48%	8,20%
Δείκτες Ρευστότητας										
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,77	0,81	0,80	0,78	0,61	0,64	0,68	0,76	0,80	0,81
Πραγματική Ρευστότητα	0,53	0,55	0,52	0,47	0,23	0,20	0,28	0,39	0,39	0,38
Δείκτες Δραστηριότητας										
Ημέρες αποθεμάτων	39,02	47,93	56,73	66,31	78,07	76,01	69,19	70,13	83,51	80,97
Ημέρες είσπραξης	39,95	38,83	48,25	49,30	28,96	17,57	16,76	17,55	22,90	22,97
Ημέρες πληρωτέων	145,36	170,09	186,02	176,35	163,66	143,95	143,66	161,62	179,59	165,41
Ημέρες χρηματοδότησης	-66,38	-83,33	-81,04	-60,75	-56,62	-50,37	-57,71	-73,94	-73,19	-61,46
Δείκτες κεφαλαιακής δομής										
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,95	0,95	0,95	0,94	0,94	0,94	0,94	0,95	0,96	0,92
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	4,15	4,91	8,99	5,68	7,89	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ																
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	172.368.000	175.814.000	175.814.000	225.755.000	274.419.000	297.359.000	337.588.000	339.895.000	341.568.000	342.740.000	340.855.000	344.127.000	353.201.000	398.710.000	473.545.000	478.955.000
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	115.486.000	99.255.000	106.826.000	117.578.000	165.247.000	172.569.000	232.676.000	261.386.000	242.103.000	211.871.000	212.936.000	192.610.000	182.751.000	302.941.000	295.742.000	297.639.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	85.151.000	86.406.000
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	1.470.000	1.739.000	1.705.000	1.693.000	3.507.000	3.300.000	4.514.000	5.450.000	5.361.000	6.540.000	6.129.000	5.359.000	5.198.000	4.010.000	3.807.000
ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ													626.000	1.479.000	1.004.000	612.000
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	61.360.000	60.519.000	77.553.000	85.034.000	98.550.000	117.193.000	104.046.000	103.212.000	101.418.000	116.279.000	102.529.000	105.493.000	110.099.000	65.421.000	65.421.000	64.421.000
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	7.499.000	9.210.000	9.782.000	12.476.000	12.095.000	12.386.000	18.055.000	18.710.000	22.197.000	22.323.000	22.923.000	22.061.000	23.681.000	23.671.000	22.218.000	26.071.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	48.633.000	55.078.000	59.609.000	65.288.000	73.522.000	76.257.000	83.984.000	90.740.000	84.468.000	83.840.000	84.258.000	88.856.000	89.883.000	104.479.000	104.492.000	103.534.000
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	48.086.000	54.463.000	58.971.000	64.625.000	72.564.000	75.381.000	83.170.000	89.632.000	83.390.000	82.648.000	82.822.000	87.601.000	89.374.000	0	0	0
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	16.000	16.000	229.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	547.000	615.000	622.000	647.000	729.000	876.000	814.000	1.108.000	1.078.000	1.192.000	1.436.000	1.255.000	509.000	0	0	0
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	24.809.000	29.097.000	29.487.000	39.733.000	40.991.000	69.859.000	64.637.000	68.798.000	39.975.000	35.287.000	37.088.000	38.951.000	34.002.000	42.154.000	31.008.000	23.227.000
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	11.838.000	18.001.000	15.429.000	24.543.000	20.417.000	22.791.000	36.204.000	28.238.000	28.054.000	32.510.000	42.887.000	65.455.000	33.445.000	34.271.000	29.793.000	65.637.000
ΤΑΜΕΙΟ	1.341.000	1.491.000	1.964.000	2.071.000	2.105.000	237.100	2.125.000	259.000	413.400	4.315.000	4.071.000	9.747.000	8.556.000	0	0	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	10.497.000	16.510.000	13.465.000	22.472.000	18.312.000	204.200.000	340.790.000	256.480.000	239.200.000	28.195.000	38.816.000	55.708.000	24.889.000	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	257.648.000	277.990.000	306.932.000	355.319.000	409.349.000	466.266.000	522.413.000	527.671.000	494.065.000	494.377.000	505.088.000	537.389.000	510.531.000	579.613.000	638.836.000	671.084.000
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	40.686.000	43.490.000	48.403.000	50.894.000	57.552.000	72.204.000	85.801.000	98.430.000	106.889.000	116.122.000	104.436.000	103.448.000	108.351.000	105.662.000	98.072.000	100.825.000
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	5.460.000	8.295.000	8.295.000	8.295.000	8.295.000	12.706.000	15.607.000	15.607.000	15.607.000	16.779.000	16.779.000	16.779.000	15.101.000	15.101.000	15.101.000	15.101.000
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	25.741.000	11.215.000	7.097.000	7.445.000	7.686.000	7.686.000	8.267.000	9.814.000	10.429.000	10.814.000	10.281.000	10.282.000	10.281.000	10.282.000	10.282.000	10.282.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	9.485.000	23.980.000	33.011.000	35.154.000	41.571.000	51.812.000	61.927.000	73.009.000	80.853.000	88.529.000	77.376.000	76.387.000	82.969.000	80.280.000	72.689.000	75.442.000
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	22.475.000	23.621.000	35.246.000	44.394.000	51.896.000	69.506.000	83.924.000	132.190.000	133.773.000	127.918.000	116.501.000	125.664.000	117.484.000	120.232.000	187.370.000	203.225.000
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	12.091.000	12.087.000	16.486.000	17.878.000	14.010.000	56.638.000	52.190.000	44.184.000	34.788.000	49.522.000	42.617.000	56.252.000	50.266.000	73.634.000
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33.586.000	0	0	0	0	0	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	1.339.000	831.000	662.000	4.891.000	4.396.000	22.913.000	34.053.000	37.864.000	35.306.000	0	32.125.000	25.311.000	22.939.000	0	73.060.000	74.703.000
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	15.461.000	13.891.000	13.925.000	16.090.000	19.848.000	18.254.000	23.505.000	25.056.000	32.109.000	32.200.000	36.087.000	35.228.000	35.369.000	46.090.000	43.164.000	30.591.000
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	5.675.000	8.899.000	8.568.000	11.326.000	11.166.000	104.610.000	123.560.000	126.320.000	141.680.000	17.948.000	13.501.000	15.603.000	16.559.000	17.890.000	20.880.000	24.297.000
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	194.487.000	210.879.000	223.283.000	260.031.000	299.901.000	324.556.000	352.688.000	297.051.000	253.403.000	250.337.000	284.151.000	308.277.000	284.696.000	353.719.000	353.395.000	367.034.000
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	31.663.000	36.677.000	41.412.000	60.111.000	77.686.000	72.540.000	78.391.000	32.627.000	30.172.000	28.254.000	38.418.000	41.408.000	40.281.000	75.620.000	85.072.000	78.010.000
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	145.538.000	152.616.000	155.025.000	173.988.000	196.276.000	221.803.000	241.395.000	230.782.000	186.464.000	184.767.000	198.749.000	213.291.000	205.665.000	234.880.000	241.612.000	253.591.000
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	17.286.000	20.906.000	24.684.000	25.831.000	25.838.000	30.213.000	32.902.000	33.642.000	36.767.000	37.316.000	46.984.000	53.007.000	38.750.000	43.219.000	26.712.000	35.433.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	257.648.000	277.990.000	306.932.000	355.319.000	409.349.000	466.266.000	522.413.000	527.671.000	494.065.000	494.377.000	505.088.000	537.389.000	510.531.000	579.613.000	638.836.000	671.084.000

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ																
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	477.611.000	502.254.000	541.542.000	573.556.000	602.181.000	634.632.000	702.183.000	734.350.000	738.890.000	742.176.000	751.660.000	800.583.000	761.589.000	770.349.000	829.817.000	882.466.000
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	392.855.000	381.977.000	419.509.000	424.227.000	458.007.000	479.474.000	545.058.000	571.637.000	574.860.000	576.648.000	582.656.000	613.217.000	584.333.000	590.855.000	631.683.000	665.172.000
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	84.756.000	120.277.000	122.033.000	149.329.000	144.174.000	155.158.000	157.125.000	162.713.000	164.030.000	165.528.000	169.004.000	187.366.000	177.256.000	179.494.000	198.134.000	217.294.000
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΞΟΔΑ	36.177.000	11.324.000	24.371.000	9.510.000	29.043.000	29.846.000	54.415.000	57.670.000	61.128.000	65.558.000	66.492.000	66.414.000	67.805.000	76.034.000	74.329.000	71.185.000
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1.263.000	1.541.000	2.632.000	3.332.000	2.854.000	4.144.000	6.906.000	8.493.000	7.178.000	6.263.000	5.663.000	5.658.000	5.058.000	0	0	0
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	104.297.000	113.127.000	126.384.000	138.792.000	155.051.000	165.563.000	188.040.000	196.496.000	200.396.000	201.659.000	202.500.000	211.264.000	214.206.000	236.470.000	251.505.000	266.342.000
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	17.652.000	19.250.000	20.020.000	20.047.000	18.166.000	19.441.000	23.500.000	23.621.000	24.576.000	29.427.000	32.996.000	42.516.000	30.669.000	19.058.000	20.958.000	22.136.000
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	600.000	600.000	900.000	800.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	12.250.000	12.088.000	12.173.000	12.685.000	13.996.000	14.449.000	16.026.000	18.232.000	15.510.000	12.400.000	16.032.000	16.980.000	18.192.000	0	0	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	12.250.000	12.088.000	12.173.000	12.685.000	13.996.000	14.449.000	16.026.000	18.232.000	15.510.000	12.400.000	16.032.000	16.980.000	18.192.000	0	0	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	15.973.000	17.533.000	18.288.000	17.515.000	15.312.000	15.297.000	16.594.000	15.394.000	17.584.000	23.164.000	27.333.000	36.858.000	25.797.000	14.033.000	11.710.000	13.229.000
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	-4.267.000	-4.729.000	-4.876.000	-5.024.000	-4.959.000	-2.434.000	-2.397.000	-3.649.000	-8.799.000	-6.667.000	-10.564.000	-11.677.000	-6.556.000	-393.000	-3.448.000	-3.304.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	11.706.000	12.804.000	13.412.000	12.491.000	10.353.000	12.863.000	14.197.000	11.745.000	8.785.000	16.497.000	16.769.000	25.181.000	19.241.000	13.640.000	8.262.000	9.925.000
ΕΒΙΤΔΑ	28.886.000	30.562.000	32.193.000	32.732.000	32.162.000	33.890.000	39.526.000	41.853.000	40.086.000	41.827.000	49.028.000	59.496.000	48.860.000	39.783.000	57.450.000	60.082.000

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ																
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Δείκτες Κερδοφορίας																
Μικτό περιθώριο κέρδους	17,75%	23,95%	22,53%	26,04%	23,94%	24,45%	22,38%	22,16%	22,20%	22,30%	22,48%	23,40%	23,27%	23,30%	23,88%	24,62%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	3,70%	3,83%	3,70%	3,50%	3,02%	3,06%	3,35%	3,22%	3,33%	3,96%	4,39%	5,31%	4,03%	2,47%	2,53%	2,51%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	3,34%	3,49%	3,38%	3,05%	2,54%	2,41%	2,36%	2,10%	2,38%	3,12%	3,64%	4,60%	3,39%	1,82%	1,41%	1,50%
Δείκτες Αποδοτικότητας																
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	28,77%	29,44%	27,71%	24,54%	17,99%	17,81%	16,55%	11,93%	8,22%	14,21%	16,06%	24,34%	17,76%	12,91%	8,42%	9,84%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	6,85%	6,92%	6,52%	5,64%	4,44%	4,17%	4,50%	4,48%	4,97%	5,95%	6,53%	7,91%	6,01%	3,29%	3,28%	3,30%
Μόχλευση	15,79%	15,64%	15,77%	14,32%	14,06%	15,49%	16,42%	18,65%	21,63%	23,49%	20,68%	19,25%	21,22%	18,23%	15,35%	15,02%
Δείκτες Ρευστότητας																
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,44	0,48	0,47	0,50	0,45	0,52	0,52	0,63	0,60	0,61	0,58	0,63	0,55	0,51	0,47	0,52
Πραγματική Ρευστότητα	0,19	0,22	0,20	0,25	0,20	0,29	0,29	0,33	0,27	0,27	0,28	0,34	0,24	0,22	0,17	0,24
Δείκτες Δραστηριότητας																
Ημέρες αποθεμάτων	45,18	52,63	51,86	56,17	58,59	58,05	56,24	57,94	53,63	53,07	52,78	52,89	56,14	64,54	60,38	56,81
Ημέρες είσπραξης	18,96	21,15	19,87	25,29	24,85	40,18	33,60	34,20	19,75	17,35	18,01	17,76	16,30	19,97	13,64	9,61
Ημέρες πληρωτέων	135,22	145,83	134,88	149,70	156,42	168,85	161,65	147,36	118,39	116,95	124,50	126,96	128,47	145,10	139,61	139,15
Ημέρες χρηματοδότησης	-71,07	-72,06	-63,14	-68,24	-72,98	-70,62	-71,81	-55,22	-45,01	-46,53	-53,71	-56,31	-56,03	-60,58	-65,59	-72,73
Δείκτες κεφαλαιακής δομής																
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,84	0,84	0,84	0,86	0,86	0,85	0,84	0,81	0,78	0,77	0,79	0,81	0,79	0,82	0,85	0,85
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#REF!	#DIV/0!

ΜΕΤΡΟ ΑΕ&ΒΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ																
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	80.756.272	86.916.503	114.528.056	123.332.585	151.990.619	178.287.119	193.546.055	208.661.834	210.081.946	212.513.160	231.966.755	570.184.804	593.904.423	621.014.769	626.582.122	628.102.112
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	80.326.963	83.780.671	111.204.984	119.970.353	148.583.933	175.059.337	189.973.775	205.038.676	202.228.011	199.009.122	225.516.682	505.364.068	530.557.468	548.456.950	553.112.369	559.037.187
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40.401.776	40.401.776	39.582.149	38.292.507	37.065.255
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.187.040	4.935.373	18.770.408	18.376.560	25.212.661	24.946.581	25.400.681
ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	2.664.462	2.836.431	2.836.431	2.836.431	2.786.431	2.786.431	2.786.431	6.975.512	12.273.464	4.935.373	1.158.810	1.140.664	1.477.826	1.685.520	2.321.566
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	337.727	574.424	1.715.485	640.709	3.557.897	5.860.856	1.516.964
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	429.306	471.368	486.638	525.798	570.253	441.348	785.847	836.723	878.420	0	0	2.774.255	2.787.245	2.787.287	2.684.289	2.760.459
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	61.823.934	63.851.449	69.326.499	86.332.597	82.770.868	82.566.687	82.075.756	79.985.679	78.887.857	79.924.104	85.848.159	154.488.243	164.817.230	158.033.272	173.070.308	173.748.727
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	61.823.934	63.851.449	69.326.499	86.332.597	82.770.868	82.566.687	82.075.756	79.985.679	78.887.857	77.494.097	82.716.822	146.296.784	153.127.306	153.412.174	166.790.429	167.957.491
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.430.007	3.131.337	8.191.459	11.689.924	4.621.098	6.279.879	5.791.236
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	27.291.311	31.407.897	15.245.028	10.706.045	10.876.434	8.433.633	9.379.708	9.792.363	10.740.293	12.742.556	11.920.582	35.238.769	39.118.851	32.577.020	30.081.400	29.496.447
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	11.053.219	13.752.798	32.021.426	31.039.438	14.591.415	17.722.984	20.031.334	23.772.492	16.563.699	14.549.630	22.138.109	23.700.255	36.645.712	26.402.596	16.932.920	10.067.063
ΤΑΜΕΙΟ	2.490.092	3.044.179	2.790.493	2.946.618	3.599.364	4.202.347	4.646.576	4.159.806	5.257.086	0	0	0	0	0	0	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	8.563.127	10.708.619	29.230.932	28.092.819	10.992.051	13.520.636	15.384.758	19.612.686	11.306.612	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	180.924.736	195.928.647	231.121.010	251.410.665	260.229.336	287.010.422	305.032.854	322.212.368	316.273.795	319.729.450	351.873.605	783.612.071	834.486.217	838.027.657	846.666.750	841.414.349
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	53.165.259	64.027.360	69.592.157	88.732.983	86.042.268	95.625.253	108.684.737	133.466.941	114.157.262	118.917.962	130.299.125	97.136.920	103.902.420	115.624.278	124.255.578	149.721.031
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	21.496.995	25.502.094	27.489.921	27.489.921	15.394.356	34.488.758	34.488.758	34.488.758	8.438.739	16.046.528	20.060.287	20.060.287	20.060.287	20.060.287	20.060.287	24.060.309
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	4.005.131	0	0	7.094.404	7.261.319	166.915	166.915	15.303.631	15.303.631	0	0	0	0	0	1.459.839	22.682.704
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	27.663.132	38.525.265	42.102.236	54.148.657	50.053.259	60.969.579	74.029.063	83.674.551	90.414.892	90.414.892	96.871.434	96.879.027	96.885.303	102.977.574	102.977.574	102.978.019
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	0	0	0	0	0	8.000.000	9.500.000	10.000.000	23.000.000	24.682.082	29.682.082	280.842.720	337.994.956	295.085.079	236.357.775	184.888.949
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	8.000.000	9.500.000	10.000.000	23.000.000	0	0	10.131.897	10.108.279	10.108.279	10.108.279	10.108.279
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.000.000	20.000.000	211.305.420	263.805.420	237.094.462	222.852.402	174.780.670
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59.405.434	64.081.258	47.882.339	3.397.094	0
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000.000	2.000.000	654.627	226.261	1.727
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	127.759.477	131.901.287	161.528.852	162.677.682	174.187.068	183.385.170	186.848.117	178.745.428	179.116.533	176.129.406	191.892.397	403.742.400	390.588.841	426.663.674	485.827.136	506.802.642
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	10.761.325	46.114	14.250.436	2.257	600.699	2.178	9.229.214	74.880.010	37.702.138	1.640	3.803.750	4.769.173
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	112.286.402	114.440.518	137.344.256	139.741.163	147.714.714	168.776.221	157.889.231	163.166.128	154.415.596	153.230.720	162.129.797	276.857.550	316.993.160	384.440.228	446.072.063	462.880.272
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	11.358.575	12.460.769	14.184.596	15.236.519	15.711.029	14.562.835	14.708.451	15.577.043	19.100.238	22.896.508	20.533.386	52.004.840	35.893.542	42.221.806	35.951.323	39.153.197
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	180.924.736	195.928.647	231.121.010	251.410.665	260.229.336	287.010.422	305.032.854	322.212.368	316.273.795	319.729.450	351.873.605	783.612.071	834.486.217	838.027.657	846.666.750	841.414.349

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ																
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	499.827.470	549.287.613	601.105.619	650.658.264	668.262.431	676.659.488	681.910.845	699.422.666	700.082.989	697.341.178	736.243.483	1.104.487.875	1.172.125.667	1.190.626.027	1.259.646.454	1.335.242.670
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	446.948.305	492.834.693	538.756.833	579.494.534	603.606.324	605.585.964	608.733.417	620.456.270	620.449.440	614.693.946	646.715.381	934.133.109	1.005.678.848	1.021.348.857	1.079.233.700	1.136.512.458
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	52.879.165	56.452.920	62.348.786	71.163.730	64.656.107	71.073.524	73.177.428	78.966.396	79.633.549	82.647.232	89.528.102	170.354.766	166.446.820	169.277.170	180.412.754	198.730.212
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	33.131.463	37.205.033	44.959.759	50.567.276	57.770.919	60.674.907	64.015.019	66.823.607	60.973.350	62.739.700	66.036.435	130.550.877	135.190.040	132.252.948	132.418.111	143.432.025
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	156.655	171.774	197.350	193.754	204.772	772.575	786.477	1.139.486	1.014.569	1.944.057	2.320.318	21.829.549	25.093.227	25.680.150	28.163.188	29.774.761
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	69.072.018	76.133.749	85.974.689	97.114.768	107.128.679	113.613.070	118.514.985	125.180.604	120.611.229	126.427.463	132.407.023	255.389.764	251.440.795	250.940.654	261.867.524	278.198.213
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	16.781.955	17.352.431	21.136.506	24.422.484	15.093.575	17.362.786	17.890.985	19.475.053	19.001.867	18.825.133	23.069.769	23.686.330	25.102.838	24.909.314	22.800.152	34.189.263
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	717.919	821.262	241.491	500.782	378.534	339.818	80.890	142.299	646.811	0	0	64.945	20.488,55	58.757	56.782	43.321
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	394.997	357.958	346.774	191.612	326.779	722.799	272.051	361.047	555.601	0	0	11.304.789	14.583.592	14.164.349	13.350.669	12.068.190
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	8.228.169	8.750.425	10.945.256	12.643.066	15.018.742	15.822.075	15.966.334	16.466.554	9.392.046	9.972.612	10.448.147	11.130.430	8.070.959	0	0	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	8.228.169	8.750.425	10.945.256	12.643.066	15.018.742	15.822.075	15.966.334	16.466.554	9.392.046	9.972.612	10.448.147	11.130.430	8.070.959	0	0	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	17.104.877	17.815.735	21.031.223	24.731.654	15.145.330	16.979.805	17.699.824	19.251.166	19.072.312	17.015.412	20.837.196	12.446.485	10.400.751	10.702.712	9.506.265	22.164.395
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	4.114.500	5.000.000	10.000.000	7.700.000	0	0	0	0	5.975.762	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	5.107.207	4.784.994	5.026.941	6.211.144	3.827.452	5.654.484	3.971.543	4.075.388	5.468.382	-4.558.869	-6.307.646	-5.512.835	-22.184	-17.294	-5.255	-154.962
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	11.997.670	13.030.741	16.004.282	18.520.510	11.317.878	11.325.321	13.728.281	15.175.778	13.603.930	12.456.542	14.529.551	6.933.649	10.378.567	9.458.167	9.501.009	22.009.433
ΕΒΙΤΔΑ	25.101.983	26.160.887	31.377.170	36.451.265	29.855.406	33.884.224	34.576.029	36.814.339	29.031.659	28.797.745	33.517.916	34.672.093	3.785.242			

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ																
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Δείκτες Κερδοφορίας																
Μικτό περιθώριο κέρδους	10,58%	10,28%	10,37%	10,94%	9,68%	10,50%	10,73%	11,29%	11,37%	11,85%	12,16%	15,42%	14,20%	14,22%	14,32%	14,88%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	3,36%	3,16%	3,52%	3,75%	2,26%	2,57%	2,62%	2,78%	2,71%	2,70%	3,13%	2,14%	2,14%	2,09%	1,81%	2,56%
Δείκτης καθαρού περιθώριου κέρδους	3,42%	3,24%	3,50%	3,80%	2,27%	2,51%	2,60%	2,75%	2,72%	2,44%	2,83%	1,13%	0,89%	0,90%	0,75%	1,66%
Δείκτες Αποδοτικότητας																
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	22,57%	20,35%	23,00%	20,87%	13,15%	11,84%	12,63%	11,37%	11,92%	10,47%	11,15%	7,14%	9,99%	8,18%	7,65%	14,70%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	9,28%	8,86%	9,15%	9,71%	5,80%	6,05%	5,87%	6,04%	6,01%	5,89%	6,56%	3,02%	3,01%	2,97%	2,69%	4,06%
Μόχλευση	29,39%	32,68%	30,11%	35,29%	33,06%	33,32%	35,63%	41,42%	36,09%	37,19%	37,03%	12,40%	12,45%	13,80%	14,68%	17,79%
Δείκτες Ρευστότητας																
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,78	0,83	0,72	0,79	0,62	0,59	0,60	0,64	0,59	0,61	0,62	0,53	0,62	0,51	0,45	0,42
Πραγματική Ρευστότητα	0,30	0,34	0,29	0,26	0,15	0,14	0,16	0,19	0,15	0,15	0,18	0,15	0,19	0,14	0,10	0,08
Δείκτες Δραστηριότητας																
Ημέρες αποθεμάτων	50,49	47,29	46,97	54,38	50,05	49,76	49,21	47,05	46,41	47,46	48,45	60,36	59,82	56,48	58,53	55,80
Ημέρες εισπραξης	19,93	20,87	9,26	6,01	5,94	4,55	5,02	5,11	5,60	6,67	5,91	11,65	12,18	9,99	8,72	8,06
Ημέρες πληρωτέων	91,70	84,76	93,05	88,02	89,32	101,73	94,67	95,99	90,84	90,99	91,50	108,18	115,05	137,39	150,86	148,66
Ημέρες χρηματοδότησης	-21,28	-16,60	-36,82	-27,63	-33,33	-47,41	-40,44	-43,82	-38,83	-36,86	-37,14	-36,17	-43,05	-70,92	-83,61	-84,79
Δείκτες κεφαλαιακής δομής																
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,71	0,67	0,70	0,65	0,67	0,67	0,64	0,59	0,64	0,63	0,63	0,87	0,87	0,86	0,85	0,82
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	42,49	48,48	60,95	127,46	46,19	24,02	65,76	53,94	34,20	#DIV/0!	#DIV/0!	2,10	1,72	1,76	1,71	2,83

ΠΕΝΤΕ Α.Ε

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ																
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	77.269.129	90.405.466	97.583.363	113.754.597	117.502.457	122.761.936	119.456.112	121.942.016	121.376.524	129.272.155	139.274.331	146.564.849	150.176.768	156.520.131	168.322.261	178.427.122
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	102.260.190	122.148.441	136.114.274	150.886.081	161.399.106	174.493.955	182.223.391	191.715.651	198.518.876	173.303.641	186.747.675	197.349.494	204.853.458	152.804.925	163.208.971	173.047.174
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.195.111	2.195.111	2.107.306	2.019.502	1.931.698	1.843.893	1.756.088
ΆΛΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2856462	1.328.368	1.061.332	821.106	637.770	466.547	1.950.186
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	859.091	812.089	812.089	812.089	1.131.831	1.131.831	1.131.831	1.131.831	130.874	2.325.985	2.325.985	2.238.181	2.150.376	1.145.738	2.802.851	1.673.674
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	626.069	694.029	778.486	807.407	649.429	695.008	681.769	855.742	1.012.796	0	0	0	0	0	0	0
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	59.651.895	60.857.524	64.377.799	63.359.342	68.706.957	64.784.606	64.984.335	66.611.768	70.101.646	65.795.850	62.869.252	68.663.576	68.506.508	63.134.181	67.234.871	71.187.841
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	59.099.402	60.473.485	63.981.859	62.907.882	68.277.603	64.431.669	64.656.649	66.079.568	69.692.154	64.944.114	61.749.662	67.169.489	67.211.453	62.420.934	65.657.715	68.621.794
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	552.493	384.039	395.940	451.460	429.354	352.937	327.686	532.200	409.493	851.736	1.119.590	1.494.087	1.295.055	713.247	1.577.156	2.566.047
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	5.942.782	4.813.024	5.890.677	6.364.263	9.158.774	8.228.477	8.138.431	10.174.314	9.518.082	7.465.464	9.301.278	13.088.615	17.312.722	11.753.919	9.550.400	9.699.852
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	18.228.385	22.463.755	22.221.338	22.582.274	22.015.318	17.821.064	27.653.663	30.658.667	33.374.135	34.762.076	49.562.796	74.961.079	55.386.173	58.418.024	50.932.719	66.044.080
ΤΑΜΕΙΟ	2.780.187	4.167.494	2.572.707	1.802.047	1.937.863	3.696.072	5.939.339	4.118.170	4.713.879	3.998.923	4.332.020	4.992.624	4.743.676	0	0	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	15.448.198	18.296.260	19.648.630	20.780.227	20.077.455	14.124.992	21.714.324	26.540.496	28.660.255	30.763.152	45.230.775	69.968.454	50.642.496	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	161.092.192	178.539.769	190.073.176	206.060.477	217.383.507	213.596.083	220.232.541	229.386.765	234.370.388	237.295.546	261.007.657	303.278.119	291.382.171	289.826.256	296.040.251	325.358.895
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	66.453.698	77.783.921	86.347.782	100.765.375	104.873.888	107.092.463	108.196.004	118.045.420	121.512.484	127.326.218	139.569.616	156.053.820	162.884.769	166.680.784	169.511.233	186.784.768
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	51.494.780	56.067.012	59.840.717	66.071.076	73.284.426	85.729.472	88.935.490	88.935.490	94.679.842	97.615.400	100.815.401	104.015.520	107.329.252	109.218.276	111.097.088	113.007.861
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	3.773.711	6.230.381	7.210.705	13.827.982	4.058.527	1.804.522	2.994.368	6.415.318	6.155.007	3.759.609	14.864.563	27.518.701	32.308.621	33.577.281	38.031.295	52.727.875
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	11.185.206	15.486.529	19.296.361	20.866.317	27.530.935	19.558.469	16.266.147	22.694.612	20.677.635	25.951.209	23.889.652	24.519.600	23.246.896	23.885.226	20.382.851	21.049.032
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	81.117	83.461	93.070	101.518	148.948	161.604	180.709	169.098	175.529	0	1.030.000	1.433.431	1.435.570	1.443.035	4.033.093	2.904.108
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	81.117	83.460	93.070	101.518	148.948	161.603	180.709	169.098	175.528	0	0	183.453	185.592	193.058	192.787	194.982
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	219.977	219.977	219.977	1.219.977	219.977
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	94.557.377	100.672.387	103.632.324	105.193.584	112.360.670	106.342.016	111.855.828	111.172.247	112.682.375	109.969.328	120.408.041	145.790.868	127.061.832	121.702.436	122.495.924	135.670.019
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	9.267.426	6.277.126	8.114.946	8.152.972	8.446.911	7.891.915	5.661.047	6.730.082	6.300.643	0	0	5.373.010	0	0	0	0
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	76.750.911	85.883.411	86.139.808	87.275.878	92.441.254	89.687.566	96.342.642	93.617.871	95.463.992	93.864.552	104.139.214	121.790.611	108.511.815	104.297.178	102.917.873	112.852.748
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	8.539.040	8.511.850	9.377.570	9.764.734	11.472.505	8.762.534	9.852.138	10.824.293	10.917.741	16.104.777	16.268.827	18.627.248	18.550.017	17.405.259	19.578.051	22.817.271
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	161.092.192	178.539.769	190.073.176	206.060.477	217.383.507	213.596.083	220.232.541	229.386.765	234.370.388	237.295.546	261.007.657	303.278.119	291.382.171	289.826.256	296.040.251	325.358.895

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ																
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	320.703.017	355.722.302	381.244.031	401.250.871	413.208.123	413.504.471	432.851.982	442.041.199	458.996.425	462.177.989	472.995.332	519.061.137	482.772.106	449.969.814	450.131.847	511.538.977
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	267.891.495	298.602.507	316.428.354	337.194.399	343.318.976	345.682.440	362.598.256	365.770.987	381.364.133	379.792.923	385.074.015	418.514.830	392.622.660	361.073.138	357.448.859	402.000.531
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	52.811.522	57.119.795	64.815.677	64.056.472	69.889.147	67.822.031	70.253.726	76.270.212	77.632.292	82.385.066	87.921.317	100.546.307	90.149.446	88.896.677	92.682.988	109.538.446
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	14.860.691	17.326.228	20.133.578	22.782.946	25.689.873	25.641.040	27.633.630	27.536.059	27.073.232	27.558.721	30.214.889	31.258.849	30.174.423	27.377.890	28.083.464	33.378.518
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	19.681	3.765	111.661	10.207	10.180	20.938	14.613	3.964	14.553	4.085	12.998	17.441	17.797	17.878	5.455.974	5.924.900
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	55.585.178	62.479.806	69.776.351	73.086.741	81.234.656	84.528.904	88.745.178	91.652.205	94.044.315	97.392.911	99.298.332	101.488.954	102.041.796	103.454.492	102.864.879	109.079.499
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	12.067.354	11.962.453	15.061.244	13.742.471	14.334.185	8.913.227	9.127.566	12.150.100	10.646.657	12.546.791	18.824.875	30.298.760	17.585.723	12.163.407	12.445.599	27.912.564
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	490.858	2.388.873	1.702.435	1.875.533	1.464.880	804.919	342.578	592.941	33.328	0	0	0	0	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	971.781	99.197	479.119	85.152	431.106	167.239	314.293	348.509	271.807	0	0	0	0	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	8.222.707	8.976.752	9.776.507	9.639.938	10.016.736	10.089.819	11.052.014	11.462.420	7.839.267	9.359.610	10.530.308	9.428.241	8.936.888	0	0	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	8.222.707	8.976.752	9.776.507	9.639.938	10.016.736	10.089.819	11.052.014	11.462.420	7.839.267	9.359.610	10.530.308	9.428.241	8.936.888	0	0	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	11.586.432	14.252.128	16.284.559	15.532.851	15.367.959	9.550.908	9.155.851	12.394.532	10.408.178	12.546.791	18.824.875	30.298.760	18.264.276	12.802.196	13.057.572	28.412.264
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	7.661.918	7.137.725	10.220.727	4.337.630	18.664.351	7.563.374	3.545.299	4.848.272	6.890.402	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	3.595.939	3.699.790	3.855.321	3.626.757	3.609.366	3.134.369	3.460.730	2.718.830	3.279.179	-3.670.752	-6.225.921	-9.004.613	-5.498.766	-3.992.026	-3.473.910	-7.025.798
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	7.990.493	10.552.338	12.429.238	11.906.094	11.758.593	6.416.539	5.695.121	9.675.702	7.128.999	8.876.038	12.598.954	21.294.147	12.765.510	8.810.171	9.583.662	21.386.466
ΕΒΙΤΔΑ	20.120.990	20.819.733	24.760.982	23.149.632	24.226.935	18.809.762	19.910.411	23.103.504	17.907.335	21.567.558	28.955.550	38.934.791	26.522.612	26.671.660	17.901.573	33.837.464

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ																
Δείκτες Κερδοφορίας	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Μικτό περιθώριο κέρδους	16,47%	16,06%	17,00%	15,96%	16,91%	16,40%	16,23%	17,25%	16,91%	17,83%	18,59%	19,37%	18,67%	19,76%	20,59%	21,41%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	3,76%	3,36%	3,95%	3,42%	3,47%	2,16%	2,11%	2,75%	2,32%	2,71%	3,98%	5,84%	3,64%	2,70%	2,76%	5,46%
Δείκτης καθαρού περιθώριου κέρδους	3,61%	4,01%	4,27%	3,87%	3,72%	2,31%	2,12%	2,80%	2,27%	2,71%	3,98%	5,84%	3,78%	2,85%	2,90%	5,55%
Δείκτες Αποδοτικότητα																
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	12,02%	13,57%	14,39%	11,82%	11,21%	5,99%	5,26%	8,20%	5,87%	6,97%	9,03%	13,65%	7,84%	5,29%	5,65%	11,45%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	7,49%	6,70%	7,92%	6,67%	6,59%	4,17%	4,14%	5,30%	4,54%	5,29%	7,21%	9,99%	6,04%	4,20%	4,20%	8,58%
Μόχλευση	41,25%	43,57%	45,43%	48,90%	48,24%	50,14%	49,13%	51,46%	51,85%	53,66%	53,47%	51,46%	55,90%	57,51%	57,26%	57,41%
Δείκτες Ρευστότητας																
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,89	0,88	0,89	0,88	0,89	0,85	0,90	0,97	1,00	0,98	1,01	1,07	1,11	1,10	1,04	1,08
Πραγματική Ρευστότητα	0,26	0,27	0,27	0,28	0,28	0,24	0,32	0,37	0,38	0,38	0,49	0,60	0,57	0,58	0,49	0,56
Δείκτες Δραστηριότητας																
Ημέρες αποθεμάτων	81,28	74,39	74,26	68,58	73,05	68,40	65,41	66,47	67,09	63,23	59,59	59,88	63,69	63,82	68,66	64,64
Ημέρες εισπραξης	6,76	4,94	5,64	5,79	8,09	7,26	6,86	8,40	7,57	5,90	7,18	9,20	13,09	9,53	7,74	6,92
Ημέρες πληρωτέων	104,57	104,98	99,36	94,47	98,28	94,70	96,98	93,42	91,37	90,21	98,71	106,22	100,88	105,43	105,09	102,47
Ημέρες χρηματοδότησης	-16,53	-25,65	-19,46	-20,10	-17,14	-19,03	-24,70	-18,55	-16,71	-21,08	-31,94	-37,13	-24,10	-32,08	-28,69	-30,91
Δείκτες κεφαλαιακής δομής																
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,59	0,56	0,55	0,51	0,52	0,50	0,51	0,49	0,48	0,46	0,47	0,49	0,44	0,42	0,43	0,43
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	12,42	120,59	31,44	161,39	33,25	53,30	29,04	34,86	39,17	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι & Σ ΑΕΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ																
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	129.896.030	133.172.839	570.053.200	586.644.606	557.483.000	566.942.000	567.295.000	559.242.000	566.510.000	559.657.428	576.281.971	609.518.550	708.310.579	1.543.632.000	2.361.621.000	2.330.375.000
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	126.560.655	129.651.479	0	0	0	0	0	0	0	318.456.200	309.555.520	310.818.432	306.070.770	739.250.000	574.757.000	573.745.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	978.634.000	949.160.000
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	0	0	19.505.278	19.456.016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	210.667.840	223.531.599	223.046.000	225.614.000	225.672.000	225.720.000	233.118.000	234.078.683	234.946.306	235.447.195	236.206.535	648.019.000	655.994.000	658.833.000
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	0	0	11.359.390	1	0	3.482.000	3.542.000	3.582.000	3.712.000	3.495.445	28.083.693	59.333.693	162.035.060	139.082.000	134.942.000	131.256.000
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	820.107	1.076.753	0	0	0	0	0	0	0	3.627.097	3.696.448	3.919.227	3.998.212	17.281.000	17.381.000	17.294.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	76.986.033	69.058.090	72.252.720	86.601.090	94.003.000	96.685.000	96.268.000	100.014.000	120.334.000	133.191.915	133.467.089	138.313.451	133.770.179	272.324.000	269.371.000	280.804.000
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	75.785.881	67.982.858	72.252.720	86.601.090	94.003.000	96.685.000	96.268.000	100.014.000	120.334.000	107.415.562	106.539.404	113.254.295	111.200.121	0	0	0
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	1.200.153	1.075.232	0	0	0	0	0	0	0	25.776.354	26.927.685	25.059.156	22.570.058	0	0	0
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	29.722.606	33.174.367	36.010.769	45.305.531	44.936.000	48.247.000	56.664.000	49.088.000	20.385.000	38.519.154	42.439.740	58.537.425	98.788.191	89.257.000	94.105.000	98.463.000
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	16.355.192	36.509.608	37.063.262	32.989.216	65.943.000	49.190.000	44.661.000	38.707.000	31.930.000	32.395.128	78.402.360	82.230.363	24.277.252	104.528.000	92.282.000	228.631.000
ΤΑΜΕΙΟ	2.661.053	2.759.378	0	0	0	0	0	0	0	6.187.426	6.829.216	5.872.358	4.361.020	0	0	0
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	13.694.138	33.750.229	0	0	0	0	0	0	0	26.207.701	71.573.143	76.358.004	19.916.231	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	252.959.862	271.914.904	715.379.951	751.540.442	762.365.000	761.064.000	764.888.000	747.051.000	739.159.000	763.763.626	830.591.161	888.599.789	965.146.202	2.009.741.000	2.817.379.000	2.938.303.000
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	28.615.689	29.531.924	68.233.631	107.097.558	109.720.000	115.871.000	124.612.000	135.729.000	139.877.000	141.835.973	157.820.628	172.884.968	184.220.885	69.044.000	55.241.000	110.469.000
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	14.000.000	14.000.000	4.978.605	10.552.263	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	16.800.000	24.000.000	24.000.000	24.000.000
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗ	235.111	428.999	0	0	0	0	0	0	0	119.435.973	135.420.628	150.484.968	161.820.885	45.044.000	31.219.000	86.447.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	14.380.578	15.102.925	63.255.026	96.545.295	92.920.000	99.071.000	107.812.000	118.929.000	123.077.000	5.600.000	5.600.000	5.600.000	5.600.000	0	22.000	22.000
ΜΕΣΩ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ. & ΠΡΟΒΛΕΨΕ	4.151.588	4.224.825	394.892.946	365.294.459	321.327.000	291.519.000	287.305.000	271.533.000	252.682.000	250.519.433	242.662.922	246.444.017	357.363.367	1.040.730.000	1.775.053.000	1.656.081.000
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59.592.500	59.196.250	69.800.000	183.931.737	0	693.437.000	610.981.000
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0	330.340.000	332.733.905	290.198.000	258.466.000	253.328.000	238.266.000	215.703.000	0	0	0	0	704.128.000	876.986.000	846.485.000
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150.257.927	143.205.831	136.067.483	129.823.263	142.110.000	144.285.000	125.477.000
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	0	0	64.552.945	32.560.553	31.129.000	33.053.000	33.977.000	33.267.000	36.979.000	15.161.365	16.621.665	12.573.962	15.511.568	177.232.000	36.397.000	43.911.000
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	4.151.588	4.224.825	0	0	0	0	0	0	0	25.507.640	23.639.174	28.002.570	28.096.797	17.260.000	23.948.000	29.227.000
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	220.192.584	238.158.155	252.253.375	279.148.425	331.318.000	353.674.000	352.971.000	339.789.000	346.600.000	371.408.220	430.107.611	469.270.804	423.561.951	899.967.000	987.085.000	1.171.753.000
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	41.772.054	16.000.000	15.169.218	241.031	22.121.000	22.008.000	18.608.000	27.092.000	35.287.000	57.558.385	78.058.361	67.000.000	9.624.280	11.038.000	33.518.000	46.508.000
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	159.001.797	188.623.799	0	0	0	0	0	0	0	274.426.494	304.307.681	343.901.676	359.616.510	840.213.000	848.427.000	953.857.000
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	19.418.733	23.534.356	237.084.157	278.907.394	309.197.000	331.666.000	334.363.000	312.697.000	311.313.000	38.628.160	46.242.444	52.909.420	53.069.072	48.716.000	105.140.000	171.388.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	252.959.862	271.914.904	715.379.951	751.540.442	762.365.000	761.064.000	764.888.000	747.051.000	739.159.000	763.763.626	830.591.161	888.599.789	965.146.202	2.009.741.000	2.817.379.000	2.938.303.000

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ																
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	806.618.815	837.115.220	912.488.773	1.088.652.558	1.153.499.000	1.191.253.000	1.260.864.000	1.230.031.000	1.190.661.000	1.239.369.000	1.304.718.000	1.398.357.334	1.384.541.073	2.370.789.000	2.632.586.000	3.150.239.000
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	627.285.014	643.543.330	685.758.716	819.633.099	866.695.000	894.869.000	952.488.000	924.666.000	894.891.000	928.516.000	976.189.000	1.045.745.658	1.062.112.220	1.774.955.000	1.938.046.000	2.299.916.000
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	179.333.801	193.571.890	226.730.057	269.019.459	286.804.000	296.384.000	308.376.000	305.365.000	295.770.000	310.853.000	328.529.000	352.611.676	322.428.853	595.834.000	694.540.000	850.323.000
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	280.426	868.278	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.314.133	20.073.593	17.720.000	13.184.000	16.043.000
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1.971.506	2.021.686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13.909.653	25.862.838	512.489.000	525.500.000	602.578.000
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	163.919.435	168.773.028	192.687.896	231.036.079	249.537.000	258.118.000	274.269.000	279.028.000	268.153.000	281.946.000	283.541.000	299.849.432	299.453.418	158.036.000	124.365.000	147.553.000
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	13.723.287	23.645.454	34.042.161	37.983.380	37.267.000	38.266.000	34.107.000	26.337.000	27.617.000	28.907.000	44.988.000	58.076.377	43.049.028	-16.755.000	57.859.000	116.235.000
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	635.775	313.892	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.123.559	3.179.294	20.684.509	22.016.048	14.708.000	7.616.000	14.801.000	12.410.000	11.112.000	12.715.000	13.172.000	0	0	37.617.000	59.030.000	62.776.000
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	7.836.823	8.870.096	9.691.653	10.265.399	15.280.000	18.101.000	16.626.000	19.215.000	22.167.000	21.527.000	20.659.000	21.583.262	13.418.139		95.823.000	99.735.000
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	7.836.823	8.870.096	9.691.653	10.265.399	15.280.000	18.101.000	16.626.000	19.215.000	22.167.000	21.527.000	20.659.000	21.583.262	13.418.139			
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	12.235.503	20.780.052	13.357.652	15.967.333	22.559.000	30.650.000	19.306.000	13.927.000	16.505.000	16.192.000	31.816.000	44.166.724	17.186.190	-54.372.000	-1.171.000	53.459.000
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	7.600.000	10.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	4.112.938	6.247.844	-4.744.689	-5.205.912	-10.564.000	-16.499.000	-5.365.000	-2.248.000	-6.108.000	-6.370.000	-12.465.000	-17.169.761	-6.251.059	-13.782.000	-9.573.000	7.495.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	8.122.565	14.532.208	8.612.963	10.761.420	11.995.000	14.151.000	13.941.000	11.679.000	10.397.000	9.822.000	19.351.000	26.996.963	10.935.131	-40.590.000	-10.744.000	60.954.000
ΕΒΙΤΔΑ	23.424.432	34.241.297	43.733.814	48.248.779	52.547.000	56.367.000	50.733.000	45.552.000	49.784.000	50.434.000	65.647.000	79.659.639	56.467.167	13.347.000	151.323.000	226.443.000

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ																
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Δείκτες Κερδοφορίας																
Μικτό περιθώριο κέρδους	22,23%	23,12%	24,85%	24,71%	24,86%	24,88%	24,46%	24,83%	24,84%	25,08%	25,18%	25,22%	23,29%	25,13%	26,38%	26,99%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	1,70%	2,82%	3,73%	3,49%	3,23%	3,21%	2,71%	2,14%	2,32%	2,33%	3,45%	4,15%	3,11%	-0,71%	2,20%	3,69%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	1,52%	2,48%	1,46%	1,47%	1,96%	2,57%	1,53%	1,13%	1,39%	1,31%	2,44%	3,16%	1,24%	-2,29%	-0,04%	1,70%
Δείκτες Αποδοτικότητας																
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	28,39%	49,21%	12,62%	10,05%	10,93%	12,21%	11,19%	8,60%	7,43%	6,92%	12,26%	15,62%	5,94%	-58,79%	-19,45%	55,18%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	5,43%	8,70%	4,76%	5,05%	4,89%	5,03%	4,46%	3,53%	3,74%	3,78%	5,42%	6,54%	4,46%	-0,83%	2,05%	3,96%
Μόχλευση	11,31%	10,86%	9,54%	14,25%	14,39%	15,22%	16,29%	18,17%	18,92%	18,57%	19,00%	19,46%	19,09%	3,44%	1,96%	3,76%
Δείκτες Ρευστότητας																
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,56	0,58	0,58	0,59	0,62	0,55	0,56	0,55	0,50	0,55	0,59	0,59	0,61	0,52	0,46	0,52
Πραγματική Ρευστότητα	0,21	0,29	0,29	0,28	0,33	0,28	0,29	0,26	0,15	0,19	0,28	0,30	0,29	0,22	0,19	0,28
Δείκτες Δραστηριότητας																
Ημέρες αποθεμάτων	44,80	39,17	38,46	38,57	39,59	39,44	36,89	39,48	49,08	52,36	49,90	48,28	45,97	56,00	50,73	44,56
Ημέρες είσπραξης	13,45	14,46	14,40	15,19	14,22	14,78	16,40	14,57	6,25	11,34	11,87	15,28	26,04	13,74	13,05	11,41
Ημέρες πληρωτέων	92,52	106,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	107,88	113,78	120,03	123,58	172,78	159,79	151,38
Ημέρες χρηματοδότησης	-34,27	-53,35	52,86	53,76	53,81	54,22	53,29	54,05	55,33	-44,18	-52,01	-56,48	-51,57	-103,04	-96,01	-95,41
Δείκτες κεφαλαιακής δομής																
Δείκτης δανακικής επιβάρυνσης	0,89	0,89	0,90	0,86	0,86	0,85	0,84	0,82	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,97	0,98	0,96
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	6,46	7,44	1,65	1,73	2,53	5,02	2,30	2,12	2,49	2,27	3,42	#DIV/0!	#DIV/0!	-0,45	0,98	1,85

ΚΛΑΔΟΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ																	
Currency :EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	1.441.922.481	1.640.629.867	2.138.706.172	2.425.681.860	2.547.066.356	2.771.664.333	2.781.874.217	2.785.449.328	2.788.632.097	2.860.764.803	2.968.328.724	2.616.148.592	2.763.342.445	3.515.972.240	4.693.463.383	3.615.859.234	
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	1.135.564.571	1.465.697.643	1.431.208.113	1.639.487.807	1.812.077.867	1.526.349.668	1.636.937.261	1.698.565.139	1.675.468.638	1.899.159.840	2.468.932.326	1.879.592.506	1.910.560.050	2.356.053.411	2.165.051.339	1.603.468.361	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	57.000	1.694.000	21.468.278	21.385.016	1.917.000	4.312.000	4.122.000	6.466.000	9.043.200	21.053.065	22.498.187	35.718.632	34.477.084	34.271.359	32.698.474	30.963.769	
ΑΥΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	45.585.208	83.908.906	301.633.123	329.094.938	349.900.084	450.221.868	350.619.097	348.087.991	364.530.734	363.384.334	434.555.178	264.420.971	267.389.105	655.672.596	666.769.067	663.716.752	
ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	132.451.202	132.457.981	161.703.777	178.408.502	201.121.306	127.343.701	115.536.725	113.905.191	110.542.348	130.258.976	262.557.388	334.513.107	442.712.236	377.915.209	381.258.707	198.867.638	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	22.774.916	45.353.116	36.368.279	41.935.261	29.860.175	43.899.674	30.995.122	23.183.066	36.237.639	54.241.208	35.434.353	34.073.546	38.181.829	46.039.245	42.283.289	46.125.459	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	556.452.731	551.086.677	604.464.882	689.256.934	705.853.659	693.374.536	683.462.592	664.997.494	714.288.399	751.840.269	695.472.889	732.211.659	715.877.919	788.242.633	761.737.179	629.274.568	
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	552.793.250	547.754.491	601.686.975	684.551.984	701.006.636	690.859.651	681.078.200	662.435.178	711.832.854	714.836.528	652.944.863	676.760.549	664.450.779	252.406.572	232.448.144	236.579.285	
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	561.539	802.122	1.035.676	713.456	713.456	448.127	448.127	0	0	122.849	135.014	259.778	0	0	
ΥΛΕΣ/ΥΛΙΚΑ	3.659.481	3.332.187	2.216.368	3.902.830	3.811.350	1.801.427	1.670.935	2.114.189	2.007.419	37.003.738	42.528.030	55.328.259	51.292.125	14.464.284	7.857.034	8.357.283	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	206.201.895	224.355.919	258.555.251	299.592.335	346.589.435	413.023.563	520.504.056	565.695.012	544.528.890	704.616.676	616.407.446	303.859.204	335.059.253	253.743.169	241.681.800	160.886.299	
ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	152.504.563	217.531.520	214.770.956	201.252.620	242.782.981	260.700.247	298.828.020	347.209.467	336.191.840	275.896.995	350.662.390	438.698.543	307.103.680	292.191.876	221.099.639	370.379.143	
ΤΑΜΕΙΟ	45.418.254	53.903.059	40.944.820	39.485.700	41.930.541	34.993.637	32.455.628	37.242.934	36.544.680	21.178.242	36.379.918	53.751.947	38.990.167	0	0	0	
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	99.668.300	152.535.455	121.607.863	101.847.691	106.350.430	79.457.602	101.293.384	105.660.520	92.364.899	97.289.774	260.997.015	334.610.922	116.610.410	0	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2.357.081.672	2.633.603.985	3.243.090.261	3.615.783.746	3.842.292.430	4.090.838.682	4.231.079.888	4.316.420.296	4.338.998.227	4.598.002.745	4.630.871.450	4.090.917.997	4.121.383.299	4.850.148.920	5.917.980.001	4.776.160.244	
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	638.283.519	676.225.678	790.362.828	912.520.390	950.567.454	931.248.706	816.836.508	1.273.828.995	1.239.382.222	1.215.118.857	807.687.397	1.018.798.595	1.051.807.898	867.619.052	832.049.811	547.799.799	
ΜΕΤΟΧΙΚΟ/ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	326.140.303	347.334.598	348.159.015	360.838.686	363.848.197	402.897.570	415.670.654	450.910.932	434.531.520	449.065.415	463.717.453	209.785.572	202.785.798	193.993.563	189.357.375	176.169.169	
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	80.600.534	97.928.608	168.876.962	243.188.345	252.175.004	132.526.092	-70.754.325	11.678.361	-35.130.091	550.684.277	704.754.392	786.789.110	632.324.714	473.515.156	446.863.134	172.139.579	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	137.731.709	231.973.402	306.572.780	364.319.289	398.518.846	494.156.970	570.483.050	754.307.677	815.332.793	606.603.319	413.362.936	416.323.312	617.589.559	207.524.916	196.071.425	199.491.051	
ΜΕΣΟ. & ΜΑΚΡΟ. ΥΠΟΧ.& ΠΡΟΒΛΕΨΕ	142.308.273	187.903.569	593.501.107	661.285.423	583.041.601	674.549.918	1.126.928.530	783.721.092	713.137.437	798.890.749	956.966.482	807.510.610	951.202.702	1.548.428.928	2.284.040.868	2.047.099.057	
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	0	40.489.500	52.427.523	132.301.151	98.024.479	27.205.348	429.568.470	257.867.574	75.473.176	113.555.950	112.588.352	130.928.763	237.504.938	66.360.279	753.811.279	694.723.279	
ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	75677213	6463680	339735382	347693896	306634789	455489531	499555458	305501339	398706809	115250862	80069829	279297911	317704242	966192403,2	1114202402	1021265670	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ	1339000	85620736	80352948	79044137	72207811	84372209	79948661	77570871	84554548	150259004	175566294	162422955	155017920	142110000	217345000	200180000	
ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	27.923.961	14.231.540	79.380.295	54.512.351	56.204.498	82.096.811	89.705.639	111.217.303	123.675.352	113.017.775	72.771.426	127.476.892	182.861.173	337.366.269	150.013.881	74.696.982	
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	37.157.797	41.098.110	41.604.954	45.634.884	47.880.020	25.386.017	28.150.299	31.564.003	30.727.550	51.962.487	94.475.223	106.691.313	57.483.812	36.024.604	46.274.238	53.745.704	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	1.576.489.876	1.769.474.734	1.859.226.324	2.041.977.933	2.308.683.375	2.485.040.057	2.287.314.850	2.258.870.206	2.386.478.563	2.481.130.138	2.866.217.571	2.262.718.789	2.116.372.699	2.433.446.312	2.481.951.060	2.181.259.661	
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	175.119.387	188.639.772	175.235.973	226.237.944	332.753.683	523.870.049	169.637.780	229.299.002	291.195.770	217.457.403	330.464.826	215.443.235	131.325.115	98.918.372	169.921.750	129.287.173	
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΠΡΟΜΗΘ ΠΙΣΤ	1.254.807.594	1.367.190.376	1.254.506.017	1.325.659.378	1.446.909.087	1.155.900.950	1.360.808.763	1.234.945.535	1.202.110.379	2.048.247.994	2.212.839.555	1.717.649.848	1.243.248.703	1.657.723.893	1.639.028.936	1.783.181.020	
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	151.487.120	176.392.370	411.954.079	471.964.903	765.348.921	781.286.358	769.347.576	826.439.991	924.308.825	293.335.115	387.182.264	805.153.258	740.341.008	676.804.048	673.001.374	268.791.468	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	2.357.081.672	2.633.603.985	3.243.090.261	3.615.783.746	3.842.292.430	4.090.838.682	4.231.079.888	4.316.420.296	4.338.998.227	4.598.002.745	4.630.871.450	4.090.917.997	4.121.383.299	4.850.148.920	5.917.980.001	4.776.160.244	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ																
Currency EUR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	5.241.623.198	5.454.893.317	6.032.122.084	6.636.379.874	6.960.942.691	7.067.935.353	7.365.025.874	7.162.272.291	7.155.735.520	7.437.453.173	7.486.566.332	7.148.594.530	6.856.640.934	7.052.179.508	7.120.052.302	5.879.486.647
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	4.189.919.415	4.342.316.127	4.776.279.850	5.230.252.410	5.470.324.247	5.579.876.452	5.851.234.873	5.666.319.393	5.659.848.148	5.897.886.365	5.904.606.646	5.523.951.643	5.347.285.619	5.429.122.301	5.445.562.560	4.503.600.989
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	1.051.703.782	1.112.577.189	1.255.842.231	1.406.127.465	1.490.618.442	1.488.058.898	1.513.791.001	1.495.952.900	1.495.887.370	1.539.566.812	1.581.959.687	1.624.642.887	1.509.355.315	1.623.057.207	1.674.489.742	1.375.885.658
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ/ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	106.597.943	87.711.104	118.064.509	92.142.396	122.684.537	118.391.609	150.205.544	175.829.625	181.918.467	222.950.060	188.291.605	236.365.788	255.427.065	253.748.842	248.014.575	264.038.543
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	10.592.894	19.202.416	20.594.903	12.334.395	12.439.790	6.990.739	11.044.095	25.328.950	29.167.696	43.604.108	63.567.793	54.312.931	60.243.650	538.528.513	559.119.162	638.277.661
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.059.273.973	1.054.385.700	1.180.228.131	1.301.676.814	1.436.834.344	1.532.745.892	1.701.132.799	1.571.691.767	1.547.637.955	1.569.876.932	1.907.847.184	1.545.117.751	#VALUE!	824.026.085	740.602.404	801.172.712
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	91.566.577	129.017.181	175.715.710	187.590.654	166.882.846	70.857.881	-40.972.245	83.211.608	108.061.221	157.115.435	-193.054.203	289.948.489	224.282.868	101.569.147	171.699.751	200.472.828
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	11.286.922	10.285.094	5.251.271	5.353.642	3.807.611	2.891.379	1.274.493	1.703.870	1.245.502	286.068	0	460.945	20.489	101.220	56.782	43.321
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	6667397	4225233	23620882	37428571	30024408	17999629	58526113	29268093	28421363	22572702	13172000	11304789,46	21186591,72	51781349,08	72380669,16	74844190,19
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	0	0	0	0	0	0	14362	60553	30379	451961	469727	314560	344242	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	115.059.880	106.956.612	111.377.903	116.605.381	131.821.280	139.189.494	146.699.065	155.270.167	132.451.849	133.135.038	144.861.316	125.586.094	118.605.650	0	95.823.000	99.735.000
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	115.059.880	106.956.612	111.377.903	116.605.381	131.821.280	139.189.494	146.684.703	155.209.614	132.421.470	132.683.077	144.391.589	125.271.534	118.261.408	0	0	0
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	93.054.384	132.760.040	154.714.096	152.183.725	137.812.049	51.605.629	-105.446.329	47.137.031	73.793.951	126.297.234	-214.805.415	250.419.589	172.376.678	39.029.312	61.608.836	117.264.659
ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	23584478	26132934	23925195	15377868	23672015	9092607	5825609	6832842	15131233	1198500	0	0	0	0	0	0
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	1.956.988	2.248.980	-10.863.962	-5.365.993	-24.228.469	-27.757.099	-10.012.768	-1.037.424	-19.916.382	-24.548.051	-68.760.242	-87.211.171	-54.517.275	-19.357.877	-16.500.165	-2.989.760
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	59.944.035	91.092.609	105.847.800	114.399.258	86.044.013	12.439.351	-156.513.254	26.302.455	26.859.854	83.011.192	-283.565.666	163.208.410	117.859.399	26.643.184	36.591.671	114.274.899
ΕΒΙΤΔΑ	213.202.011	252.047.847	303.571.880	311.387.492	307.122.675	212.181.410	108.624.792	253.797.581	261.036.774	324.586.509	5.865.465	418.252.077	316.871.575	209.976.660	397.123.573	320.362.464

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ																
Δείκτες Κερδοφορίας	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Μικτό περιθώριο κέρδους	20,06%	20,40%	20,82%	21,19%	21,41%	21,05%	20,55%	20,89%	20,90%	20,70%	21,13%	22,73%	22,01%	23,01%	23,52%	23,40%
Επιστροφή στις πωλήσεις (ROS)	1,75%	2,37%	2,91%	2,83%	2,40%	1,00%	-0,56%	1,16%	1,51%	2,11%	-2,58%	4,06%	3,27%	1,44%	2,41%	3,41%
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	1,78%	2,43%	2,56%	2,29%	1,98%	0,73%	-1,43%	0,66%	1,03%	1,70%	-2,87%	3,50%	2,51%	0,55%	0,87%	1,99%
Δείκτες Αποδοτικότητας																
Επιστροφή στο κεφάλαιο (ROE)	9,39%	13,47%	13,39%	12,54%	9,05%	1,34%	-19,16%	2,06%	2,17%	6,83%	-35,11%	16,02%	11,21%	3,07%	4,40%	20,86%
Επιστροφή στο Ενεργητικό	3,88%	4,90%	5,42%	5,19%	4,34%	1,73%	-0,97%	1,93%	2,49%	3,42%	-4,17%	7,09%	5,44%	2,09%	2,90%	4,20%
Μόχλευση	27,08%	25,68%	24,37%	25,24%	24,74%	22,76%	19,31%	29,51%	28,56%	26,43%	17,44%	24,90%	25,52%	17,89%	14,06%	11,47%
Δείκτες Ρευστότητας																
Δείκτης κεφαλαιακής ρευστότητας (CR)	0,58	0,56	0,58	0,58	0,56	0,55	0,66	0,70	0,67	0,70	0,58	0,65	0,64	0,55	0,49	0,53
Πραγματική Ρευστότητα	0,23	0,25	0,25	0,25	0,26	0,27	0,36	0,40	0,37	0,40	0,34	0,33	0,30	0,22	0,19	0,24
Δείκτες Δραστηριότητας																
Ημέρες αποθεμάτων	48,47	46,32	46,19	48,10	47,10	45,36	42,63	42,84	46,06	46,53	42,99	48,38	48,87	52,99	51,06	51,00
Ημέρες εισπραξης	14,36	15,01	15,65	16,48	18,17	21,33	25,80	28,83	27,78	34,58	30,05	15,51	17,84	13,13	12,39	9,99
Ημέρες πληρωτέων	109,31	114,92	95,87	92,51	96,54	75,61	84,89	79,55	77,52	126,76	136,79	113,50	84,86	111,45	109,86	144,52
Ημέρες χρηματοδότησης	-46,48	-53,59	-34,03	-27,93	-31,27	-8,93	-16,46	-7,88	-3,68	-45,65	-63,75	-49,60	-18,16	-45,32	-46,41	-83,53
Δείκτες κεφαλαιακής δομής																
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	0,73	0,74	0,76	0,75	0,75	0,77	0,81	0,70	0,71	0,71	0,83	0,75	0,74	0,82	0,81	0,89
Δείκτης κάλυψης επιτοκίου	13,73	30,53	7,44	5,01	5,56	3,94	-0,70	2,84	3,80	6,96	-14,66	25,65	10,59	1,96	2,37	2,68